

Πλωμαρίτικα

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ - ΙΣΤΟΡΙΑ - ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑ - ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ

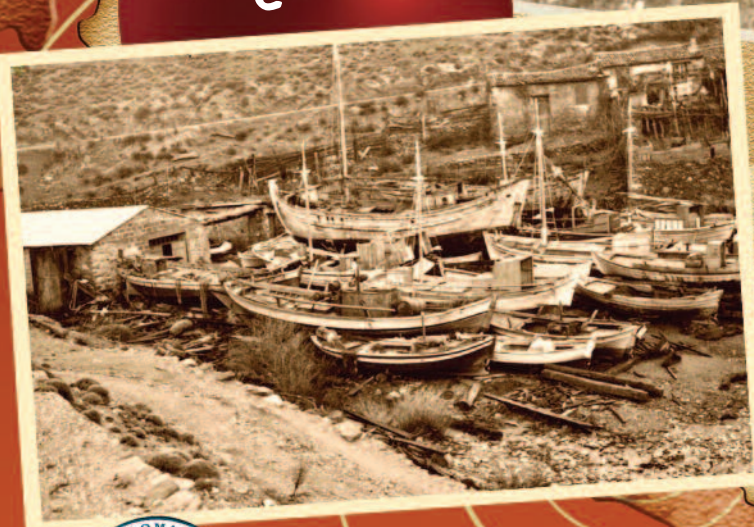
ΖΗΝΩΝΟΣ 29-31, Τ.Κ. 10437 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ. FAX: 210 5233735 - www.plomarion.com

ΚΩΔΙΚΟΣ: 211566

Καλή
Χροιά

ΕΚΔΟΣΗ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΠΛΩΜΑΡΙΤΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ 'ΒΕΝΙΑΜΙΝ Ο ΛΕΣΒΙΟΣ'

ΕΤΟΣ 37ο - ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 252

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2017

ΑΝΤΙΝΑΥΙ

Πλωμαρίτικοι ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ

Περιοδική έκδοση

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΠΛΩΜΑΡΙΤΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ «BENIAMIN ΛΕΣΒΙΟΣ»

Ζήνωνος 29-31 Αθήνα • Τ.Κ. 10437 • Τηλ.-Fax: 210 5233735

Εκδότης-Διευθυντής: Δημήτριος Χαλαυτής, Πρόεδρος Δ.Σ.

Τηλ.: 210 8079525 Κιν.: 6946156470 • info@sellados.gr

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Χαλαυτής Δημήτριος - Πρόεδρος, Μπούκη Μυρσίνη - Αντιπρόεδρος,
Βελούτσου Ευαγγελία - Γεν. Γραμματέας, Κανελλοπούλου Μαρία - Ειδ. Γραμματέας,
Χωριανόπουλος Εμμανουήλ - Ταμίας, Μώρος Πέτρος - Βοηθός Ταμίας,
Στελλάτου-Γεωργαντέλη Ειρήνη - Έφορος Δημοσίων Σχέσεων,
Θεοδωροπούλου Υπαπαντή - Έφορος Προγραμματισμού, Μουτζούρης Μιχαήλ - Μέλος

Συνεργάτες

π. Ευστράτιος Μανωλέλλης, Αντώνης Ανδριώτης, Αμφιρίτη Καζάζη-Καπερώνη, Αριστείδης Στεργέλλης,
Αριστείδης Κυριαζής, Στρατής Ψαρράς, Κλεάνθη Αντώνη, Νίκος Λαγουμίδης, Χριστίνα Σπήλιου,
Παναγιώτης Χατζέλλης, Ε. Καλδής, Ιωάννης Μαλλιαρός

- Τα κείμενα απηχούν τις θέσεις των συντακτών και όχι του Συλλόγου.
- Ανυπόγραφα κείμενα δε δημοσιεύονται.
- Το εξώφυλλο φιλοτεχνήθηκε από το συγχωριανό μας γραφίστα Γιώργο Νικ. Μουτζούρη.
- Εξώφυλλο: Παλιό Πλωμάρι από το αρχείο του Γιώτη Φρυδά.

Περιεχόμενα

✓ Πρόσκληση	σελ. 3	✓ Συνδρομές - Δωρεές	21-22
✓ Παρουσίαση του βιβλίου «Το Γλωσσικό Ιδίωμα του Πλωμαρίου»	4	✓ Εισφορές εις μνήμη	23
✓ Ο Αποκριάτικος Χορός μας	5	✓ Βενιαμίν Λέσβιος	23
✓ Τα Βενιαμίνεια	5	✓ Η απaráμυλη Ναυπηγική τέχνη των Πλωμαριτών	24
✓ Οι αποκαταστάσεις των σχολικών κτιρίων από τις σεισμικές βλάβες	5	✓ Κάλαντα	25-26
✓ Η αναστήλωση του Ι.Ν. του Αγ. Ιωάννου Χρυσοστόμου	6	✓ Βυζαντινή Χορωδία Πλωμαρίου	26
✓ Πρόταση συνεργασίας για Καλοκαιρινές Εορταστικές εκδηλώσεις στο Πλωμάρι	6	✓ Επιβατηγός ναυσιπλοία Πλωμαρίου	27
✓ «Ο πατέρας του Άμλετ»	6	✓ Εκδηλώσεις Β' εξαμήνου 2017 στο Πλωμάρι μας	28-29
✓ Πρωτοβουλία για τη «Λεσβιακή Πολιτιστική Κίνηση της Ομοσπονδίας» μας	7-8	✓ Τινάζοντας τη σκόνη του χρόνου	30-31
✓ Το Τεχνικό Πρόγραμμα Έργων του Δήμου Λέσβου για το 2018	8-9	✓ Στη ρεματιά της Σιδούντας Πλωμαρίου	32-33
✓ Αφιέρωμα στη μεγάλη δίκη των Πλωμαριτών	10-14	✓ Πλημμύρα 1958	33-34
✓ Η εκδρομή μας στην Αγία Θεοδώρα Βάστας	15	✓ Αυτοί που έφυγαν	35-39
✓ Το Πλωμάρι όπως το θυμάμαι	15	✓ Συγχαρητήρια	39
✓ Ξαναγράφοντας για την Ειρήνη Α. Τυροπώλη	16-19	✓ Γέννηση	39
✓ Η 8η Νοεμβρίου 2017 εν Πλωμαρίω!	20	✓ Ευστράτιος Ι. Αθανasiάδης, ο Πλωμαρίτης ιδρυτής της Λεσβιακής Φάλαγγας	40
✓ Το Τμήμα Χορωδίας και Ορχήστρας της Πολιτιστικής μας Κίνησης Ο.Λ.Σ.Α.	20	✓ Ο εορτασμός του πολιούχου μας Αγίου Νικολάου	41-42
		✓ Ποσόστωση για τους υποψήφιους της Λέσβου στις Πανελλαδικές Εξετάσεις	42
		✓ «Στη Ρότα των Πουλιών»	42
		✓ Ο Εορτασμός των «Ελευθερίων»	43
		✓ Μειωμένος Φ.Π.Α. για το νησί μας	43
		✓ Για το Προσφυγικό - Μεταναστευτικό πρόβλημα	43-44
		✓ Πέρθα Καλέμη	44-45

Οι «Πλωμαρίτικοι ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ»

στηρίζονται σε εμένα.

Θα καταθέτω την συνδρομή μου

στο λογαριασμό

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ:

SWIFT-BIC: ETHNGRAA

ΣΤΑΔΙΟΥ 38 ΑΘΗΝΑ Τ.Κ. 10564

IBAN: GR9601100800000008029604439

**BPEITE ΜΑΣ ΣΤΟ INTERNET: www.plomaron.com
ΓΙΝΕΤΕ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΜΑΣ ΣΤΟ FACEBOOK:**

www.facebook.com/groups/293897640664830

e-mail: info@plomaron.com

Ηλεκτρονική σελιδοποίηση - εκτύπωση

- επιμέλεια - διεκπεραίωση έκδοσης

Εκδόσεις - Γραφικές Τέχνες

Καρπούζη Αριστέα & Υιοί Ο.Ε.

Θεοδοσίου 23 Ίλιον Τ.Κ. 13121

Τηλ.: 210 2619003 Fax: 210 2619696

e-mail: karpouzi@otenet.gr

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΠΛΩΜΑΡΙΤΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ

«BENIAMIN ΛΕΣΒΙΟΣ»

Ζήνωνος 29-31 Αθήνα

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Καλούνται τα μέλη του Συνδέσμου Πλωμαριτών Αττικής «BENIAMIN ΛΕΣΒΙΟΣ» στην **ετήσια τακτική Γενική Συνέλευση**, η οποία θα πραγματοποιηθεί **την Κυριακή 21 Ιανουαρίου 2018, ώρα 11 π.μ.**, στην αίθουσα του Συνδέσμου, Ζήνωνος 29-31, Αθήνα, με θέματα:

1ο. Οικονομικός και Διοικητικός Απολογισμός 2017

2ο. Οικονομικός Προϋπολογισμός 2018

3ο. Εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου και Εξελεγκτικής Επιτροπής

4ο. Εκλογή Αντιπροσώπων του Συνδέσμου στην Ο.Λ.Σ.Α.

Δικαίωμα συμμετοχής έχουν τα ταμειακώς εντάξει μέλη. Σε περίπτωση μη απαρτίας η Γενική Συνέλευση θα επαναληφθεί την επόμενη **Κυριακή 28 Ιανουαρίου 2018** στον ίδιο τόπο, την ίδια ώρα και με τα ίδια θέματα.

**Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Χαλαυτής**

**Η Γεν. Γραμματέας
Ευαγγελία Βελούτσου**

Την ίδια ημέρα θα γίνει η καθιερωμένη κοπή της Βασιλόπιτας του Συνδέσμου.

Θα ακολουθήσει κέρασμα με ούζο και μεζέδες, επίδειξη του Χορευτικού Τμήματος ΟΛΣΑ και χορός για όλους μας.

Παρακαλούμε η συμμετοχή σας να είναι μαζική για να βοηθήσουμε στη συνέχιση της λειτουργίας του Συνδέσμου μας.

Κρίνεται απαραίτητη η παρουσία και συμμετοχή νέων ανθρώπων που θα πλαισιώσουν το Δ.Σ. και θα βοηθήσουν στη συνέχιση της λειτουργίας του.

Το Δ.Σ. του Συνδέσμου μας σας εύχεται

Χρόνια Πολλά!

Ετοιχισμένο το 2018!

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ «ΤΟ ΓΛΩΣΣΙΚΟ ΙΔΙΩΜΑ ΤΟΥ ΠΛΩΜΑΡΙΟΥ»

Ο Σύνδεσμός μας έχει την χαρά και την τιμή να σας αναγγείλλει την παρουσίαση στο Λεσβιακό και το Πλωμαρίτικο κοινό ενός έργου που θα αφήσει εποχή στο είδος του: «**Το Γλωσσικό Ιδίωμα του Πλωμαρίου**» Μελέτη – Συλλογή Υλικού – Αναδρομικό Λεξιλόγιο, από τις Εκδόσεις Ζαχαρόπουλος με ISBN 978-960-86212-2-0, πνευματικό καρπό έρευνας δεκαετιών του Διδάκτορα Φιλοσοφίας συμπατριώτη μας κ. **Αριστείδη Στεργέλλη**.

Η παρουσίαση του βιβλίου θα γίνει την **Κυριακή 14 Ιανουαρίου 2018 στις 11:00 π.μ. στην αίθουσα της “Εταιρίας Ελλήνων Λογοτεχνών”** οδός Ακαδημίας & Γεωναδίου 8 (έναντι Ι. Ν. Ζωοδόχου Πηγής).

Χαιρετισμό θα απευθύνουν ο πρόεδρος της Ε.Ε.Λ. κ. **Κώστας Καρούσος** και ο τ. πρόεδρος της Ομοσπονδίας Λεσβιακών Συλλόγων κ. **Νεκτάριος Βακάλης**.

Προλογίζει το έργο ο πρόεδρος του Δ.Σ. του Συνδέσμου μας κ. **Δημήτρης Χαλαυτής** και το παρουσιάζουν ο Συγγραφέας κ. **Αριστείδης Στεργέλλης**, Δ.Φ., η κ. **Πέρσα Στεργέλη**, Φιλολόγος και ο κ. **Αριστείδης Κυριαζής**, Φυσικός, ερευνητής.

Θα προβληθούν διαφάνειες με φωτογραφίες και μουσική από το παλιό Πλωμάρι.

Οι κ.κ. **Κώστας Καλδέλης**, **Τάκης Σωτηρχέλης** και **Χριστίνα Σπήλιου** θα μας τραγουδήσουν τοπικά παραδοσιακά τραγούδια.

Θα ακολουθήσει δεξίωση με κέρασμα για ουζάκι από το Πλωμάρι.

Για το έργο έχει συνεργαστεί μια πλειάδα Μελών του Συνδέσμου και συμπατριω-

τών μας οι: **Αντώνιος Ανδριώτης**, Φυσικός, Διευθυντής Ερευνών στο Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας Κρήτης, **Τούλα Ανδριώτου-Χωριανοπούλου**, Λογίστρια, **Μυρσίνη Βαρθή-Ματαράγκα**, Γεωλόγος, Πρόεδρος του Συλλόγου «το Πόλιον», **Ευστράτιος Γεωργαντέλης**, Φοιτητής Νομικής, **Μύρτα Κουκάρα**, Καθηγήτρια Φιλολογίας, **Γιάννης Μαλλιάρης**, Καθηγητής Μαθηματικών, **Μυρσίνη Μιχαλάκη**, Ελεύθερη επαγγελματίας, **Μαρία Νικολιά**, Δασκάλα, **Πέτρος Μώρος**, Στρατιωτικός, **Μυρσίνη Σκριθάνου**, Μαία, **Παναγιώτης Στεργέλης**, Δικηγόρος και **Ζαχαρούλα Ταμκαλή**, Καθηγήτρια Οικιακής Οικονομίας, με χορηγούς την κ. **Ευρυδίκη Καψαχείλη-Μαραγγέλη**, τον κ. **Τάκη Ψαυρά**, τον κ. **Εμμανουήλ Αγάλια** και την κ. **Μαρία Ζαλούμη** και φροντίδα εκτύπωσης του επίσης συμπατριώτη μας κ. **Δ. Μουτζούρη**.

Χρέος μας απέναντι στο Συγγραφέα, τους Παρουσιαστές, τους Εργασθέντες για την επιτυχία και τους Χορηγούς του, **να παρθρεθούμε** σε αυτή την ιστορικής σημασίας εκδήλωση της παρουσίασης του ιδιώματός μας που τείνει να εξαφανιστεί, δυστυχώς και με τις αξίες των προγόνων μας.

Ο ΑΠΟΚΡΙΑΤΙΚΟΣ ΧΟΡΟΣ ΜΑΣ

Σχεδιάζουμε για τις φετινές Απόκριες ένα χορό που θ' αφήσει εποχή!

Διαλέξαμε το «**ΧΡΥΣΟ ΕΛΑΦΙ**», μια υπέροχη αίθουσα δεξιώσεων 400 ατόμων στη **Λ. Πάρνηθας 374, για την Κυριακή 11 Φεβρουαρίου 2018 («μικρές» Απόκριες) το μεσημέρι**, για να διευκολυνθεί η προσέλευση όσο το δυνατόν περισσότερων μελών και φίλων μας.

Έχουμε έρθει σε συνεννόηση με τους Συλλόγους των κοντινών μας χωριών αλλά και μακρινότερων όπως τα Πάμφιλα, πατρίδα του Προέδρου της Ομοσπονδίας μας κ. Μάκη Κουρσούνη, με την συμμετοχή ακόμη ελεύθερη, ώστε να έχουμε την όσο το δυνατόν πλατύτερη συμμετοχή των Λεσβιακών Συλλόγων, σε μια κίνηση **ανάδειξης των κοινών εθίμων και παραδόσεων της πλούσιας λεσβιακής μας λαογραφικής κληρονομιάς**.

Το κόστος θα είναι και αυτό προσιτό σε όλους, μιας και στα 15€ που συμφωνήθηκαν για το πλήρες μενού, τα ποτά, τα φρούτα και την

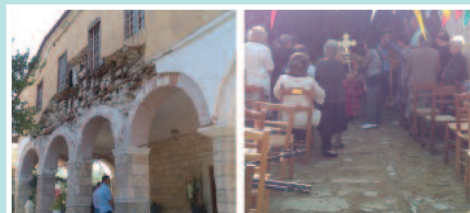

«Δική μας Ορχήστρα» θα προστεθεί ένα ποσό μικρό για την ενίσχυση των Συλλόγων.

Υποσχόμαστε επίσης μια πλούσια λαχειοφόρο αγορά και γι' αυτό με την ευκαιρία παρακαλούμε τα μέλη μας να δραστηριοποιηθούν, **καλώντας τους επαγγελματίες της πατρίδας μας να διαφημιστούν, στέλνοντάς μας τα δώρα τους** στην ηλεκτρονική διεύθυνση info@plomarion.com, τηλ. 6946156470

ΑΠΟ ΤΗ ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΜΑΣ ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΤΑ ΒΕΝΙΑΜΙΝΕΙΑ

Την Τετάρτη 24 Αυγούστου 2017 τελέστηκαν στο Μεγαλοχώρι, οι εορταστικές εκδηλώσεις «**Βενιαμίνεια 2017**» προς τιμήν του σεμνού Κληρικού, σοφού Διδασκάλου, φλογερού Επαναστάτη και οραματιστή Πολιτικού συμπατριώτη μας **Βενιαμίν Λέσβιου**.

Το πρωί τελέστηκε θεία λειτουργία και μνημόσυνο στον Ιερό Ναό του Σωτήρος-Παναγία, όπου λόγω του σεισμού έγιναν εκτός του Ναού, σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο. Ακολούθησε κατάθεση στεφάνου στο μνημείο του **Βενιαμίν του Λέσβιου** και καφές με χορό στην Καρυδιά. Ο Σύλλογός μας βράβευσε τον μαθητή **Νάρτα Κων/νο** με το ποσό των 100 ευρώ για την επίδοσή του και το ήθος του. Το βράδυ στον ίδιο χώρο έγινε γλέντι - ευγενική δωρεά της ακούραστης Αντιπροέδρου του Συνδέσμου μας κ. **Μυρσίνης Μπούκη**.

ΟΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΕΙΣΜΙΚΕΣ ΒΛΑΒΕΣ

Την Τετάρτη 16 Αυγούστου 2017 συμμετείχαμε σε συνέλευση του Συλλόγου Γονέων του Α' Δημοτικού Σχολείου Πλωμαρίου και διενεργήσαμε αυτοψία στο εν λόγω κτίριο, όπου και διαπιστώθηκαν ελαφρές βλάβες στον οργανισμό πλήρωσής του. Ακολούθησε Τεχνική Έκθεση με τις διαπιστώσεις και έγγραφο προς το Υπουργείο Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων και την Περιφέρεια Β. Αιγαίου με αίτημα να αναλάβει την αποκατάσταση των ζημιών τόσον αυτού, όσον και των άλλων σχολικών κτιρίων που δεν έχουν υποστεί σημαντικές βλάβες ο Δήμος Λέσβου, που διαθέτει τις απαραίτητες υποδομές και την τεχνική και οικονομική δυνατότητα, σε αντίθεση με τις «Κτιριακές Υποδομές Α.Ε.», που οι γραφειοκρατικές διαδικασίες της **θα καθυστερήσουν την επαναλειτουργία των σχολείων επί χρόνια** με αποτέλεσμα την μεγάλη ταλαιπωρία γονέων και μαθητών.

Η ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΤΟΥ ΑΓ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

Στις 24 Αυγούστου 2017 στείλαμε στην Εστία Νέας Σμύρνης έγγραφη έκκληση για οικονομική στήριξη της αναστήλωσης του Ι. Ναού του Αγίου Ιωάννου Χρυσοστόμου, της εκκλησίας όπου βαπτίσθηκε ο μεγάλος Ιδρυτής της Εστίας **Πάνος Χαλδέζος**, του οποίου ο ανδριάντας κοσμεί τον κήπο του Ναού. Ο ναός έχει χτιστεί το 1850, είναι ο μοναδικός ενοριακός ναός του Αγίου Ιωάννου Χρυσοστόμου σε όλο το νησί της Λέσβου και έχει κριθεί από την Αρχαιολογική Υπηρεσία **διατηρητέο μνημείο**.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΕΣ ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΛΩΜΑΡΙ

Στις 9 Σεπτεμβρίου 2017 αποστείλαμε έγγραφο προς τον κ. Αντιδήμαρχο Πλωμαρίου, τους Συλλόγους και την Λέσχη «Βενιαμίν ο Λέσβιος», τονίζοντας πως τα καλοκαίρια, που εμείς περιμένουμε με λαχτάρα να επισκεφτούμε τον τόπο μας και τους δικούς μας, οι ντόπιοι επαγγελματίες περιμένουν πώς και πώς να βγάλουν τα έξοδά τους για το χειμώνα και όλα τα υπόλοιπα μέρη της Λέσβου σφύζουν από Καλλιτεχνική και Πολιτιστική Ζωή, που δημιουργούν με την

συνεργασία των Συλλόγων τους Εγχώριων και Απόδημων, εμείς οι Πλωμαρίτες σε μια προνομιούχο Περιοχή και με θαυμαστή Ιστορία, μπορούμε άνετα **συνεργαζόμενοι να διοργανώσουμε Πολιτιστικές Εκδηλώσεις**, ακόμη μεγαλύτερες της «**Ναυτικής Εβδομάδας**», των «**Αιολικών Εκδηλώσεων**» και των «**Βενιαμίνειων**», που θυμόμαστε οι παλιότεροι **και καλούμε για την επιτυχία τους τη συνεργασία όλων μας** χωρίς αποκλεισμούς.

«Ο ΠΑΤΕΡΑΣ ΤΟΥ ΑΜΛΕΤ»

Στις 5 Δεκεμβρίου 2017 απολαύσαμε μια υπέροχη αλληγορική διείσδυση στο πνεύμα του **Σαίξπηρ** με το έργο του **Μάνου Ελευθερίου «Ο πατέρας του Άμλετ»** σε σκηνοθεσία του **Θοδωρή Γκόνη** και με μια καθηλωτική ερμηνεία του αγαπημένου μας συμπατριώτη ηθοποιού **Χρ. Χατζηπαναγιώτη** μπροστά σε ένα άφωνο κοινό, που απέδειξε πως δεν υπάρχουν όρια ρόλων για αυτόν.

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΓΙΑ ΤΗ «ΛΕΣΒΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ» ΜΑΣ

Ύστερα από πολλές και μακρόχρονες συζητήσεις σε Συνελεύσεις και Διοικητικά Συμβούλια αποφασίσαμε να δημιουργήσουμε στην Ομοσπονδία μας μια παλλεσβιακή Πολιτιστική Κίνηση, **δεδομένης της ανάγκης έκφρασης και προβολής του σημαντικότερου λεσβιακού πολιτισμού, πράγμα αδύνατο χωρίς την συνεργασία όλων των λεσβιακών Συλλόγων που δεν διαθέτουν, λόγω του κατακερματισμού του ανθρώπινου και οικονομικού δυναμικού, αντίστοιχα τμήματα.**

Στο **Art Café** στις **15 Οκτωβρίου 2017** συμφωνήσαμε να δημιουργήσουμε στην Πολιτιστική Κίνηση ΟΛΣΑ, Τμήματα Pilates, Χορευτικό, Θεατρικό, Χορωδίας & Ορχήστρας.

Στο **ΤΜΗΜΑ PILATES** με Δάσκαλο τον εξαιρετικό επιστήμονα και άνθρωπο **Βασίλη Βαλάκο**, που προσφέρθηκε να πραγματοποιήσει το πρόγραμμα **αφιλοκερδώς**, έχουμε μια ικανοποιητική συμμετοχή σε αυτήν την εξαιρετικά χρήσιμη σωματική άσκηση κάθε Τετάρτη απόγευμα στις 5:30'.

Στο **ΧΟΡΕΥΤΙΚΟ ΤΜΗΜΑ**, με Δάσκαλο το **Φραγκίσκο Βόμβυρα**, που και εκείνος προ-

σφέρθηκε να πραγματοποιήσει το πρόγραμμα **αφιλοκερδώς**, αυτό το δίμηνο έγιναν ...μαγικά πράγματα. Έχει δημιουργήσει στην

αίθουσα του Συνδέσμου μας, που προσφέρουμε για το σκοπό αυτό στην Ομοσπονδία μας, ένα απίστευτο κλίμα σύμπτωσης μεταξύ των μελών από όλη τη Λέσβο αλλά και αγάπης και γνώσης για τον παραδοσιακό χορό και

προχωρούμε για μια ελπιδοφόρα παρουσία στο τέλος του ...σχολικού έτους, **στη γιορτή που προγραμματίζουμε με την Ομοσπονδία μας και τη συνεργασία όλων των Συλλόγων.**

Στο **ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΤΜΗΜΑ**, η σκηνοθέτιδα κ. **Ελ. Βερθέρη** εκφράζει με μεγάλο ενθουσιασμό το έργο που θέλει να προσφέρει. Είμαστε σε αναζήτηση αίθουσας Συλλόγου να στεγάσει το τμήμα με τους ενδιαφερόμενους από εκκολαπτόμενους έως και επαγγελματίες ηθοποιούς μας.

Ξεκινήσαμε ήδη με τον κ. Γεώργιο Παζαίτη, διευθυντή του «Ωδείου Νίκος Σκαλκώτας» και βάζουμε τις βάσεις για την δημιουργία ενός παλλεσβιακού **ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΧΟΡΩΔΙΑΣ ΚΑΙ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ** της Ομοσπονδίας μας.

Είμαστε πάντα ανοιχτοί σε συμμετοχές σε όλα τα Τμήματα και προσκαλούμε όλους τους Λέσβιους συμπατριώτες μας που δεν έχουν αντίστοιχα στο Σύλλογό τους, να έλθουν στα τμήματα αυτά εντελώς δωρεάν.

ΤΟ ΤΕΧΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΕΣΒΟΥ ΓΙΑ ΤΟ 2018

Στις 7 Νοεμβρίου 2017 είχαμε την τιμή να δεχθούμε στο Σύνδεσμό μας την επίσκεψη του Αντιδημάρχου Ανάπτυξης, Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων και Τεχνικών Υπηρεσιών κ. **Κ. Κατσαρού**, ο οποίος μας ανέλυσε διεξοδικότατα το Τεχνικό Πρόγραμμα του Δήμου Λέσβου για την Δημοτική Ενότητα Πλωμαρίου για το 2018.

Παρατηρήσαμε μια ακραία ανισοκατανομή των κονδυλίων σε σχέση με την έκταση και τον πληθυσμό των Δημοτικών Ενοτήτων και ότι έχουμε ζητήσει επίσης και περιμένουμε τα στοιχεία των πληρωμών των αντίστοιχων παρελθόντων Προγραμμάτων από την έναρξη του σχεδίου Καλλικράτης, για την αποφυγή λανθασμένων ιστορικά εκτιμήσεων, σε περίπτωση που το αντεπιχείρημα είναι ότι το εφετινό πρόγραμμα θεραπεύει ανισότητες παρελθόντων ετών.

Ο κ. Αντιδήμαρχος υποστήριξε ότι τα οικονομικά μέσα για την υλοποίηση του Προγράμματος είναι πενιχρά και ότι η κατανομή των κονδυλίων γίνεται ανάλογα με τις ανάγκες των Δημοτικών Ενοτήτων, **χωρίς όμως να εξειδικεύσει με ποια κριτήρια και σε ποιο ποσοστό καθεμιάς καλύφθηκαν οι ανάγκες ανά Δημοτική Ενότητα.**

Απαντήσαμε πως η Δημοτική μας Ενότητα δεν ζητά ούτε προνομιακή ούτε μεροληπτική αντιμετώπιση, παρά μόνο την εξασφάλιση από μέρους του όρων ισότιμης μεταχείρισης, μακριά από πελατειακές σχέσεις, που ταλάνισαν τον πολιτικό μας βίο και πως θα διεκδικήσουμε με κάθε τρόπο την **δίκαιη κατανομή των πόρων για μια ισόρροπη ανάπτυξη όλου του Νησιού.**

Για το 2018 το περιεχόμενο του συρρικνωμένου Τεχνικού Προγράμματος για την Δημοτική μας Ενότητα, που **πρέπει και για το λόγο αυτό η υλοποίησή του να περιφρουρηθεί** είναι:

Δ. Ε. ΠΛΩΜΑΡΙΟΥ						
A/A	Τίτλος	Ενέργεια	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΔΑΠΑΝΗ ΓΙΑ 2018	ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ 2018	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΔΑΠΑΝΗ στον Π/Υ 2018	ΚΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣ ΜΟΥ 2018
ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ 2018						
1	ΗΛΕΚΤΡΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΓΕΩΤΡΗΣΗΣ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΑΦΗΡΙΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΠΛΩΜΑΡΙΟΥ	Έργο	57.000,00	ΤΕΧ ΠΡ: ΘΗΣΣΑΣ: 27000/ ΣΑΤΑ: 30000 /// Π/Υ: ΘΗΣΣΑΣ: 27000/ ΣΑΤΑ: 10.000,00	37.000,00	25.7312.0006
2	ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΜΕΛΕΤΗΣ "ΥΔΡΕΥΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ- ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ-ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ ΔΔ ΑΜΠΕΛΙΚΟΥ- ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΛΥΜΑΤΩΝ Δ.Δ. ΑΜΠΕΛΙΚΟΥ- ΑΚΡΑΣΙΟΥ-ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ-ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙΟΥ-ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΟΥ"	Μελέτη	7.000,00	Σ.Α.Τ.Α.	7.000,00	25.7412.0007
3	Αμκση αποκατάσταση των εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων και αντιλυστασίων ακαθάρτων Πλωμαρίου του Δήμου Λεσβού	Έργο	93.000,00	ΣΑΤΑ	3.000,00	25.7312.0003
4	Σχέδιο προστασίας και ανάπτυξης δάσους Αμπελικού Δήμου Πλωμαρίου	Έργο	70.000,00	ΣΑΤΑ	70.000,00	3073360001
5	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΙΧΙΟΥ ΑΝΤΙΣΤΗΡΙΞΗΣ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΠΡΑΣΤΙΟ ΠΛΩΜΑΡΙΟΥ	Έργο	70.000,00	ΣΑΤΑ	40.000,00	30.7323.0010
6	Έργα διαμορφώσης Νεκροταφείου Πλωμαρίου	Έργο	35.000,00	ΣΑΤΑ	35.000,00	45.7326.0006
7	Μελέτη αναστήλωσης βιομηχανικού κτιρίου Δήμου Πλωμαρίου Λεσβού (Πρώην ραφινερί Τσαραμύρας)	Μελέτη	100.000,00	ΣΑΤΑ	10.000,00	30.7411.0003
8	Διαμόρφωση πλατείας ΤΚ Ακрасίου και τοποθέτηση φωτιστικών σωμάτων	Έργο	5.850,00	ΣΑΤΑ	5.850,00	30.7322.0001
9	Τσιμεντοστρώσεις τμημάτων αγροτικής οδού Ακрасίου - Παραλία Δρωτός	Έργο	91.676,00	ΣΑΤΑ	61.676,00	30.7323.0011
10	Ανακατασκευή δυο αγωγών ομβρίων στην ΤΚ Ακрасίου και στην ΤΚ Νεοχωρίου	Έργο	6.827,21	ΣΑΤΑ	6.827,21	30.7336.0005
11	Εγκατάσταση συστήματος Φωτεινής σηματοδότησης στο Πλωμαρι	Έργο	65.000,00	ΣΑΤΑ	65.000,00	30.7326.0008
12	Ανοβάθμιση Τραγακείου δημοτικού παιδικού σταθμού Πλωμαρίου	Έργο	186.500,00	Ε.Π. Βορείο Αιγαίο 2014-2020 ΟΠΣ 5002770	186.500,00	64.7341.0003
13	Αποκατάσταση στατικής επάρκειας και Ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων στο Δημοτικό Μεγαρο Πλωμαρίου	Έργο	200.000,00	ΣΑΤΑ	10.000,00	30.7411.0005
ΔΑΠΑΝΕΣ ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ			987.853,21		537.853,21	
ΝΕΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ 2018						
1	Ανοβάθμιση - Συντήρηση - Επισκευή παιδικών χαρών Δ.Ε. Πλωμαρίου	Έργο	200.000,00	ΣΑΤΑ	30.000,00	35.7326.0009
2	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΔΗΜΟΥ ΛΕΣΒΟΥ ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ(Γ.Γ. ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ) ΓΙΑ ΤΗΝ "ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΣΤΟ ΓΗΠΕΔΟ 5'5 ΤΟΥ ΜΙΧΑΛΕΛΕΙΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΠΛΩΜΑΡΙΟΥ"	ΠΡΟΓ/ΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ	29.492,93	Π.Δ.Ε/ Γ.Γ.ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	29.492,93	00.6737.0007
ΔΑΠΑΝΕΣ ΝΕΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ			229.492,93		59.492,93	
ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ			1.217.346,14		597.346,14	

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΔΙΚΗ ΤΩΝ ΠΛΩΜΑΡΙΤΩΝ

Την Πέμπτη 10 Αυγούστου 2017 έγινε μια σοβαρή και επιτυχημένη εκδήλωση του Συνδέσμου μας στη Λέσχη Πλωμαρίου προς τιμήν των προγόνων συμπατριωτών μας, που καταδικάστηκαν στην “Μεγάλη Δίκη των Πλωμαριτών”, επειδή ξεσηκώθηκαν ενάντια στην άδικη διανομή τροφίμων από την κεντρική διοίκηση, αποδεικνύοντας την αγάπη τους στα θεμελιώδη συστατικά μιας δημοκρατικής κοινωνίας, την Ισότητα και την Κοινωνική Δικαιοσύνη.

Χαιρέτισε ο πρόεδρος της Λέσχης κ. **Ξ. Μαυραγάνης**, προλόγισε ο πρόεδρος του Συνδέσμου κ. **Δ. Χαλαυτής** και μίλησαν διεξοδικότατα και εμπεριστατωμένα για τα γεγονότα ο Διδάκτορας Φιλοσοφίας κ. **Α. Στεργέλλης** και ο τέως πρόεδρος του Συνδέσμου μας Ναυτοδίκης ε.α. κ. **Ε. Ψαρράς**.

Ο πρόεδρος του Συνδέσμου μας είπε προλογίζοντας:

«Αγαπητοί μας συμπατριώτες,

Σκοπός της σημερινής μας συγκέντρωσης είναι να γιορτάσουμε τα 100 χρόνια από το ξεχασμένο από πολλούς γεγονός της λαϊκής εξέγερσης των προγόνων συμπατριωτών μας, απέναντι στην άδικη μεταχείριση της κεντρικής διοίκησης και να αποτίσουμε φόρο τιμής στη μνήμη τους.

Στη γιορτή της Απελευθέρωσης του Νησιού μας στην «Λεσβιακή Παροικία», όπου τιμήθηκε το Πλωμάρι επειδή πρωτοστάτησε στα γεγονότα, θύμισα στο ακροατήριο το αστείο του άξιου και πρόωρα χαμένου Δημάρχου μας Χρύσανθου Γαλέτσα, όπου ακροατής της ομιλίας του στην Τ.Ε.Δ.Κ., της οποίας εξελέγη τελικά Πρόεδρος, δεν τον πίστευε ότι ήταν Πλωμαρίτης, γιατί λέει δεν του φαινόταν αρκετά «ξ'λουμένους»!

Προσπάθησα και νομίζω κατάφερα στην ομιλία μου να τους πείσω πως η «ξ'λουμάδα» αυτή που μας καταλογίζουν και που ζηλεύοντας μας την αποδίδουν στο ούζο, αλλά εμείς υπερηφανευόμαστε, είναι ο πατριωτικός ενθουσιασμός που μας χαρακτηρίζει, είναι ο παρεξηγημένος ηρωισμός –λέξη που άλλωστε από μόνη της εμπεριέχει την έννοια της τόλμης και της περιφρόνησης του κινδύνου– γνώρισμα των πρωτεργατών κάθε επαναστατικής κίνησης. Και αν στα γεγονότα της Απελευθέρωσης οι πρόγονοί μας έδειξαν το μέγεθος της αγάπης τους στην Ελευθερία, μιας και απελευθερώθηκαν επαναστατικά, πριν φθάσει το πλοίο “Μακεδονία” στο Πλωμάρι, **στα γεγονότα που γιορτάζουμε σήμερα, απέδειξαν το πάθος τους για τα άλλα θεμελιώδη θάθρα μιας δημοκρατικής κοινωνίας, που είναι η Ισότητα και η Κοινωνική Δικαιοσύνη.**

Το γεγονός βέβαια ότι τελικά καταδικάστηκαν, χωρίς αυτό καθόλου να μειώνει την αξία της ηρωικής τους πράξης, μας κάνει να σκεφτούμε, πως αφού ο νόμος της πλεονεξίας και της απληστίας εξακολουθεί δυστυχώς μέχρι και σήμερα να καθορίζει τη διανομή των αγαθών από τη μικροκλίμακα μιας οικογένειας, μέχρι την αυτοδιοικητική περιφέρεια, μέχρι το συνασπισμό κρατών (ας δούμε την Ε.Ε.) και μέχρι το παγκόσμιο ακόμη επίπεδο ανεπτυγμένου βορρά – υπανάπτυκτου νότου, θα πρέπει να προγραμματίζουμε, να συμμετέχουμε και να διεκδικούμε, πριν φθάσει η κατάσταση στα άκρα, και τα κακά αποτελέσματα για το Πλωμάρι είναι δεδομένα, όπως δυστυχώς μέχρι και σήμερα επανειλημμένα αφήνουμε να συμβαίνει.

Στα πλαίσια αυτά, σημερινή επιδίωξη του Συνδέσμου μας είναι η δραστήρια συμμετοχή στους θεσμούς λήψης των αποφάσεων. Πέρα από έγγραφα και παραστάσεις σε υπηρεσίες για την έγκαιρη προάσπιση των τοπικών και γενικότερων συμφερόντων μας, συμμετέχουμε μετά τις πρόσφατες εκλογές στο Διοικητικό Συμβούλιο της ΟΛΣΑ, με τη θέση του Εφόρου Προγραμματισμού και Μελετών, που εξειδικεύεται στην συστηματική Μελέτη των τοπικών προβλημάτων της Λέσβου, των προβλημάτων Λεσβιακών Συλλόγων της Ελλάδας και της Ομογένειας, καθώς και στον έγκαιρο Προγραμματισμό των απαιτούμενων ενεργειών για την επίλυση των προβλημάτων αυτών. **Σαν Πλωμάρι δε ζητάμε κάποια μεροληπτική ή προνομιακή μεταχείριση, ζητάμε μόνο την εξασφάλιση ίσων ευκαιριών και ισότιμης συμμετοχής για μια ισόρροπη ανάπτυξη, της για χρόνια παραμελημένης περιοχής μας.**

Ήδη πριν λίγες μέρες, επισκεφτήκαμε τον Πρόεδρο της Κεντρικής Ε.Δ.Κ.Ε. κ. **Πατούλη**,

που μας υποσχέθηκε τη συμπαράστασή του στα προβλήματα του πρόσφατου σεισμού και του Λεσβιακού Τουρισμού και είχαμε την ευκαιρία επίσης να του ζητήσουμε τη συνδρομή του, ώστε μετά τη διάσπαση του Δήμου Λέσβου, το Πλωμάρι να είναι ένας από τους Δήμους, για οικονομικούς, κοινωνικούς και ιστορικούς λόγους. Είμαστε επίσης έτοιμοι και περιμένουμε την συστράτευση με την αυτοδιοίκηση και τις συλλογικότητες της πόλης μας, σε κάθε δράση που στοχεύει στην τοπική μας πρόοδο.

Παράλληλα προγραμματίζουμε ένα Παλ-λεσβιακό Συνέδριο, που θα ασχοληθεί με όλα τα παραπάνω τοπικά και συλλογικά προβλήματα και θα στοχεύσει **στην δημιουργία παλλε-σδιακών τμημάτων πολιτισμού**, στα οποία με την ευκαιρία καλούμε τη νεολαία και τα μέλη μας να συμμετάσχουν μέσα από τη σχετική δη-μοσκόπηση, που έχει αναρτηθεί στις ηλε-κτρονικές σελίδες των Ομάδων των Συλλόγων.

Επανερχόμενος έχω τη μεγάλη τιμή να σας παρουσιάσω τους ομιλητές της σημερινής μας

εκδήλωσης, δυο εξέχουσες προσωπικότητες, που κοσμούν την πόλη και το Σύνδεσμό μας: Τον διακεκριμένο δικαστικό και τώως πρόεδρο του Συνδέσμου μας κ. **Τάκη Ψαρρά**, που με την ιδιότητά του θα μας αναλύσει τα γεγονότα μέσα από τα πρακτικά της Μεγάλης Δίκης των Πλωμαριτών, που με έρευνά του ανέσυρε από το Στρατοδικείο, αφού ας μην ξεχνάμε πως μι-λάμε για μια εμπόλεμη περίοδο και τον Διδά-κτορα Φιλοσοφίας και συγγραφέα κ. **Αριστεί-δη Στεργέλλη**, που με την ιδιότητά του αυτή θα μας αναλύσει τα ιστορικά πλαίσια και γεγονό-τα της εποχής. Σας ευχαριστούμε πολύ».

Το λόγο πήρε ακολούθως ο κ. **Αριστείδης Στεργέλλης**, Διδάκτορας Φιλοσοφίας, άρθρο του οποίου για το θέμα συμπεριλαμβάνεται στο παρόν τεύχος μας και ακολούθως ο τώως πρό-εδρος του Συνδέσμου μας, Ναυτοδικής, κ. **Τά-κης Ψαρράς**, εκτενής περίληψη της ομιλίας του οποίου δημοσιεύουμε επίσης με άρθρο του συ-νεργάτη μας κ. **Αριστείδη Κυριαζή**.

Εκατό χρόνια από τη μεγάλη δίκη των Πλωμαριτών

Πριν από εκατό χρόνια, στις 20-7-1917, τρεις χιλιάδες Πλωμαρίτες συμμετείχαν σε ένα δυναμικό συλλαλητήριο στο Πλωμάρι για να καταγγείλουν τη διοίκηση της Λέσβου για ανι-σομερή κατανομή δημητριακών, υπέρ της πρωτεύουσας Μυτιλή-νης και σε βάρος της επαρχίας. Τότε στο Πλωμάρι των 13.000 κα-τοίκων διαπιστώθηκαν τρεις θά-νατοι από πείνα, η οποία προ-έκυψε στη διχασμένη Ελλάδα από την εμπόλεμη κατάσταση και το ναυτικό αποκλεισμό από τους συμμάχους, σε συνδυασμό με την απόκρυψη τροφίμων, την αύξηση του τιμαριθμού και την ανεξέλεγκτη αι-σχροκέρδεια.

Η διοίκηση της Λέσβου αντί να επανορθώ-σει την αδικία, παρέπεμψε σε δίκη 43 άτομα, 36 Πλωμαρίτες και 7 Πλωμαρίτισσες οι οποίες κα-τηγορήθηκαν επιπλέον επειδή αφόπλισαν τρεις φρουρούς για λίγες ώρες όταν ο διοικητής του Πλωμαρίου διέταξε τη φρουρά να οπλίσει κατά των διαδηλωτών.

Από τους 43 «πρωταίτιους της στάσεως και αντιστάσεως κατά της αρχής» όπως χαρακτη-ρίστηκαν, 34 οδηγήθηκαν στις 11-14 Αυγούστου 1917 στο στρατοδικείο Μυτιλήνης, όπου 13 από αυτούς καταδικάστηκαν σε φυλακίσεις ενός ή δύο μηνών.

Το 1917, οι εφημερίδες της Λέσβου «Σάλπιγξ» και «Ελευθέ-ρος Λόγος» κάλυψαν το θέμα με τον τίτλο: «Η μεγάλη δίκη των Πλωμαριτών».

Εκατό χρόνια μετά, το περα-σμένο καλοκαίρι στις 10 Αυγού-στου, απολαύσαμε στην ανακα-νισμένη θαυμάσια αίθουσα της «Λέσχης Πλωμαρίου «Βενιαμίν ο Λέσβιος»» μια ξεχωριστή, αξιό-λογη και αξιέπαινη εκδήλωση μνή-μης και τιμής στους διαμαρτυρό-μενους το 1917 Πλωμαρίτες, που διοργάνωσε ο «Σύνδεσμος Πλω-μαριτών Αττικής «Βενιαμίν ο Λέ-σβιος»».

Στην εκδήλωση, μετά το χαιρετισμό του προ-έδρου της Λέσχης **Ξενοφώντα Μαυραγάνη** και την εισαγωγική ομιλία του προέδρου του Συν-δέσμου **Δημήτρη Χαλαυτή**, το λόγο πήρε ο Δι-δάκτωρ Φιλοσοφίας και συγγραφέας **Αριστείδης Στεργέλλης**, ο οποίος ανέλυσε διεξοδικά και εύ-στοχα το ιστορικό και κοινωνικό πλαίσιο της επο-χής και ακολούθησε ο δικηγόρος και πρώην πρό-εδρος του Συνδέσμου **Τάκης Ψαρράς**, παρου-σιάζοντας εμπεριστατωμένα και λεπτομερειακά το θέμα από τις τότε δημοσιεύσεις των εφη-μερίδων και από τα επίσημα πρακτικά της δίκης, τα οποία ανέσυρε από τα αρχεία των στρατο-δικειών που φυλάσσονται στο Ρουφ, στη Στρα-τολογική Υπηρεσία Αθηνών.

Αντί επιλόγου, παραθέτω ένα απόσπασμα της απολογίας του στελέχους του Κόμματος των Φιλελευθέρων, ελληνοδιδασκάλου στο Ελληνικό Σχολείο (1874-1879) και μετέπειτα γιατρού του Πλωμαρίου, εκ των πρώτων μελών του από το 1878 “Αναγνωστηρίου Βενιαμίν ο Λέσβιος” και πρώην προέδρου του, λόγιου **Μιλτιάδη Καλδή** (1855-1941): «Λυπούμαι διότι περί τας δυσμάς ήδη του βίου μου κατέχω το εδωλίον του κατηγορουμένου, κατηγορούμενος ως αρχηγός στάσεως κατά των αρχών της πατρίδος μου {...} Το Πλωμάριον ηδικείτο καταφύτως υπό της επί των τροφίμων επιτροπής Μυτιλήνης, ήτις ουδέποτε μας έδιδεν εις ακέραιον το αναλογούν ημίν εκ των σιτοτροφίων μεριδίων. Ένεκα τούτου, υπήρχε πάντοτε παρά τω λαώ ποιά τις δυσφορία. Εν Μυτιλήνη αίφνης, κύριοι, εδίδετο εις τον λαόν 100 δράμια άρτου κατ’ άτομον καθ’ εκάστην ημέραν, και εις ημάς διά 10 και 12 ημέρας, εδίδοντο μηδαμινά πράγματα. Ένεκα τούτου, πλειστάκις διεμαρτυρήθημεν δι’ υπομνημάτων και αναφορών, αλλ’ εις μάτην. Επήλθον, κύριοι, κατά το διάστημα εκείνο και πλείστοι εξ αστίας θάνατοι, ους εγώ ως ιατρός θα ηδυνάμην να πιστοποιήσω και τους οποίους απέκρυπτα διά να μην εξεγερθή ο λαός».

Τιμώντας τη μνήμη των 43 “πρωταιτών” πα-

ραθέτω τα ονοματεπώνυμά τους: Αγιακάτσικας Τιμολέων, Αθηναίος Αντώνιος, Ανδρής Δημήτριος, Ανδριώτης Νεοκλής, Αντωνάκας Ιωάννης, Αρμενάκας Γεώργιος, Αυλωνίτης Αθανάσιος (ιερέυς), Βουλαλάς Κλεάνθης, Γαλέτσας Δημήτριος, Γαλέτσας Πανάγος, Γιαννατοής Δημήτριος, Γιαννουέλλης Αντώνιος, Γιαννούλος Σταμάτης, Γασέλης Παναγιώτης, Καβαρνού Μαριγώ, Καλδής Μιλτιάδης, Κουλομέρης Γεώργιος, Καπώνης Κυριάκος, Καρακατσάνη Αναστασία, Κοκκίνης Γεώργιος, Λαίλιος Μαλλιάκας, Μαλιαρός Ιωάννης, Μανωλιός Νικόλαος, Μαϊστρέλη Αμερσούδα, Μαϊστρέλης Ευστράτιος, Μαλέλης Γεώργιος, Ξυπεράς Γεώργιος, Παλαιολόγου Αριστείδης, Πιργιολής Κωνσταντίνος, Πιτσιλαδής Ιωάννης, Πιτσιλαδής Εμμανουήλ, Πρωτούλης Αντώνιος, Πρωτούλης Γεώργιος, Ρεπάνης Ιωάννης, Στεφανή Αρχοντούλα, Στεφανή Ειρήνη, Ταράκη Μυρσίνη, Τραγάκης Κυριάκος, Τσακύρης Δημήτριος, Τσουπά Δήμητρα, Τυροπώλης Παναγιώτης, Φολιαδής Γεώργιος και Χατζηκυριάκος Χριστόδουλος.

Για την εικονιζόμενη φωτογραφία του Μιλτιάδη Καλδή, ευχαριστώ τον φίλο γιατρό **Αριστείδη Φρυδά**, του οποίου η γιαγιά **Σουλτάνα Φρυδά**, ήταν αδελφή του Μιλτιάδη Καλδή.

Αριστείδης Κυριαζής

Ο λιμός του 1917 στη Λέσβο και οι επιπτώσεις του στο Πλωμάρι

Ομιλία Αρ. Στεργέλλη στη Λέσχη Πλωμαρίου
κατά την εκατοστή επέτειο της δίκης των Πλωμαριτών, 11-8-2017

Είχα ασχοληθεί πριν από πολλά χρόνια με την πολύκροτη δίκη των Πλωμαριτών (11-14 Αυγ. 1917), λόγω της εξέγερσής τους κατά της ελληνικής αρχής κατοχής της Μυτιλήνης, που δεν κατόρθωσε να εξασφαλίσει στον τόπο τα στοιχειώδη μέσα διατροφής, κυρίως ψωμιού (*Πλωμαρίτικοι Αντίλαλοι*, τχ. 3, 1977, σ. 38 κ.ε.). Σ’ εκείνη την ενασχόλησή μου με οδήγησε έντυπο που έθεσε στη διάθεσή μου ο αείμνηστος Πρόεδρος του Συνδέσμου Πλωμαριτών Αττικής “Βενιαμίν ο Λέσβιος”, Νίκος Μαυραγάνης, με τίτλο “Η μεγάλη δίκη των Πλωμαριτών”, που περιείχε την αγόρευση του δικηγόρου Μυτιλήνης Αριστείδη Δημόπουλου για την υπεράσπιση των στασιαστών Πλωμαριτών.

Πρόσφατα ο δικηγόρος και φίλος κ. Στρ. Φαρράς ανακάλυψε στο στρατιωτικό αρχείο του Ρουφ τα πρακτικά εκείνης της δίκης και ζωντάνεψε το ενδιαφέρον μου για την ξεχασμένη εκείνη υπόθεση. Σκέφθηκα όμως

ότι για μια ολοκληρωμένη παρουσίαση του θέματος θα ήταν χρήσιμο να ερευνηθούν τα γεγονότα εκείνα του Πλωμαριού, οι συνθήκες της εποχής και τα αίτια που προκάλεσαν την εξέγερση του πληθυσμού τα πρώτα δύσκολα χρόνια μετά την απελευθέρωση του νησιού, στην οποία είχαν πρωτοστατήσει οι ίδιοι εκείνοι άνθρωποι. Στα κρίσιμα χρόνια της πολιτικής αλλαγής που ζούσε ο τόπος μέσα στις συνθήκες του Α’ Παγκοσμίου Πολέμου, του πλήθους των μικρασιατών προσφύγων που δεχόταν το νησί και του εσωτερικού εμφύλιου διχασμού, δεν θα έπρεπε να θεωρηθεί αίτια της στάσης ο ευμετάβλητος χαρακτήρας και η αντιφατικότητα των Πλωμαριτών. Ασφαλώς ήταν πολύ οδυνηρή η βίωση της πείνας, που επαναλήφθηκε εντονότερα στα χρόνια της γερμανικής κατοχής. Άλλωστε πολλοί θυμούμαστε τις βιωματικές μαρτυρίες των γονέων μας για το θέμα αυτό.

Ποια ήταν όμως η γενικότερη κατά-

σταση, που έφερε τους Πλωμαρίτες σε απόγνωση;

Η κοινωνία εκείνη, που είχε πρωταγωνιστήσει στα γεγονότα της απελευθέρωσης του νησιού και είχε δοκιμάσει ταυτόχρονα με την πρωτεύουσα το πολύτιμο αγαθό της ελευθερίας με απέραντο ενθουσιασμό, ασφαλώς δικαιούνταν να έχει αυξημένες προσδοκίες ευδαιμονίας. Τα πράγματα όμως δυστυχώς ήλθαν πολύ διαφορετικά. Μετά τους δύο βαλκανικούς πολέμους ξέσπασε αμέσως ο Πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος και η χώρα βρέθηκε σε διχογνωμία για την τύχη που θα έπρεπε να υποστηρίξει. Ακολούθησε ο εμφύλιος διχασμός μεταξύ βασιλικών και βενιζελικών, ο οποίος, υποκινούμενος από τις δυνάμεις της Αντάντ, κράτησε τουλάχιστον διετία. Ασκούνταν πολιτικές πιέσεις και με ναυτικό αποκλεισμό, που επιβαλλόταν και από τη δράση των γερμανικών υποβρυχίων. Τα πράγματα άρχισαν να διορθώνονται όταν η Ελλάδα εντάχθηκε με τους συμμάχους μετά τον σχηματισμό της κυβέρνησης Ελ. Βενιζέλου (13 Ιουν. 1917).

Παρά την επιστροφή όμως του Βενιζέλου στην εξουσία, η κρατική λειτουργία δεν είχε αποκατασταθεί εντελώς και πλήρως σε όλους τους τομείς και μάλιστα στον επισιτισμό. Η ποιότητα και το επίπεδο ζωής, την εποχή αυτή είχαν πέσει πολύ χαμηλά από τις πολεμικές συνθήκες και την πολιτική αστάθεια και κρίση, λόγω έλλειψης βασικών ειδών διατροφής και κυρίως δημητριακών κατά τη διάρκεια του αποκλεισμού και για μακρό διάστημα, υπήρχαν απόκρυψη τροφίμων, αύξηση του τιμάρθρου και ανεξέλεγκτη αισχροκέρδεια εμπόρων και παραγωγών για μεγάλο διάστημα. Οι ευρύτερες λαϊκές τάξεις έπεσαν σε δυστυχία και πείνασαν παρά τις ανοργάνωτες προσπάθειες της κυβέρνησης με αποτέλεσμα να επέλθει υποσιτισμός και αύξηση της θνησιμότητας.

Υπήρχε βέβαια ένα γενικότερο πρόβλημα έλλειψης σιταριού και στα δύο στρατόπεδα των αντιπάλων λόγω μειωμένης παραγωγής και σχετικών εξαγωγών, όπως της Ρουμανίας. Στην Αυστρία είχαν σημειωθεί θάνατοι από αστία *Σάλπιγξ Μπ.* (17 Ιουλ. 1917, σ. 2, στ. 3 και 19 Ιουλ., σ. 2, στ. 4). Στην Αθήνα τον Νοέμβριο του 1917 είχαν σχεδόν διπλασιασθεί οι θάνατοι σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του 1916. Σε μεγάλο ποσοστό οι θάνατοι αυτοί αφορούσαν βρέφη και μικρά παιδιά (*Ιστορία του Ελλην. Έθνους*, τ. ΙΕ' 1913 -41, 81).

Σε ό,τι αφορά τη Λέσβο, στην οποία τα προβλήματα επισιτισμού ήταν οξυτάτα

λόγω και του τεράστιου αριθμού Μικρασιτών προσφύγων, στοιχεία πλήρη δεν έχουμε. Δυστυχώς δεν έχουμε πληροφόρηση για τόσο σοβαρό θέμα ακόμη και από μελέτες που θα περίμενε κανείς να είχαν οπωσδήποτε ασχοληθεί, όπως π.χ. από τις ελάχιστες που υπάρχουν για την περίοδο ή από τη γενική ιστορία του νησιού. Δεν μπορεί όμως να αγνοείται ένα γεγονός που συγκλόνισε όλο το νησί και να πιστεύεις ότι γράφεις εμπεριστατωμένη ιστορία. Εκτός εάν υπάρχει κακώς εννοούμενη ιστορική ή άλλη σκοπιμότητα, για την οποία ας μη μιλήσουμε τώρα.

Για τη Λέσβο τα προβλήματα ήταν πολλά και σοβαρά. Από το πρόσφατο παρελθόν η διοικητική κατάσταση του νησιού ήταν κακή εξαιτίας συγκεντρωτισμού. Υπήρχε ένα Διοικητικό Συμβούλιο νομαρχιακού επιπέδου, που δεν διέθετε τις απαραίτητες νομοθετημένες αρμοδιότητες για τις ανάγκες του τόπου και στον τομέα του επισιτισμού στο καίριο θέμα της κατανομής τροφίμων. Επιβαλλόταν αποκέντρωση, για την οποία έγραφε ο τοπικός τύπος (εφημ. *Ελεύθερος Λόγος* Μυτιλήνης, στο εξής, Ε.Λ., 25 Ιουν. 1917, σ. 2).

Υπήρχαν όμως και άλλα εσωτερικά και εξωτερικά θέματα. Είχε απαγορευθεί η μετακίνηση από επαρχία σε επαρχία προϊόντων, που γινόταν για επίτευξη μεγαλύτερου κέρδους. Έτσι, ενώ υπήρχε ντόπια παραγωγή δεν μπορούσε να χρησιμοποιηθεί όπως π.χ. στην περίπτωση του κάμπου της Καλλονής. Ο λόγιος γιατρός Ορέστης Κυπριανός πρότεινε με άρθρο του να διατεθούν τα αποθέματα δεκάτης της Καλλονής, αυτό όμως δεν μπορούσε να πραγματοποιηθεί, για να μη γίνει αιτία αισχροκέρδειας (*Σάλπιγξ*, 6 Ιουλ. 1917, σ. 1, στ. 5). Αλλά και φορτωμένο πλοίο με σιτάρι για τη Μυτιλήνη -όπως καταγγέλθηκε καθυστερημένα- περίμενε δέκα μέρες στη Θεσσαλονίκη, γιατί δεν υπήρχε διαθέσιμο πολεμικό πλοίο συνοδείας. Μετά από διαταγή του Υπ. Επισιτισμού να φύγει ασυνόδευτο εμπόδιζε τον απόπλου συμμαχική αρχή, γιατί ενδιαφερόταν και αυτή για το σιτάρι (*ό.π.*, 21 Αυγ., σ. 1, στ. 1). Νωρίτερα η Αντάντ, σε σχέση με τον αποκλεισμό, είχε απαιτήσει την παράδοση του ελαφρού ελληνικού στόλου, που κράτησε ως την επιστροφή του Βενιζέλου στην εξουσία (*ό.π.*, 6 Ιουλ., σ. 2, στ. 2). Έτσι όμως στερήθηκε το σιτάρι ακόμη και η σιτοπαραγωγός Λήμνος (*Ε.Λ.*, 29 Ιουν. 1917, σ. 2).

Στο Πλωμάρι βέβαια τα πράγματα συνεχώς χειροτέρευαν, όπως και σε άλλες κοι-

νόητες, που δεν είχαν επαρκή παραγωγή δημητριακών. Έτσι αναφέρεται πρώτη φορά έλλειψη ψωμιού ότι παρουσιάστηκε πριν από μια εβδομάδα στις 30 Ιουνίου. Η εφημερίδα *Σάλπιγξ* τιτλοφορεί τη σχετική είδηση "Πεινά το ηρωικόν Πλωμάριον" (φ. 1832, σ. 2). Αναφέρονται επίσης τρεις θάνατοι από αστία. Οι άνθρωποι πέφτουν στο δρόμο λιπόθυμοι (*Ε.Λ.*, 30 Ιουν. 1917, σ. 2). Τα σωματεία του Πλωμαρίου αποφάσισαν να στείλουν αντιπροσωπία για διαμαρτυρία στην κυβέρνηση πέραν από τις ενέργειες των βουλευτών. Υπάρχουν και ενέργειες διοικητικών οργάνων που δεν αποδίδουν, αφού την 11 Ιουλίου ο *Ε.Λ.* αναφέρει ότι "όλη η νήσος μαστίζεται υπό φρικαλέας πείνης, πλην των γεωργοπαραγωγών" (φ. 243, σ. 2).

Την 1η Ιουλίου δημοσιεύεται διαμαρτυρία από το Πλωμάρι (εφημ. *Σάλπιγξ*) για άνιση διανομή ψωμιού και αλεύρου μεταξύ Μυτιλήνης και Πλωμαρίου. Καθώς η έλλειψη ψωμιού έχει γενικευθεί και άλλες κοινότητες διαμαρτύρονται κατά της επιτροπής τροφίμων Μυτιλήνης και ζητούν αναλογική σχέση κατανομής δημητριακών με την πρωτεύουσα (*Σάλπιγξ*, 4 Ιουλ., σ. 2). Στο ίδιο φύλλο αναφέρεται ότι και στη Μυτιλήνη σταματά η διανομή ψωμιού, εννοείται πάντα με το δελτίο, που κράτησε όμως λίγο. Άραγε όλα οφείλονταν στην καθυστέρηση άφιξης φορτηγού πλοίου, που θα έφερνε σιτάρι και αλεύρι;

Επί τέλους έφθασαν 4.500 σακκιά αλεύρου, αλλά τότε παρουσιάστηκε πρόβλημα στη διατίμηση των σιτηρών και στη ρύθμιση του τρόπου διανομής τους (*Ε.Λ.*, 6 Ιουλ., 8 Ιουλ., σ. 2). Επί πλέον υπήρχαν και σιτοπαραγωγοί που αρνούνταν να πουλήσουν σε τιμές διατίμησης (*Ε.Λ.*, 14 Ιουλ., σ. 2). Στα δικαστήρια επιβάλλονταν συνεχώς καταδίκες για αισχροκέρδεια. Τότε παρουσιάστηκε και πρόβλημα ακατάλληλων για βρώση αραβόσιτου και αλεύρου προερχόμενου από Εβραίους εμπόρους της Θεσσαλονίκης (*Ε.Λ.*, 19 και 21 Ιουλ., σ. 2).

Στο φύλλο της 19 Ιουλίου της εφημερίδας *Σάλπιγξ* αναγράφεται διαμαρτυρία του Κυβερνητικού Αντιπροσώπου Μυτιλήνης Μίνωα Πετυχάκη προς το Υπ. Επισιτισμού και Δ/ση Προμηθευτών Θεσσαλονίκης, διότι όλη η ποσότητα ήταν κατάλληλη μόνο για κτηνοτροφία (σ. 2, στ. 3). Στο επόμενο φύλλο της ίδιας εφημερίδας κατηγορήθηκε η αισχροκέρδεια των Εβραίων εμπόρων Θεσσαλονίκης και προτάθηκε να γίνεται ο επισιτισμός από Πειραιά ή Βόλο, αλλά φαί-

νεται ότι η πρόταση απορρίφθηκε, επειδή υπήρχε όρος της Αντάντ να γίνεται η τροφοδοσία μόνο από Θεσσαλονίκη.

Τα πράγματα στο Πλωμάρι χειροτέρευν καθημερινά και με την αγανάκτηση κατά των αρχών παίρνουν και πολιτική μορφή κατά του Κυβερνητικού Αντιπροσώπου με το συλλαλητήριο της 22 Ιουλίου, που συγκέντρωσε περί τις 3.000 άτομα. Στη δίκη που ακολούθησε κάποιος μάρτυρας κατέθεσε ότι υπήρξε και υποδαυλισμός από αντιβενιζελικούς, αλλά αυτό δεν μπορεί να εξακριβωθεί (*Ε.Λ.*, 15 Αυγ.). Κατά τα επείσοδια που ξέσπασαν το πλήθος αφρόπλισε τους φρουρούς χωροφύλακες του διοικητηρίου και εκδιώχθηκε ο εκπρόσωπος της αρχής. Κατά τις πρώτες δημοσιογραφικές ανακοινώσεις προσήχθησαν 42 άτομα, αλλά τελικά οι κατηγορούμενοι περιορίστηκαν σε τριαντατρείς (*Σάλπιγξ*, 13 Αυγ., σ. 2, στ. 2) με την κατηγορία ότι εστασίασαν και πρόβαλαν αντίσταση κατά της αρχής. Η δίκη τους στο Έκτακτο Στρατοδικείο Μυτιλήνης κράτησε από 11 έως 14 Αυγούστου. Τα ονόματά τους είναι γνωστά και προέρχονταν από όλες τις κοινωνικές τάξεις. Ανάμεσά τους ένας ιερέας και ο κατηγορούμενος για αρχηγός της στάσης λόγιος γιατρός Μιλτιάδης Καλδής, που κατέθεσε στην απολογία του ότι οι Πλωμαρίτες αδικούνταν υπερβολικά στη διανομή ψωμιού από την επιτροπή τροφίμων. Είπε ακόμη ότι έγιναν επανειλημμένες διαμαρτυρίες και ότι είχαν συμβεί θάνατοι από αστία που δεν ανέφερε επίσημα, για να μη δημιουργούνται εντυπώσεις και εξερεθίζονται τα πνεύματα.

Κατά τη διαδικασία άλλαξαν κάποια πρόσωπα με προσθαφαιρέσεις κατηγορουμένων, από τους οποίους οι γνωστότεροι απαλλάχτηκαν, και για όσους καταδικάστηκαν οι ποινές μπορούν να θεωρηθούν επεικεείς, με σίγουρη την υποβάθμιση της κατηγορίας. Οι συνήγοροι υπεράσπισης απέρριψαν το κατηγορητήριο, με εντυπωσιακότερη την αγόρευση του Αρ. Δημόπουλου, και χαρακτήρισαν την εξέγερση απλή λαϊκή διαμαρτυρία. Καταδικάστηκαν έξι σε φυλάκιση δύο μηνών και επτά σε ενός μηνός. Οι άλλοι αθώωθηκαν (*Σάλπιγξ*, 15 Αυγ., σ. 2, στ. 1 και 2).

Από όσα εκτέθηκαν προκύπτει η σημασία αγνοημένων γεγονότων που δημιουργήθηκαν όχι μόνο σε τοπικό επίπεδο, ως την οριστική ένταξη της Λέσβου στο ελληνικό κράτος.

Αρ. Στεργέλλης

Η ΕΚΔΡΟΜΗ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΑΓΙΑ ΘΕΟΔΩΡΑ ΒΑΣΤΑΣ

Στις 5 Νοεμβρίου 2017 πραγματοποιήθηκε μία ωραία εκδρομή στην Αγία Θεοδώρα Βάστας στη Μεγαλόπολη.

Φαγητό στον Νερόμυλο του Νικόλα και καφές με γαλακτομπούρεκο στη Μεγαλόπολη.

Ωραία παρέα και καλή διάθεση αρκούν για να περάσεις μία υπέροχη Κυριακή!

Το Πλωμάρι όπως το θυμάμαι

Κατέβηκα στο Πλωμάρι για δουλειές. Περνώντας από την αγορά στάθηκα, έχοντας την πλάτη μου προς το καφενείο του **Κουτζαμάνη** και κοίταξα μπροστά μου, όπου είδα δυο φοίνικες που στη μέση ήταν το ΗΡΩΟΝ, (το 1951, 1952). Τότε με πλημμύρισαν οι αναμνήσεις. Με τα μάτια της φαντασίας είδα το μεγάλο ρολόι που μας έδειχνε την ώρα. Κάτω από το ρολόι και λίγο αριστερά (εκεί που είναι σήμερα το περίπτερο), τα πορτοκάλια και τα μανταρινία του **Δέδε**, με το ωραίο τους χρώμα, στόλιζαν την αγορά. Κάτω από το ρολόι και δεξιά (εκεί που είναι σήμερα το Σούπερ Μάρκετ) ήταν η είσοδος του ελαιολιβερίου των αδελφών **Παπαγεωργίου**. Ακριβώς κάτω από το ρολόι υπήρχε μία στοά που στο βάθος και δεξιά ήταν τα ψαράδικα. Σε έναν μακρόστενο τσιμεντένιο πάγκο ήταν απλωμένα τα ψάρια που φέρνανε οι βάρκες και οι τράτες και ο κόσμος πήγαινε και ψώνιζε.

Πιο πέρα ήταν το παντοπωλείο του **Φεργαδιώτη (Μπουκουκλή)** απ' όπου ψώνιζα την ωραιότερη λακέρδα και δεξιά ήταν και είναι μέχρι σήμερα το καφενείο του **Καρτσέλα** (Αθανασιάδης νομίζω πως το λέγανε). Δίπλα από το επιβλητικό αυτό κτήριο ήταν ο κινηματογράφος μπροστά στον οποίον ο βρακάς καστανάς (του Μπαμπούκ) πουλούσε τα ζεστά κάστανα. Μετά ήταν το καφενείο του **Αφτουσμή**, στο οποίο τραγούδησε η γνωστή τραγουδίστρια **Σιδέρη** και στο τέλος του κτηριακού αυτού συγκροτήματος ήταν και είναι η είσοδος της Λέσχης. Απέναντι από τη λέσχη ήταν το περίφημο ραφείο του **Μακρή**.

Πιο κάτω ήταν το περίπτερο του **Κολλυθά** (Πατολιού) και δίπλα ήταν ένα εστιατόριο το οποίο αργότερα έγινε εφημεριδοπωλείο του **Γεωργίου Βάμβουρα**. Θυμάμαι το συναγωνισμό που είχανε τα παιδιά που έκαναν τη διανομή του τύπου, ο Νάσος και (το αηδόνι). Ο **Γιώργος** έδινε το σύνθημα και φρρρρρ τρέχανε ποιός θα πουλούσε τα περισσότερα φύλλα.

Μετά το στενό ήταν το παντοπωλείο του τότε δημάρχου **Γρηγόρη Τραγάκη** και δίπλα ακριβώς το παντοπωλείο του **Στεφανή** (Τσιρνιτέλ) από τον οποίον αγόραζα το ωραιότερο σαλάμι. Είχε δε και μια διαφήμιση η οποία έγραφε «*Τα καλλίτερα αλλαντικά θα τα βρείτε στου Στεφανή*».

Παναγιώτης Χατζέλλης
(από το Ακράσι)

Αριστείδης Στεργέλλης

ΞΑΝΑΓΡΑΦΟΝΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗ Α. ΤΥΡΟΠΩΛΗ

Έμμετρο χρονικό των μαχών του Κλαπάδου -
Επεισόδια από την απελευθέρωση της Λέσβου

Στη μνήμη Τάκη Παπουτσάνη

**Η Ρηνιώ Βεκρή τις μέρες του γάμου της
(Αύγουστος 1897)**

Από τότε που άρχισα να γράφω για τη ζωή και το έργο της λαϊκής ποιήτριας του Πλωμαρίου Ειρήνης Τυροπώλη (1872-1960) πριν από σαράντα τόσα χρόνια με προτροπή του τότε Προέδρου του Συνδέσμου μας Νικ. Μαυραγάνη σταθμό αποτέλεσε η ανακάλυψη φωτοαντιγράφων των γνωστότερων στιχουργημάτων της το 1986, που αναφέρονται στην απελευθέρωση της Λέσβου και είχαν αρχίσει να ξεχνιούνται.

Άμεση αφορμή για την πληρέστερη αυτή ενασχόλησή μου με το θέμα, όπως πιστεύω, έδωσε η ημερίδα για την απελευθέρωση της Λέσβου στο Πολύκεντρο του Πλωμαρίου στις αρχές Δεκεμβρίου 2016, οργανωμένη από τον πολιτιστικό σύλλογο "Το Πόλιον", όπου ακούστηκαν σημαντικά συμπληρωματικά στοιχεία για τη μεγάλη πα-

τριώτισσα στιχουργό Ειρήνη Αριστή Τυροπώλη, το γένος Γ. Βεκρή (Ρηνιώ Μπικρίδ ή Μπικρίδινα, κατά τη ζωή της στο Πλωμάρι). Από τότε που ασχολήθηκα με τη στοιχειώδη βιογραφία της, όταν δόθηκε η ευκαιρία από την ανακάλυψη των πατριωτικών στιχουργημάτων της (*Πλωμ. Αντίλαλοι*, τ. 113/1986) με βασική συμβολή του αλησμόνητου φίλου Τάκη Παπουτσάνη, και προσωπικά θυμήθηκα περισσότερα πράγματα από την ζωή μου κοντά της κατά την παιδική ηλικία και προέκυψαν αρκετά νέα στοιχεία για την "αγράμματο ποιήτρια" που συμπληρώνουν την εικόνα της.

Η Ειρήνη Βεκρή-Τυροπώλη, μετά το γάμο της σε πολύ νεαρή ηλικία με τον πραιο καπετάν Αριστή Τυροπώλη, είχε την όχι σπάνια για τα κορίτσια της εποχής της ατυχία, να μείνει σχεδόν αναλφάβητη, γιατί ο πατέρας της φοβόταν ότι αν μάθαινε γράμματα, θα έπιανε αγαπητικούς με ραβασάκια και θα έπαιρνε κακό δρόμο. Αργότερα κατारीόταν πικραμένη γι' αυτή την ατυχία της και υπαγόρευε (δεν έγραφε), σε στίχους:

*"Δεν έστερξε ο κύρης μου γράμματα για να μάθω,
στο κύμα πάνω με έδεσε το κόσμο για να χάσω.
Μα γω, με τόνομα Ρηνιώ, το κύμα δε φοβάμαι,
κόψε μου χέρια κύρη μου, γραφές θα διαλογάμαι".*

Ήταν τόσος ο καϊμός της για τα γράμματα που δεν έμαθε, ώστε προσπάθησε να μάθει αργότερα ό,τι μπορούσε από τα παιδιά της. Και έκανε πολλά παιδιά ("δεκατρείς γέννες" έλεγε), από τα οποία έφτασαν σε μεγάλη ηλικία οκτώ. Απ' αυτά έζησαν δύο στο Πλωμάρι, δύο στη Μυτιλήνη και τρία στο Houston του Texas (Η.Π.Α.). Τις δύο τελευταίες κόρες της τις ονόμασε Νίκη και Ελευθερία, όχι μόνο κατά συνήθεια της εποχής.

Τον πόνο της για την αγραμματοσύνη της είχε συζητήσει πολλές φορές, όπως έγραψε σε σημειώσεις της, με τον "δάσκαλο" Ευστράτιο Μαραγγέλη (Γραμματικά), τον οποίο ευχαριστούσε για τη συμπόνια και την συμπαράστασή του. Ο Γραμματικός, γνωστός λόγιος και θερμός πατριώτης ο ίδιος, ξέριουμε ότι της έγραψε θαυμαστική έμμετρη κριτική, πιθανόν όταν διάβασε

ήδη τους πρώτους πατριωτικούς στίχους της, όπως τώρα μαθαίνουμε, για την κατάληψη της πόλης της Μυτιλήνης από τις πέντε μεγάλες δυνάμεις το 1905. Με τους στίχους της εκείνους εξέφραζε την αντίθεσή της στην παθητική αποδοχή από τους Μυτιληνιούς της κατάληψης της πόλης τους από τις μεγάλες δυνάμεις (Ντ. Πολίτη, "Ζήτω η Ελευθέρα Μυτιλήνη, ζήτω!", εφημ. *Εμπρός* Μυτιλήνης, 8 Νοεμβρίου 2003, σ. 5, όπου και δημοσιεύονται τρία τετράστιχα από το στιχούργημά της εκείνο). Στον Γραμματικά εξέφρασε και η ίδια την ευγνωμοσύνη της με στίχους. Ίσως ο ίδιος τη βοήθησε και στην εκτύπωση των στίχων της.

Η Τυροπώλη έζησε σε πολύ στενό περιβάλλον και σε δύσκολη εποχή για τη Λέσβο -δύο καταλήψεις της πόλης της Μυτιλήνης από ξένες δυνάμεις λίγα χρόνια πριν από την απελευθέρωσή της- και είχε διαμορφώσει προσωπικές πολιτικές απόψεις για την κατάσταση με κριτήριο και επιδίωξη την όσο το δυνατόν γρηγορότερη απελευθέρωση του νησιού. Έτσι αποδοκίμαζε και την παθητική στάση της Ελλάδας, που δεν ήταν όμως έτοιμη για αναμέτρηση με την Τουρκία πριν από τον ερχομό του Ελ. Βενιζέλου. Μπορεί βέβαια οι απόψεις της να ήταν συζητήσιμες για την καταλληλότητα της στιγμής, σίγουρα όμως διέθετε κοινωνικό θάρρος και ορμή πρωτόγνωρη για τις γυναίκες εκείνης της εποχής στο Πλωμάρι. Και προπαντός ανεξάρτητη σκέψη, παρά την αντίδραση του πατέρα της.

Μιλήσαμε για το περιεχόμενο των τριών γνωστών στιχουργημάτων της -"άσματα" τα λέει η ίδια- όταν τα έφερε στο φως κατά τις παλαιοπολικές αναζητήσεις του ο αλχημίστητος φίλος Τ. Παπουτσάνης, προϊδεασμένος από προηγούμενα δημοσιεύματα του γράφοντα. Γράφει στο παραπάνω τεύχος του περιοδικού μας ότι η γιαγιά, βοηθούμενη ίσως από τον Γραμματικά, πραγματοποίησε μια έκδοση δύο στιχουργμάτων της το 1912, στα οποία πρόσθεσε στην επόμενη έκδοση και τρίτο στις αρχές του 1913 «υπέρ των εξ Αμερικής Μυτιλιναίων εθελοντών», όταν αυτοί επισκέφθηκαν το Πλωμάρι, ενταγμένοι στη Λεσβιακή Φάλαγγα, μετά τις μάχες του Κλαπάδου, στις 16 Δεκεμβρίου. Την έκδοση αυτή θεωρεί, και σωστά, αβιβλιογράφητη. Καμιά από τις δύο εκδόσεις δεν σώθηκε στην οικογένεια και το ακριβές κείμενο των στιχουργημάτων όδευε προς απώλεια, αν και τα γεγονότα για τα οποία γράφθηκαν ανήκουν στο χώρο της εθνικής μνήμης. Αντιλαμβανόμαστε ακόμη καλύτερα πόσο φλογερή ήταν η ιδιοσυγκρασία της και ο πατριωτισμός της, που εκδηλώνονταν χάρις στην έμφυτη αίσθηση του ρυθμού, που διέθετε σε στιχουργική μορφή, στην οποία εκφραζόταν με μεγάλη ευχέρεια σε κάθε ευκαιρία.

Θα αναφερθούμε τώρα σε άγνωστη πτυχή της ζωής της γιαγιάς, κατά την οποία εξέφρασε την πατριωτική της διάθεση στιχουργικά, δίνοντας ταυτόχρονα κάποιες απαραίτητες αρχειακές πληροφορίες, για να κατανοηθεί ο τρόπος με τον οποίο διασώθηκε ως εμάς στιχούργημά της για τη συμμετοχή της στις μάχες του Κλαπάδου. Το στιχούργημα γίνεται σήμερα γνωστό από ανακοίνωση της εγγονής της Ντόρας Πολίτη στο Πολύκεντρο Πλωμαρίου στις 12-12-2016, παρμένο από το αρχείο της. Η ζωή της γιαγιάς τα τελευταία χρόνια της ζωής της μετά την επιστροφή της από την Αμερική, όπου είχε πάει για να δει τις οικογένειες τριών παιδιών της, μοιραζόταν ανάμεσα στο Πλωμάρι και τη Μυτιλήνη, όπου έμενε κυρίως κοντά στην τελευταία κόρη της Ελευθερία Πολίτη. Με την κόρη της αυτή, που είχε παντρευτεί τελευταία, είχε ιδιαίτερη σχέση και της έλεγε αναμνήσεις από τα νιάτα της, που εμείς οι άλλοι αγνοούσαμε. Η θεία κατέγραψε αυτές τις προφορικές έμμετρες αναμνήσεις, κατανοώντας τη σημασία τους, και έτσι δημιουργήθηκε ένα μικρό αρχείο από τα τετράδια της θείας που πέρασε στα χέρια της κόρης της και εξαδέλφης μου Ντόρας Πολίτη. Οι αναμνήσεις της γιαγιάς από τον Κλαπάδο προέρχονται από το αρχείο αυτό, πρέπει να καταγράφηκαν σχεδόν ταυτόχρονα με τα γεγονότα και καθαρογράφηκαν πολύ αργότερα από τη θεία.

Το Πλωμάρι ετοιμαζόταν προ πολλού να απελευθερωθεί διαθέτοντας κατά τον Θ. Μελανδινό 300 ένοπλους. Όταν έφθασαν στις 28 Νοεμβρίου 1912 στη Μυτιλήνη από την Αμερική οι 210 έλληνες που αποτέλεσαν την Λεσβιακή Φάλαγγα -από τους οποίους οι περισσότεροι ήταν Πλωμαρίτες- με την πόλη της Μυτιλήνης απελευθερωμένη, η γιαγιά παθιασμένη για την ελευθερία, ξεσηκώθηκε. Άφησε στην πρωτοκόρη, 13 ετών, την φροντίδα έξι παιδιών 1-12 ετών, ετοίμασε τρία κάρα με πολεμοφόδια και τρόφιμα και οπλισμένη, όπως λέει, με ένα «γκραδέλι» και συνοδό τον πρωτότοκο γιο της Παναγιώτη ξεκίνησε να συναντήσει τον ελληνικό στρατό, πιθανόν στις 3 Δεκεμβρίου. Στο στιχούργημα που δημοσιεύουμε περιγράφει την πορεία των επιχειρήσεων του Κλαπάδου μέρα τη μέρα ως τις 8 Δεκεμβρίου και τη συμμετοχή της σ' αυτές, με κίνδυνο της ζωής της και του γιού της, ως την παράδοση των Τούρκων. Οι περιγραφές της με αυτοψία είναι συγκλονιστικές.

Το στιχούργημα έχει ρυθμό ως επί το πλείστον τετράστιχου με ατέλειες, αλλά εδώ αποδίδεται με δίστιχα. Άλλωστε την ενδιαφέρονταν τα γεγονότα και η αντιμετώπισή τους και όχι η στιχουργική μορφή απόδοσής τους με δεδομένη την αδυναμία της «ποιήτριας». Γίνεται ακόμη προσαρμογή στον σημερινό τρόπο γραφής, μιας και

Με τον σύζυγο και τον πρωτότοκο γιο της Παναγιώτη, όταν συνέθετε τα πατριωτικά στιχογραφήματά της (μέρες Κλαπάδου). Οι φωτογραφίες από το παραπάνω δημοσίευμα της Ντόρας Πολίτη.

το στιχούργημα το έχουμε από προφορική παράδοση με ενδιαίμεσο, όχι αυτόγραφο:

«Μας είχανε στο κάτεργο ως τετρακόσια χρόνια, μα ήρθαν απ' την ξενιτειά της λευτεριάς αηδόνια.

Με το γκραδέλι μου και το μουλάρι
φεύγω και γώ 'πο το Πλωμάρι,
τρεις αραμπάδες στ' ακολουθημάτα
με σφαίρες και τροφιμάτα

για της Φάλαγξ παλληκάρια, πούρθανε με τα καράβια
στο νησί να πολεμήσουν, την Τουρκία να καταλύσουν.
Είχα των ξαδερφών χαρά που ήρθανε παιδιά τρανά,
στρατιωτικά φορούσανε, τη λευτεριά ποθούσανε.
Ήρθαν απ' την Αμερική του Πλωμαριού αγέλοι
για κείνο που η Παναγιά και ο Χριστός το θέλει.

Μουτζούρης Παναγιώτης, Δημήτριος Καλδής,
κάνε ψυχή μου μάτια και έλα να τα δεις,
ζωσμένα με τα όπλα και τα χρυσά κουμπιά,
τ' αφήκαν πίσω όλα για την ελευθεριά.

Τραγάκη Ιωάννη και συ Καλδέλη Πάνο,
εξάδελφοί μου και αίμα μου για σας τάμα θα κάνω,
γιά να σας έχει ο Μιχαήλ εις τα φτερά του επάνω.

Στου Λάμπου Μύλοι βρίσκω τα στρατόπεδα στο κρύο,
αρχίζουν πυροβολισμοί, τις σφαίρες παραδίνω.
Τους Τούρκους τους τιμώρησαν, τους πήραν τα τουφέκια,
που ήτανε καλύτερα 'πο χίλια μπερεκέτια.

Τη Τρίτη τέσσερις Δεκεμβριού βρισκόμαστε στα Δάφια,
τρέχουν τα ελληνόπουλα σα φτερωτά ελάφια.

Τη πέμπτη μέρα Δεκεμβριού περνούν από Λειμώνα
μέσα σε κρύο και βροχή και άγριο χειμώνα.

Και εις την θέσιν Πήγαδος, στην θέσιν Καβαλίκας,
στις Αχλαδιές, Παλιόχωρα και στη μεριά τα Κιόγια'
ξεκίνησε και η Τουρκία να ρίχνει με κανόνια.

Φεύγει μια σφαίρα κι έρχεται εις το καλογεράκι,
Νεόφυτος με τ' όνομα², γενναίο παληκαράκι,
μέσα στο χώμα βάλαν τον μόνο με το ρασάκι.
Τώρα στην θέσιν Καλαθιά, μια υψηλή κορφούλα,
οι Έλληνες μαζέψανε τα πυροβόλα ούλα.

Τετάρτη έξι Δεκεμβριού μάχη στο Ερμπούλι,
μυδραλιοβόλα στήσαμε πάνω εις το πεζούλι.

Του Αγίου Νικόλα τη γιορτή θα έχουν στο Πλωμάρι,
μα εδώ ο στρατός μας μάχεται το Τούρκο για να πάρει.

Απ' τις εφτά ξημέρωμα χιλιάδες σφαίρες ρίχνουν,
μεσ' το ναό σπάζουν γυαλιά και τα στασιδία πίπτουν.

Παρασκευή εφτά Δεκεμβριού μάχονται όλη μέρα,
ξέσκισε το φουστάνι μου μια πυρωμένη σφαίρα,
καθώς πηγαίνω στο στρατό νερό να ξεδιψάσουν,
που διψασμένα και άφαγα τη Λέσβο θα δοξάσουν.

Εξη και εφτά του Δεκεμβριού η Τουρκία αχλιά και σκούνη,
πήραμε και το Πετσόφα και το Σκοτεινοβούνι.

Τα πλοία τα ελληνικά ρίχναν από τη Πέτρα,
τετρακόσια χρόνια μάζευαν βόλια εις τη φαρέτρα.

Όγδοη μέρα Δεκεμβριού ρίχνουνε τα κανόνια
από στεριά και θάλασσα, φεύγει η σκλαβιά αιώνια.

Τώρα το τάγμα του Μελά επιάσε και εκτύπα
από Κλαπάδο το βουνό, τη λευτεριά εξήτα.

Στις δώδεκα μεσημβρινή σταθήκαν τα παιδιά μας,
που ήρθαν να θυσιαστούν και μήγκαν στη καρδιά μας.

Στας δύομισυ ξεκίνησαν πάλι το πυρ ακμαίον,
οι Τούρκοι δεν εβάζαξαν το θάρρος των γενναίων.

Άρχισαν και αυτομολούν έως την επομένη,
αιχμάλωτους τους πιάσανε και φεύγουν ντροπισμένοι,

και οι δικοί μας νικητές, Έλληνες παλληκάρια,
εις των προγόνων άξια πατούνε τα αχνάρια.

Στου Δεκεμβριού τις οκτώ ημέρα το Σάββατο,
βάλλαμε τις υπογραφές, στείλανε το μαντάτο.

Η λευτεριά ξημέρωσε και στη Μονή Λειμώνας
ψάλαμε ευχαριστήρια εγώ και ο Οικονόμος.

Παρέδωσαν εις τον Μελάν τα όπλα χίλιοι Τούρκοι,
δεν είναι να τους δει κανείς το θλιβερό μπουλούκι.

Πολλούς εφέραν στη Μονή, εις τα κελιά τους βάλαν,
επλύνανε των τα αίματα, τους βάλαμε και φάγαν.

Ύστερα πήρα τ' άλογο να βρω τον Παναγιώτη,
που στον Κλαπάδο έστειλα από την μάχηνη πρώτην.

Ευλόγησε ο Κύριος λύτερο το νησί μου,
και τώρα βλέπω να 'ρχεται λύτερο το παιδί μου.

Ο υιός μου Παναγιώτης, δεκατέσσερων ετών,
είχε ευχή και εντολή μου να διαβεί με τον στρατόν,

εις την Φάλαγγα να φέρνει ό,τι ήτο ζητητόν.
Και να δώσει ο Θεός να πέσει θάνατον ηρωικόν,

στο Πλωμάρι να μην πάμε, αν δεν διώξουν τον εχθρόν.

(1) Εννοεί τουρκοχώρια;

(2) Πρόκειται για τον ιερομόναχο από τα Παράκοιλα Νεόφυτο Καμένιο. Σύνδεσμος Φιλολόγων Λέσβου, *Ιστορία της Λέσβου*, Μυτ. 1998, 240.

Μετά το μεσονύκτιο χιονιάς, βροχή, αέρας,
μα διώξαμε διά παντός το τούρκο το τέρας.
Έλληνες τραυματίστηκαν, ήταν σαρανταένας,
μείναν δυό μέρες στη Μονή, δεν πέθανε κανένας.
Επесαν πάνω στο βουνό παλληκάρια Κρητικοί,
πού 'ρθανε να ανεβάσουν σημαία ελληνική.

Ω παλληκάρια Κρητικοί, Γρηγόριε Μανιδάκη
και συ Βαρθάμη! Εμμανουήλ και Γιάννη Παυλιδάκη,
οι μάνες σας δε θα σας δουν να σας σφιχταγκαλιάσουν,
μα οι ψυχές σας θε να ζουν και γρήγορα θ' αγιάσουν,
που πέσατε για λευτριά στις Λέσβος το Κλαπάδο
και μείναν τα κορμάκια σας εις το βουνό Σκοτάδο².

Μανουσάκης Αλέξανδρος ήτο ο ταγματάρχης
κι έγραψε στον ηγούμενο ένα ωραίο γράμμα,
πολλά ευχαριστήρια της λευτεριάς το τάμα.
Στα γόνατα πέφτω κι εγώ και διαλαλώ αντάμα:
- Ζήτω η εκκλησία μας, που ο Θεός ευλόγει,
και δίνει για τη λευτεριά κι ανώγι και κατώγι.
Ζήτω σας Φάλαγξ και στρατός, Δρίτσα και Μανουσάκη
και συ Μελά γενναίε μας, κι ο Θεός μας δόξα να 'χει,
που έδεξε ο Κύριος και γω, η αγράμματη Ρηνιώ,
να γράψω για τη λευτεριά και να αξιωθώ
να κράζω ζήτω η ελεύθερη πατρίς,
εγώ η Πλωμαρίτισσα Ρηνιώ η Ελληνίς.»

Σχετικά με το γιο της Παναγιώτη (που πέθανε στο Houston) ας σημειωθεί ότι λόγω των εκρήξεων της μάχης είχε από τότε βαρνηκοΐα.

Η συγκίνηση του γράφοντα όταν διάβασε το παραπάνω άγνωστο στιχούργημα είναι ευνόητη. Μου έκανε δε ιδιαίτερη εντύπωση το γεγονός ότι στο ήδη δημοσιευμένο στιχούργημα για τους εθελοντές δεν κάνει τον παραμικρό λόγο για την παρουσία της και τη δράση της στον Κλαπάδο.

Την ίδια εποχή που στιχουργούσε η «αγράμματος ποιήτρια» εκδήλωνε τον αγνό πατριωτισμό της και πιο πρακτικά. Στα αρχείο της κόρης της

Ελευθερίας Πολίτου (Μυτιλήνη) βρέθηκε σημειώμα της της 5 Δεκεμβρίου 1912, στο οποίο καταγράφει τα τρόφιμα που δανείστηκε στα Δάφια, προφανώς για φαγητό των στρατιωτών. Υπογράφει Ρηνιώ Β.Τ. (Βεκρή Τυροπώλη).

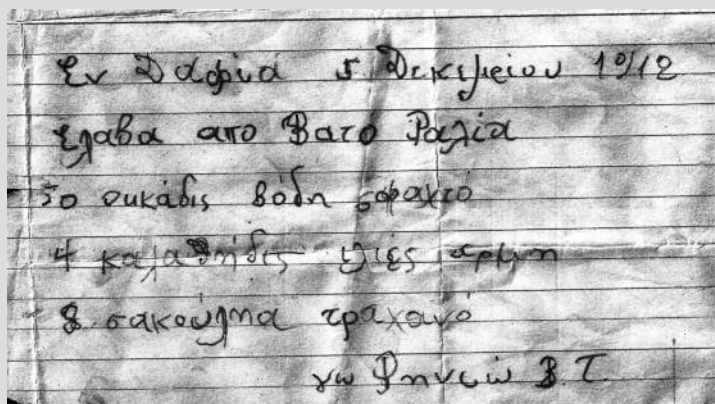
Μετά τη δημοσίευση των ήδη γνωστών τριών στιχουργημάτων της συνέχισε να στιχουργεί και για την απελευθέρωση της Χίου, αλλά μόνο προφορικά. Κάποια απ' αυτά είχαν διασώσει στη μνήμη τους οι κόρες της Μαρία και Ελευθερία.

Ακόμα, και επί Γερμανών έκρυβε όπλα στο σπίτι της, αν και αυτό απείχε λίγα μέτρα από το κατάλυμα των Ναζί.

Φαίνεται και από το παραπάνω στιχούργημα πόσο ευσεβής ήταν. Και στις τρεις ενοριακές εκκλησίες του Πλωμαριού υπάρχουν εικονογραφήσεις αφιερωμένες από την ίδια. Στο ι.ν. Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου η εικόνα τέμπλου των Τριών Ιεραρχών, που τιμούσε ιδιαίτερα, είναι αφιερωμά της. Αλλά και η φιλανθρωπία της ήταν σπάνια. Δεν κρατούσε για τον εαυτό της σχεδόν τίποτα από τα λεφτά της. Η διάθεσή της για ακτημοσύνη, ιδίως μετά την επιστροφή της από την Αμερική, όπου είχε πάει για να δει τις οικογένειες των τριών παιδιών της, ήταν συγκλονιστική.

Όταν κάποτε της είπαμε να προσέχει τα λεφτά της για τα έξοδα της κηδείας της –με τρόπο όσο το δυνατό λιγότερο ενοχλητικό– απάντησε αφοπλιστικά: «Η βρόμα μ' θα μι θάψ». Άλλοτε για το ίδιο θέμα απάντησε ηρωικά σαν γνήσια καπετάνισσα: «Να μι κάνετε τρεις γύρις στου λιμάν' τσι να μι φουντάρτι στου έμπα τ' λιμανιού». Η θάλασσα που έβλεπε από το παράθυρό της ήταν το θέαμα που δεν ήθελε να στερηθεί ούτε πεθαμένη. Γι' αυτό έλεγε και ότι αναγκάστηκε να γυρίσει από την Αμερική.

Πέθανε στη Μυτιλήνη τον Αύγουστο του 1960, αφήνοντάς μας μεγάλο πόνο, αλλά και υπόδειγμα ζωής. Τις τελευταίες στιγμές της ζωής της καταλάβαμε ότι διέθετε άγνωστες ψυχοπνευματικές δυνάμεις. Είπε ότι ήλθε να την παραλάβει από άγνωστο μακρινό τόπο ο πριν από αυτήν πεθαμένος γιος της Παναγιώτης, για τον οποίο κανείς δεν της είχε πει ότι είχε πεθάνει.

(1) Ο Βαρθάμης στον κατάλογο πεσόντων αναγράφεται Βαρδάκης (Ιστορία της Λέσβου, ο.π). Ο Παυλιδάκης ήταν Κυθήριος.

(2) Ενν. Σκοταδοβούνι.

Η 8η Νοεμβρίου 2017 εν Πλωμαρίω!

1912-2017. Εκατόν πέντε χρόνια πέρασαν από τότε που τερματίστηκε η Οθωμανική κατοχή του Πλωμαρίου μας.

Φέτος ο γιορτασμός της απελευθέρωσης έγινε στην Αγία Παρασκευή, γιατί ο Άγιος Νικόλαος είναι κλειστός λόγω του σεισμού της 12ης Ιουνίου. Κατά την δοξολογία δεν ήταν παρούσα η εκκλησιαστική, η στρατιωτική (στρατός ξηράς, ναυτικό, αεροπορία) και η των σωμάτων ασφαλείας (αστυνομία, πυροσβεστική, λιμενικό) ιεραρχία. Παρόντες ήταν οι Πλωμαρίτες εκπρόσωποι της Περιφέρειας Β. Αιγαίου και της λεγόμενης τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και μια συμβολική εκπροσώπηση

της μαθητιώσας νεολαίας.

Τέσσερις λίξεις, φειδωλά, μπορούν ν' αποδώσουν την όλη αυτή ντροπιαστική εικόνα: **Αδιαφορία - απαξίωση - απρέπεια - ασέβεια.**

Σε ποιούς άραγε, ανήκει αυτή η διοργάνωση; Κι όλα αυτά βέβαια, είναι ασφαλώς μέσα στον σχεδιασμό της από δεκαετιών πολιτικής για διαγραφή του χθες μας.

Πλωμάρι 10 Νοεμβρίου 2017
Στρατής (Τάκης) Κ. Ψαρράς
Αναθεωρητής Γ' ε.α. -
Αρχιηγίαρχος Π.Ν. ε.α.
& Δικηγόρος συνταξιούχος

ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΧΟΡΩΔΙΑΣ ΚΑΙ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΜΑΣ ΚΙΝΗΣΗΣ Ο.Λ.Σ.Α.

Την Κυριακή 10 Δεκεμβρίου 2017 στην αίθουσα του Συνδέσμου μας που προσφέρουμε για το σκοπό αυτό στην Ομοσπονδία μας, έγινε η πρώτη επαφή γνωριμίας με

τον υπέροχο άνθρωπο και Δάσκαλο Μουσικής, Διευθυντή του Ωδείου "Νίκος Σκαλκώτας" κ. Γ. Παζαϊτή και τους αρχικά ενδιαφερόμενους-μαθητές. Απευθύνουμε πρόσκληση στα μέλη όλων των Συλλόγων του Νησιού μας που δεν

έχουν αντίστοιχο Τμήμα να έλθουν εντελώς δωρεάν. Έγινε απόλυτα φανερό πως θα έχουμε μια άριστη συνεργασία με λαμπρά αποτελέσματα για τους συμμετέχοντες αθλητά και το κοινό του Συνδέσμου και της Ομοσπονδίας μας.

Το Τμήμα αυτό της Χορωδίας και Ορχήστρας μαζί με το Χορευτικό και το Θεατρικό Τμήμα της Πολιτιστικής Κίνησης, τα οποία θα στελεχωθούν με μέλη όλων των Συλλόγων που δεν διαθέτουν αντίστοιχα Τμήματα, θα έχουν σημαντικό ρόλο στην Μεγάλη Παλλεοβιακή Γιορτή της Ομοσπονδίας μας, που προγραμματίζουμε σε πολύ μεγάλο χώρο της Αττικής με την συμμετοχή όλων των Λεοβιακών Συλλόγων στα τέλη Μαΐου 2018.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ

ΜΠΟΥΚΗ ΜΥΡΣΙΝΗ	144.36	ΚΑΜΠΑΝΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ	30.00
ΤΡΑΓΑΚΗΣ ΜΙΧΑΗΛ	100.00	ΔΡΙΜΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	30.00
ΚΡΙΤΖΑΣ ΜΙΧΑΗΛΣ	100.00	ΒΑΦΕΙΑΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	30.00
ΣΙΜΟΥ ΚΟΥΛΑ	70.00	ΒΑΡΕΛΗ ΠΗΝΕΛΟΠΗ - ΣΤΡΑΤΟΣ	30.00
ΑΡΜΕΝΑΚΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	58.33	ΑΓΡΙΓΙΑΝΝΑΚΗ ΕΛΛΗ	30.00
ΧΑΛΔΕΖΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	50.00	TONY HICKS	30.00
ΤΥΡΑΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	50.00	GEORGE MAMAKOS	30.00
ΣΤΕΡΓΙΩΤΗ ΒΑΤ.	50.00	ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΙΜΟΣ	29.16
ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	50.00	ΤΡΑΝΤΑΛΗΣ ΔΟΥΚΑΣ	28.27
ΜΠΟΥΚΗ ΜΥΡΣΙΝΗ	50.00	ΜΑΛΑΜΑΣ ΠΕΡ.	25.34
ΜΟΣΧΟΒΗΣ Ν.	50.00	ΨΩΜΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	20.00
ΜΗΝΑΣ ΚΩΝ.	50.00	ΨΑΡΡΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	20.00
ΜΕΛΙΤΖΑΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	50.00	ΨΑΡΡΑΣ ΕΜΜ.	20.00
ΛΙΟΛΙΟΣ ΠΑΡ.	50.00	ΨΑΡΡΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ	20.00
ΛΑΓΟΥΜΙΔΟΥ ΙΩΑΝΝΑ	50.00	ΧΩΡΙΑΤΕΛΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ	20.00
ΛΑΓΟΥΜΙΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	50.00	ΧΡΙΣΤΕΛΗ ΤΑΞΙΑΡΧΟΥΛΑ	20.00
ΚΟΥΤΣΑΦΤΕΛΗ ΕΙΡΗΝΗ	50.00	ΧΙΩΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ	20.00
ΚΑΡΒΟΥΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	50.00	ΧΙΩΤΕΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	20.00
ΚΑΜΠΑΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	50.00	ΧΑΡΙΛΑΟΥ ΓΡ.	20.00
ΚΑΜΠΑΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	50.00	ΧΑΛΔΕΖΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	20.00
ΚΑΛΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	50.00	ΦΕΡΓΑΔΙΩΤΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ	20.00
ΙΩΑΚΕΙΜ ΙΩΑΚΕΙΜ	50.00	ΦΕΡΓΑΔΙΩΤΗΣ ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ	20.00
ΔΑΣΚΑΛΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ, ΣΟΥΛΤΑΝΑ, ΚΩΝ/ΝΟΣ	50.00	ΤΥΡΟΠΩΛΗΣ ΛΕΣΒΟΚΛΗΣ	20.00
ΓΙΑΜΟΥΓΙΑΝΝΗ ΓΚΡΕΙΣ	50.00	ΤΥΡΑΝΗ ΙΑΣΜΗ	20.00
ΓΕΡΑΛΗ ANNA, ΑΡΤΕΜΙΣ	50.00	ΤΣΙΠΙΔΗΣ ΜΙΧΑΗΛΣ	20.00
ΜΙΧΑΛΑΚΗ ΜΥΡΣΙΝΗ	44.50	ΤΣΑΡΑΜΥΡΣΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	20.00
ΚΟΥΝΤΟΥΡΗ ΕΥΑΝΘΙΑ	40.00	ΤΣΑΚΙΡΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	20.00
ΧΑΤΖΕΛΗ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑ - ΕΥΡΙΠ.	40.00	ΤΡΑΝΤΑΛΗΣ ΝΙΚΟΣ	20.00
ΧΑΛΑΥΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	40.00	ΤΑΜΚΑΛΗ ΖΑΧΑΡΟΥΛΑ	20.00
ΤΡΑΝΤΑΛΗΣ ΔΟΥΚΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ	40.00	ΣΩΤΗΡΧΟΥ ΕΙΡΗΝΗ	20.00
ΣΙΤΑΡΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	40.00	ΣΤΕΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Π.	20.00
ΜΟΥΤΖΟΥΡΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	40.00	ΣΤΕΡΓΙΑΝΟΥ ΠΕΛΗ	20.00
ΚΑΠΕΡΩΝΗ ΑΜΦΙΤΡΙΤΗ	40.00	ΣΤΕΡΓΙΑΝΟΥ ΜΥΡΣΙΝΗ	20.00
ΖΑΧΑΡΙΟΥ ΣΠΥΡΟΣ	40.00	ΣΤΕΡΓΕΛΗΣ - Γ. ΜΙΧΑΕΛΗ	20.00
ΒΟΥΛΑΛΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	40.00	ΣΤΑΜΑΡΓΑ ΒΙΚΤΩΡΙΑ	20.00
ΒΑΜΒΟΥΡΑΣ Γ.	40.00	ΣΠΗΛΙΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ	20.00
ΓΕΩΡΓΑΝΤΕΛΗ-ΣΤΕΛΛΑΤΟΥ ΕΙΡΗΝΗ	40.00	ΣΠΗΛΙΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ	20.00
ΜΠΟΥΚΗ ΜΥΡΣΙΝΗ	35.00	ΣΠΗΛΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	20.00
ΤΣΑΜΟΥΡΓΚΕΛΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ	30.00	ΣΠΗΛΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	20.00
ΤΣΑΜΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	30.00	ΣΠΑΝΙΑ ΠΕΛ.	20.00
ΠΕΤΡΕΛΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	30.00	ΣΙΤΑΡΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	20.00
ΛΑΖΟΥ ΠΕΡΣΕΦΟΝΗ	30.00	ΣΙΜΟΣ ΜΙΧΗΛ	20.00
ΠΑΣΓΙΑΝΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	30.00	ΣΑΝΙΔΑ ΠΕΡΣΕΦΟΝΗ Σ.	20.00
ΠΑΣΓΙΑΝΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	30.00	ΣΑΜΑΡΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ	20.00
π. ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ ΧΡΙΣΤΕΛΗΣ	30.00	ΣΑΜΑΡΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	20.00
ΜΠΟΥΚΗ ΜΥΡΣΙΝΗ	30.00	ΡΕΠΑΝΗ ΣΟΥΛΤΑΝΑ	20.00
ΜΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	30.00	ΠΟΥΛΑΚΗ ΝΙΤΣΑ, ΧΑΝΙΑ	20.00
ΚΟΥΛΟΥΜΠΗ ΜΑΡΙΑ	30.00	ΠΙΤΣΙΛΑΔΗΣ ΤΖΑΝΟΣ	20.00

ΠΙΤΣΙΛΑΔΗΣ Δ.	20.00	ΚΑΠΕΛΑ ΙΩΑΝΝΑ	20.00
ΠΙΤΣΙΛΑΔΗ ΦΡΟΣΩ	20.00	ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ	20.00
ΠΙΤΣΙΛΑΔΗ ΑΡΤΕΜΙΣ	20.00	ΚΑΜΠΑΝΗ ΜΥΡΣΙΝΗ	20.00
ΠΙΤΣΙΛΑΔΗ ΑΡΤΕΜΙΣ	20.00	ΚΑΜΠΑΝΗ ΜΥΡΣΙΝΗ	20.00
ΠΕΤΡΕΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	20.00	ΚΑΚΕΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	20.00
ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ ΠΑ.	20.00	ΚΑΚΑΜΠΟΥΡΑ ΓΕΩΡΓΙΑ	20.00
ΠΑΠΑΘΩΜΑ ΜΑΡΙΑ	20.00	ΚΑΙΣΙΔΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	20.00
ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ ΒΕΝΕΤΙΑ	20.00	ΚΑΒΑΡΝΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	20.00
ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	20.00	ΚΑΒΑΡΝΟΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ	20.00
ΠΑΝΤΕΛΕΛΗ Μ.	20.00	ΙΠΠΙΩΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	20.00
ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ ΒΑΤΩ	20.00	ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ	20.00
π. ΜΑΝΩΛΕΛΛΗΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ	20.00	ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ ΥΠΑΠΑΝΤΗ	20.00
ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	20.00	ΖΑΧΑΡΙΟΥ ΣΠΥΡΙΔΩΝ	20.00
ΜΠΕΛΑΣ ΜΙΧ. ΝΙΚ.	20.00	ΖΑΧΑΡΙΟΥ ΑΙΚ	20.00
ΜΟΥΤΖΟΥΡΗΣ ΣΠΥΡΟΣ	20.00	ΕΥΣΤΡΑΤΙΑ ΓΕΩΡΓΑΝΤΗ - ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ	20.00
ΜΟΥΤΖΟΥΡΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ ΔΟΥΚΑ	20.00	ΕΥΑΓΓΕΛΙΝΕΛΗ ΦΩΤ. - ΕΥΑΝ.	20.00
ΜΟΥΤΖΟΥΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ	20.00	ΕΥΑΓΓΕΛΙΝΕΛΗ ΓΕΩΡΓΙΑ	20.00
ΜΟΥΤΖΟΥΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	20.00	ΔΕΤΣΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	20.00
ΜΟΥΤΖΟΥΡΗ ΚΑΛΟΓΕΡΑ ΜΑΡΙΑ	20.00	ΓΙΑΝΝΗ ΜΑΡΙΑ ΜΑΝΤΑΜΑΔΟΣ	20.00
ΜΟΣΧΟΝΙΚΟΛΑΚΗ ΣΤΑΜΑΤΙΝΑ	20.00	ΓΙΑΜΟΥΓΙΑΝΝΗΣ Γ.	20.00
ΜΟΝΕΔΑ ΣΟΥΛΤΑΝΑ	20.00	ΓΙΑΛΟΥΡΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	20.00
ΜΑΥΡΟΘΑΛΑΣΣΙΤΗ ΕΥΔΟΚΙΑ	20.00	ΓΕΩΡΓΗ ΜΥΡΣΙΝΗ	20.00
ΜΑΥΡΑΓΑΝΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ	20.00	ΓΕΩΡΓΑΝΤΕΛΗ-ΣΤΕΛΛΑΤΟΥ ΕΙΡΗΝΗ	20.00
ΜΑΤΘΑΙΟΥ ΑΝΗ	20.00	ΓΕΩΡΓΑΝΤΕΛΗ-ΣΤΕΛΛΑΤΟΥ ΕΙΡΗΝΗ	20.00
ΜΑΡΣΩΝΗΣ ΝΙΚ. ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ	20.00	ΓΕΡΑΚΙΤΗΣ ΣΠΥΡΟΣ	20.00
ΜΑΡΑΓΓΕΛΗΣ ΣΤΡΑΤΟΚΛΗΣ	20.00	ΓΕΡΑΓΩΤΕΛΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	20.00
ΜΑΡΑΓΓΕΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	20.00	ΒΟΥΡΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ	20.00
ΜΑΝΩΛΕΛΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ	20.00	ΒΟΥΝΑΤΣΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ	20.00
ΜΑΝΤΗ ΧΡΥΣΑΝΘΗ	20.00	ΒΕΡΒΕΡΗ ΑΦΡΟΔΙΤΗ	20.00
ΜΑΝΤΖΙΟΥ ΕΛΕΝΗ	20.00	ΒΕΓΙΑΝΝΗΣ ΕΜ.	20.00
ΜΑΜΑΚΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	20.00	ΒΑΦΕΙΑΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	20.00
ΜΑΛΛΙΑΡΟΥ ΚΑΡΤΣΟΥΝΗ ΕΙΡΗΝΗ	20.00	ΒΑΡΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	20.00
ΛΟΥΠΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	20.00	ΒΑΡΤΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ	20.00
ΛΙΝΑΡΔΟΣ ΣΑΡΑΝΤΟΣ	20.00	ΒΑΡΒΑΓΙΑΝΝΗΣ ΚΩΝ.	20.00
ΛΑΓΟΥΤΑΡΗΣ ΓΡ.	20.00	ΒΑΜΒΟΥΡΑΣ Δ.	20.00
ΛΑΓΟΥΜΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	20.00	ΒΑΜΒΟΥΡΑ ΓΕΩΡΓΙΑ	20.00
ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΕΛΗ ΜΥΡ.	20.00	ΒΑΓΚΑΛΗ ΔΗΜΗΤΡΑ ΣΤ.	20.00
ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ	20.00	ΑΡΜΕΝΑΚΑ ΠΗΝΕΛΟΠΗ	20.00
ΚΟΥΤΣΟΥΡΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ	20.00	ΑΡΑΠΟΓΛΟΥ ΜΙΧΑΗΛ	20.00
ΚΟΥΤΣΟΥΡΑΔΗ ΒΙΝΑ	20.00	ΑΝΤΩΝΑΡΟΣ ΜΑΡΙΟΣ	20.00
ΚΟΥΤΣΟΥΡΑΔΗΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ	20.00	ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	20.00
ΚΟΥΤΣΟΥΡΑΔΗΣ Γ.	20.00	ΑΛΗΓΙΑΝΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	20.00
ΚΟΥΤΣΑΦΤΕΛΗ ΕΙΡΗΝΗ	20.00	ΑΘΗΝΑΙΟΣ Φ.	20.00
ΚΟΥΤΛΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	20.00	ΑΘΗΝΑΙΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ	20.00
ΚΟΥΤΛΗ ΕΛΛΗ	20.00	ΑΓΡΙΤΕΛΗΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ	20.00
ΚΟΥΚΑΡΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	20.00	ΑΓΑΛΙΑΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ	20.00
ΚΟΛΥΒΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	20.00	ΚΟΣΚΙΝΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	15.00
ΚΕΧΑΓΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	20.00	ΜΑΡΗ ΕΙΡΗΝΗ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ	10.00
ΚΑΡΤΣΟΥΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	20.00	ΜΑΡΑΒΕΛΙΔΟΥ ΜΥΡΣΙΝΗ	10.00
ΚΑΡΤΣΕΛΑ ΜΑΡΙΑ	20.00	ΚΑΡΒΟΥΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	10.00
ΚΑΡΑΜΠΑΣΗ ΓΕΩΡΓΙΑ	20.00	ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	10.00

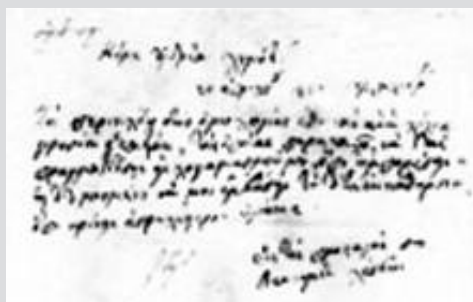
ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΕΙΣ ΜΝΗΜΗ

ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ	
ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΣΤΕΦΑΝΟΥ	101.22
ΜΑΝΩΛΕΛΗ ΦΡΟΣΩ	
ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΣΥΖΥΓΟΥ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ	100.00
ΜΥΡΣΙΝΗ ΜΠΟΥΚΗ	
ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΣΥΖΥΓΟΥ ΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ	
ΚΑΙ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΤΗΣ	
ΠΕΡΣΕΦΟΝΗΣ ΚΑΙ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ	81.00
ΨΑΡΡΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	
ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΤΟΥ	75.00
ΚΟΥΤΣΑΦΤΕΛΗ ΕΙΡΗΝΗ	
ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΣΥΖΥΓΟΥ ΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗ	50.00
ΜΥΡΣΙΝΗ ΡΑΦΤΕΛΗ	
ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΣΥΖΥΓΟΥ ΤΗΣ	50.00

ΚΑΜΠΑΝΗ ΕΛΙΣΣΑΒΕΤ	
ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΣΥΖΥΓΟΥ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ	50.00
ΤΥΡΑΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	
ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΝΕΛΗ	50.00
ΤΡΑΓΑΚΗ ΜΥΡΣΙΝΗ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ	
ΤΟΥ ΣΥΖΥΓΟΥ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ	30.00
ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ	
ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΣΥΖΥΓΟΥ ΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ	22.00
ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ ΝΩΝΤΑΣ	
ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΚΑΙ ΦΑΝΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ ΚΑΙ	
ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΑΙ ΕΥΔΟΚΙΑΣ ΣΑΜΑΡΑ	20.00
ΨΥΧΟΓΙΟΥ ΜΑΡΙΑ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ	
ΗΛΙΑ ΨΥΧΟΓΙΟΥ & ΑΝΔΡΕΑ ΡΑΦΤΕΛΗ	20.00
ΜΟΥΤΖΟΥΡΗ ΜΑΡΙΑ	
ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΤΗΣ	20.00

ΒΕΝΙΑΜΙΝ ΛΕΣΒΙΟΣ

Γίνεται σχετική συζήτηση για την επωνυμία του Συνδέσμου μας. Όπως φαίνεται στο Καταστατικό μας είναι «**Σύνδεσμος Πλωμαριτών Αττικής - Βενιαμίν ο Λέσβιος**». Δεν ήταν βέβαια

ανιστόρητοι οι ιδρυτές του Συνδέσμου μας, απεναντίας ήταν φωτισμένα τέκνα του Πλωμαρίου.

Και δεν ήταν ο τοπικός προσδιορισμός της καταγωγής του Μεγάλου συμπατριώτη μας σεμνού κληρικού, φωτισμένου επιστήμονα, φλογερού επαναστάτη και εμπνευσμένου πολιτικού, που ήθελαν να προβάλουν με τον τίτλο του Συνδέσμου μας. Απλά η χρονική απόσταση από τον θάνατό Του και η αγνόηση του Έργου Του από την πολιτεία έφεραν τη λήθη ακόμη και στο όνομά Του.

Δεν είναι μόνο οι διακεκριμένοι επιστήμονες που ασχολήθηκαν με τη μελέτη της ζωής και του έργου Του που τον κατονομάζουν ως **ΒΕΝΙΑΜΙΝ ΛΕΣΒΙΟ**, όπως οι κ.κ. **Α. Ανδριώτης, Ρ. Αργυροπούλου, Κ. Λάμπας, Π. Νούτσος, Θ. Γραμματάς, Γ. Βαλέτας, Κ. Καθαρινός, Θ. Παπαδόπουλος, Α. Στεργέλλης, Ε. Ψαρράς, G. Henderson**, αλλά και το αναμφισβήτητο και σχετικά πρόσφατα ευρεθέν παρακείμενο αντίγραφο ιδιόχειρου σημειώματός Του, που φυλάσσεται στη "Λέσχη Πλωμαρίου", στο οποίο υπογράφει ο Ίδιος ως Βενιαμίν Λέσβιος.

Σαφέστατα λοιπόν προκύπτει για λόγους στοιχειώδους σεβασμού στην αλήθεια και καθήκον τιμής απέναντι στη μνήμη Του, ότι πρέπει με τις νόμιμες διαδικασίες να διορθώσουμε τον τίτλο του Συνδέσμου μας και - μέχρι τότε - η ηθική μας υποχρέωση, όπου τούτο δεν έρχεται σε αντίθεση με το νόμο, να αποδίδουμε την δέουσα τιμή στο πρόσωπό Του αναγράφοντάς Τον με το όνομα που ο Ίδιος επέλεξε.

Δημήτριος Χαλαυτής

Η ΑΠΑΡΑΜΙΛΛΗ ΝΑΥΠΗΓΙΚΗ ΤΕΧΝΗ ΤΩΝ ΠΛΩΜΑΡΙΤΩΝ

Πώς το μικρό τρεχαντήρι «Κωνσταντίνος» (γριγρί), έγινε «Δημήτριος» από τα χέρια του **Μανώλη Γιαμουγιάννη** και των караβομαραγκών του, το 1961!

Θαυμάζοντας πέρυσι την έκθεση ναυπηγικής τέχνης στο Πολύκεντρο Πλωμαρίου, θυμήθηκα το ναυπηγικό θαύμα που παρακολούθησα το 1961. Το γριγρί των αδελφών **Γιάννη** και **Νίκου Μπουρνού** (από τσεσμελίδικη οικογένεια) ήταν μικρό για να ξανοιχτεί σε πιο «χοντρές» θάλασσες (σαν τον πάγκο Σιγρίου, όπου με περίσσια τέχνη ψάρευαν οι Μολυβιάτες γκιργκιράδες, με πρώτο θαλασσόλυκο τον **Ηρακλή Γιαννάκο**, πρωτοπόρο στις δύσκολες καλάδες). Όταν ο «Κωνσταντίνος» έζωνε στον σάκο του διχτυού πάνω από 6 τόνους σαρδέλα, δεν χωρούσε τα ψάρια η κουβέρτα και τα μπουनिया έμπαιναν μέσα στη θάλασσα. Σιρμαγιά δεν υπήρχε για να πάρουν καινούριο, μεγάλο τρεχαντήρι.

Έμαθαν τη φήμη και την τέχνη του **Μανώλη Γιαμουγιάννη** και πήγαν τον «Κωνσταντίνο» στον ταρσανά του στο Πλωμάρι, για να τον «κόψει» και να τον «μεγαλώσει».

Μα γίνονται αυτά τα πράγματα; Απόρησα με το παιδικό μυαλό μου. Αλλά πηγαίνοντας με τον πατέρα μου στον ταρσανά του **Μανώλη Γιαμουγιάννη** στο Πλωμάρι κάθε λίγες μέρες, θαυμάζαμε τη μεταμόρφωση!

«Τό 'κοψε» στα δύο, απομάκρυνε τα δύο κομμάτια και μετά άρχισε να το «γεμίζει», δηλαδή να χτίζει νέο τρεχαντήρι. Έβαλε πρώτα νέα καρένα, μετά μεγάλωσε τα σκαριά, το «πέτσωσε» απέξω, το αρμάτωσε κ.λπ.

Με λίγα λόγια, το μάκρυνε κάπου δύο μέτρα και το ψήλωσε κάπου ένα μέτρο, δημιουργώντας το «Δημήτριο», που ξανοίχτηκε να ψαρεύει στα γύρω νησιά, μέχρι και τον Σαρωνικό (όπου έπεφταν ψαριές), με άξιους ψαράδες πλήρωμα.

Άραγε σήμερα, με την τόσο προχωρημένη τεχνολογία, υπάρχει ναυπηγός ή караβομαραγκός, να καταφέρει τέτοια μετασκευή;

Στην πρώτη φωτογραφία φαίνεται το «Κωνσταντίνος» κομμένο στα δυο.

Στη δεύτερη, το ξαναγεννημένο τρεχαντήρι, με θαυμαστή γραμμή, αναλογίες και πλευση. Πάνω στην κουβέρτα, δικαίως καμαρώνουν ο Μανώλης Γιαμουγιάννης και ο θεός μου, Νίκος Μπουρνούς. Στα βάζια κάθονται τρεις μάστορες, συνεργάτες του Γιαμουγιάννη.

Αυτά γίνονταν το 1961, όταν ακόμα τολμηροί άνθρωποι κατακτούσαν τη θάλασσα, γιατί μετά από 20 χρόνια ήρθαν οι «αποζημιώσεις» της Ε.Ο.Κ. για τα κομματιασμένα σκάφη που αποσύρονταν από την παραγωγή...

Δημήτρης Μπουρνούς 2016

Κάλαντα

(Από το Γιάννη Μαλλιάρο)

Καλή χρονιά. Θυμήθηκα πως είχα κάπου ηχογραφημένο τον πατέρα μου να τραγουδάει τα κάλαντα της Πρωτοχρονιάς όπως τα έλεγαν παλιά στο Πλωμάρι. Κι αποφάσισα να τα ανεβάσω. Τόσο το κείμενο όσο και την ίδια την ηχογράφηση. Σκάλισα αρκετά να βρω που τα έχω καταχωνιασμένα. Γιατί η εγγραφή είχε γίνει με ένα μαγνητόφωνο της πλάκας πριν από καμιά 40αριά χρόνια. Την ανακάλυψα, την ψηφιοποίησα (με ένα εξάρτημα που είχα πάρει στη Γερμανία, αν και είδα πως υπάρχει κι εδώ, σε κάνα Λιντλ) και την προσφέρω.

Μερικά "ιστορικά" για την ηχογράφηση αλλά και για τα ίδια τα κάλαντα: Η ηχογράφηση έγινε στο σπίτι στο χωριό, τέτοιες μέρες που τον κατάφερα να μου τα πει στο μαγνητόφωνο. Απαραίτητη ήταν η συνοδεία κονιάκ για να μπορέσει να αποδώσει:

Ακούγεται μάλιστα κάποια στιγμή που λέει ένα "έβα"! Η ποιότητα προφανώς δεν ήταν η καλύτερη, αλλά πάντως ακούγονται. Κάπου υπάρχουν και κάποιες απώλειες, δεν ξέρω, ίσως σταμάτησα εγώ το κασετόφωνο τότε, ή ίσως κάπου κόπηκε η ταινία ή κάτι άλλο που δεν ξέρω.

Το κείμενο τραβάει σε μακρός. Πάνω από εξήμισι λεπτά! Προφανώς και δεν τα έλεγαν όλ' αυτά σε κάθε σπίτι που πήγαιναν. Μόνο στα "εκλεκτά". Δηλαδή σε συγγενικά (ή όπου θα έπεφτε μπαξίσι, αν και σπάνιο αυτό, ποια παρέα θα ήταν η τυχερή). Κάπου ενδιάμεσα πρέπει να λείπει κάτι, που δεν ξέρω τι έχει γίνει. Έτσι κι αλλιώς τα τραγουδάει από μνήμης, σε ηλικία περίπου όσο είμαι εγώ τώρα (50 και κάμποσα). Κάποια φορά μου τα είχε πει ξανά, και θυμάμαι που κάπου στον αφέντη έλεγε το "Σένα σου πρέπει αφέντη μας, καρέκλα καρυδένια". Προφανώς δεν σταμάταγε εκεί, κάτι ακόμα είχε αλλά δεν υπάρχει στην καταγραφή. Δεν ξέρω γιατί. Το έβαλα εκεί που ταιριάζει περίπου. Επίσης, κάποια πράγματα τα λέει (και τα γράφω) όπως τα καταλάβαινε, με την αυθαίρετη λαϊκή ετυμολογία (έτσι κι αλλιώς ο άνθρωπος από γράμματα δεν ήξερε και πολλά, μέχρι την τρίτη δημοτικού είχε πάει). Κι είναι και κάτι που δεν το καταλαβαίνω, έτσι βάζω ένα ερωτηματικό.

Έχουμε και λέμε λοιπόν (ο χωρισμός σε στροφές είναι αυθαίρετος):

ΚΑΛΑΝΤΑ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ ΠΛΩΜΑΡΙΟΥ

Αρχιμηνιά κι αρχιχρονιά ψηλή μου δενδρολιβανιά
κι αρχή καλός μας χρόνος εκκλησιά με τ' άγιο θρόνος.
Αρχή που βγήκεν ο Χριστός σαν άγιος και πνευματικός
στη γη να περπατήσει και να μας καλοκαρδίσει.

Ο πρώτος που περπάτησε, είπε πολλά
και λάλησε ήταν Άγιος Βασίλης.
Άγιος Βασίλης έρχεται και δεν μας καταδέχεται
από την Καισαρεία συ 'σ' αρχόντισσα κυρία.

Βαστά λιβάνι και χαρτί ζαχαροπλάστο ζυμωτή
χαρτί και καλαμάρι δεσ και με το παλικάρι.
Το καλαμάρι έγραφε κι η μοίρα μου το έλεγε
και το χαρτί ομίλει άσπρε μου, χρυσέ μου ήλιε.

Βασίλη μ' πόθεν έρχεσαι και δεν μας καταδέχεσαι
και πόθεν κατεβαίνεις (και δεν μας απαντηχαίνεις;)
Από την μάνα μ' έρχομαι κι εγώ σας καταδέχομαι
και στο σχολειό πηγαίνω γράμματα για να μαθαίνω.
Και σαν ηξεύρεις γράμματα πολιτικά σπουδάγματα
πες μας την αλφαβήτα να 'χεις το Θεό βοήθεια.
Χλωρό ραβδί, ξερό ραβδί άσπρο σταφύλι ροζακί
χλωρά βλαστάρια πέτα ροδοκόκκινη βιολέτα.

Κι απάνω στα βλαστάρια του και στα παρακλωνάρια του
πέρδικες κελαηδούσαν και κατεβαίνουν στο γιολό

και βρέχαν τα φτερά τους και ραίνουν τον αφέντη μας
το ρήγα, το λεβέντη μας τον πολυχρονεμένο
και στον κόσμο ξακουσμένο.

Σένα σου πρέπει αφέντη μας καρέκλα καρυδένια
για ν' ακουμπάει η μέση σου η μαργαριταρένια.
Πολλά 'παμε τ' αφέντη μας ας πούμε της κυράς μας
Κυρά ψιλή, κυρά λιγνή, κυρά καμαροφρύδα

όταν σειστείς και λίγνιστείς και πας στην εκκλησιά σου
η στράτα ρόδα γέμισε από την εμορφιά σου.
Βάζεις τον ήλιο πρόσωπο και το φεγγάρι στήθος
και του κοράκου τα φτερά βάζεις καμαροφρύδα.

Πολλά 'παμε και της κυράς ας πούμε και του γιου σας.
Αν έχεις γιο στα γράμματα και σύρει το κοντύλι
ο Θιος να τον πολυχρονά να βάλει πετραχήλι
κι η Παναγιά η Δέσποινα να τον εξαποστείλει.

Πολλά 'παμε του γιόκα σας ας πούμε και της κόρης.
Αν έχεις κόρη έμορφη γραμματικός τη θέλει
να είναι και γραμματικιά πολλά προικιά γυρεύει.
Γυρεύει αμπέλι' ατρύγητα χωράφια με τα στάχυα

γυρεύει και τον κυρ-Βοριά μ' όλα του τα καράβια
στη μικροτέρα (;) να τα πας φλωριά να τ' αρματώσει
στην Πλώρη όλο μάλαμα στην Πρύμνη όλ' ασήμι
και τα σχοινιά του караβιού όλο μαργαριτάρια.

Πολλά 'παμε της κόρης σας ας πούμε και της δούλας.
Αν έχεις δούλα έμορφη βγάλε να μας κεράσει
βγάλε πανέρια κάστανα πανέρια μοσκοκάρφια
βγάλε και το γλυκό κρασί να πιουν τα παλικάρια.

Και του χρόνου, Χρόνια Πολλά

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΧΟΡΩΔΙΑ ΠΛΩΜΑΡΙΟΥ

Μια πολύ ωραία εκδήλωση έγινε
το Σάββατο 23 Δεκεμβρίου 2017 στη
“Λέσχη Πλωμαρίου” από τη “Βυ-
ζαντινή Χορωδία Πλωμαρίου” με
την διεύθυνση του κ. **Γεωργίου Μι-
χαλέλη** με Χριστουγεννιάτικους
Ύμνους και Τραγούδια.

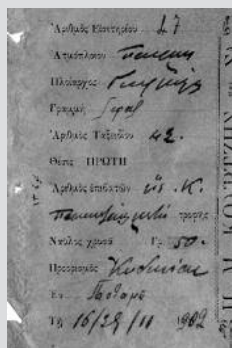
Τα θερμά μας συγχαρητήρια στα
Μέλη της Χορωδίας και στον ίδιο το
Διευθυντή.

Επιβατηγός ναυσιπλοΐα Πλωμαρίου

Αντώνη Ν. Ανδριώτη

Με το σημειώμά μου αυτό προσθέτω ένα λιθαράκι στη ναυτική και εμπορική ιστορία του Πλωμαρίου. Καταγράφω πληροφορίες που ανέσυρα από μία σειρά από διασωθείσες αποδείξεις πληρωμών και εισιτηρίων επιβατηγών πλοίων από τις οποίες παίρνουμε μια εικόνα για την επιβατηγό ναυσιπλοΐα που δραστηριοποιείτο στο Πλωμάρι στο τέλος του 19ου και στις αρχές του 20ού αιώνα. Ειδικότερα, διαπιστώνουμε την ύπαρξη τακτικών δρομολογίων επιβατηγών πλοίων που συνέδεαν το Πλωμάρι με τη Μυτιλήνη, την Σμύρνη, τον Τσεσμέ, τη Χίο, τις Κυδωνίες, το Αδραμύττιον, την Κωνσταντινούπολη και άλλες πόλεις των Μικρασιατικών παραλίων και του Πόντου.

Εισιτήριο ΠΡΩΤΗΣ θέσης για Κυδωνίες

Στον πιο κάτω πίνακα δείχνουμε ενδεικτικές τιμές για τιμές εισιτηρίων πλοίων ανά προορισμό, χρονολογία έκδοσης του εισιτηρίου και το όνομα του ατμοπλοίου.

Προορισμός Δρομολογίου Γραμμής Γέρας	Τιμή Εισιτηρίου ανά άτομο μετά τροφής (χρυσά γρόσια)	Χρονολογία Δρομολογίου	ΟΝΟΜΑ ΑΤΜΟΠΛΟΙΟΥ
Σμύρνη	74	1893	ΚΡΗΤΗ
..	74	1905	ΗΡΑΚΛΕΙΑ
..	50	1905	ΣΜΥΡΝΗ
Κυδωνίαι	50	1911	
Κωνσταντινούπολις	129 (ή 199;)	1903	
Χίος	37	1905	ΚΡΗΤΗ
Αδραμύττιον	50.55	1901	
..	55	1903	ΧΙΟΣ
Μυτιλήνη	55.20/3.	1909	ΗΡΑΚΛΕΙΑ
Μυτιλήνη	60 Δρχ.	1936	ΑΓ.ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ (Βενζινοπλοίων)

Η τελευταία ένδειξη που καταχωρήσαμε στον πιο πάνω πίνακα τη βρίσκουμε σε μια απόδειξη πληρωμής (από την «Εταιρία Γενικών Ασφαλειών (Γαλλίας)») ενός βενζινοπλοίου για την μεταφορά τραυματία από το Πλωμάρι στη Μυτιλήνη. (Όπως καταλαβαίνουμε η χρήση του αυτοκινήτου ήταν περιορισμένη την εποχή εκείνη).

Απομεινάρια αυτών των δρομολογίων συναντούμε την δεκαετία του '50 και αρχές του '60 στα πρωινά και μεσημεριανά δρομολόγια Πλωμάρι-Άγιος Ισιδωρος-Αγία Βαρβάρα που εκτελούσαν δυο «γκαζολίνες» καθώς και σ' αυτά Πλωμαρίου-Δρώτας που εκτελούσαν πετρελαιοκίνητες βάρκες. Με την δημιουργία της παράκαμψης (μέσω του Αγίου Ισιδώρου) του αυτοκινητόδρομου Πλωμαρίου-Μυτιλήνης σταμάτησαν τα θαλάσσια δρομολόγια Πλωμαρίου-Αγίου Ισιδώρου και έδωσαν την θέση τους στον αραμπά και στο αυτοκίνητο. Απ' την άλλη μεριά, η ερήμωση της Δρώτας είχε σαν φυσικό αποτέλεσμα και τη διακοπή των θαλάσσιων δρομολογίων προς και από αυτήν.

Εκδηλώσεις Β' εξαμήνου 2017 στο Πλωμάρι μας

Την **1η Ιουλίου** έγινε πανηγυρική θεία λειτουργία στο παρεκκλήσι των **Αγίων Αναργύρων** στο Α' Κοιμητήριο του Πλωμαρίου.

Στις **17 Ιουλίου**, εορτή της Αγ. Μαρίας, έγινε το πανηγύρι της **Αγίας Μαρίας** στο εξωκκλήσι Σεδούντας.

Στις **20 Ιουλίου**, εορτή του **Προφήτη Ηλία**, έγινε πανηγυρικός εσπερινός και θεία λειτουργία στον αύλειο χώρο λόγω που ο Ναός παραμένει κλειστός λόγω του σεισμού της 12ης Ιουνίου.

Στις **22 Ιουλίου**, εορτή της **Αγ. Μαγδαληνής** στο Σωματειακό παρεκκλήσι πανηγυρικός εσπερινός κατά τον οποίον μίλησε ο **π. Ευστράτιος** και το πρωί πανηγυρική θεία λειτουργία.

Στις **25 Ιουλίου** που γιορτάζει το εξωκκλήσι της **Αγ. Άννας**, στη θέση Κουτρούλια έγινε πανηγυρική θεία λειτουργία και το απόγευμα στον πανηγυρίζοντα Ναό της **Αγίας Παρασκευής** Πλωμαρίου τελέσθηκε ο πανηγυρικός εσπερινός με τη συμμετοχή αρκετού κόσμου και μίλησε ο **π. Ευστράτιος** για την **Αγία Παρασκευή**. Το πρωί πανηγυρική θεία λειτουργία με αρκετούς προσκυνητές μίλησε ο **Αρχιμ. π. Σέργιος**.

Στις **27 Ιουλίου** ημέρα Πέμπτη, πανηγυρικός εσπερινός του **Αγίου Παντελεήμονος** με αρκετούς προσκυνητές από Πλωμάρι και τα γύρω χωριά μίλησε ο **π. Ευστράτιος** και κατά την πανηγυρική θεία λειτουργία μίλησε ο Αρχιερατικός Επίτροπος **π. Ευστάθιος**. Κουτσός στραβός στον μεγάλο Ιατρό Παντελεήμονα.

Την **1η Αυγούστου** εορτάζεται η **Πρόοδος του Τιμίου Σταυρού** που έγινε πανηγυρική θεία λειτουργία στον Εσταυρωμένο που βρίσκεται στην περιοχή Αγ. Ισιδώρου. Από σήμερα 1/8/17 αρχίζουν κάθε απόγευμα μετά τον εσπερινό οι Παρακλήσεις για την Παναγία μας.

Στις **6 Αυγούστου** γιορτάσθηκε η εορτή της **Μεταμορφώσεως του Σωτήρος** στο Μεγαλοχώρι στον Πρόναο του Ναού λόγω, που ο Ναός είναι κλειστός λόγω μεγάλων ζημιών από τον καταστρεπτικό σεισμό.

Στις **15 Αυγούστου**, εορτή της **Κοιμήσεως της Θεοτόκου**, γιορτάσθηκε πανηγυρικά η Μεγάλη γιορτή και σε όλους τους Ναούς μας και ιδιαίτερα στους εορτάζοντες Ναούς της Παναγίας μας στα Κουτρούλια και στο Παρεκκλήσι που βρίσκεται κάτω από το κωδωνοστάσιο της Αγ. Παρασκευής και μίλησε ο **π. Ευστράτιος** για την Παναγία μας, που είναι η Υπέρμαχος Στρατηγός του Έθνους μας.

Την **Τετάρτη 23 Αυγούστου** απόδοσις της εορτής της **Κοιμήσεως της Θεοτόκου** έγινε πανηγυρική θεία λειτουργία στο εξωκκλήσι της Παναγίας μας στο Βατάχτι με συμμετοχή αρκετού κόσμου.

Στις **23 Αυγούστου** και πάλι έξωθι του Ι. Ναού Μεγαλοχωρίου έγινε πανηγυρική θεία λειτουργία και το ετήσιο μνημόσυνο, όπως γίνεται κάθε χρόνο στο Μεγαλοχώρι τρισάγιο στο σπίτι, που γεννήθηκε ο Μεγάλος Δάσκαλος του Γένους Βενιαμίν ο Λέσβιος και επακολούθησε δεξίωση στην Καρυδιά.

Στις **27 Αυγούστου**, ημέρα **Κυριακή**, γιορτάσθηκε η εορτή του **Αγ. Φανουρίου** στα εξωκκλήσια του Αγίου Φανουρίου στο Σελάδι και στον Τρίγωνα με συμμετοχή αρκετού κόσμου.

Στις **29 Αυγούστου**, μνήμη της **αποτομής της Τιμίας Κεφαλής του Τιμίου Προδρόμου** και **Βαπτιστού Ιωάννου** έγιναν πανηγυρικές θείες λειτουργίες στα εορτάζοντα εξωκκλήσια στις Μηλίες, στον Αγ. Ισιώρο, στα Φιλίππια, στο Βνιάρικο νερό Μεγαλοχωρίου και στη Σεδούντα Πλωμαρίου.

Την **1η Σεπτεμβρίου**, εορτή του **Αγίου Συμεών του Στυλίου**, έγινε πανηγυρική θεία λειτουργία στο εξωκκλήσι του Αγίου Συμεών Σαρπίδας-Σεδούντας με αρκετό κόσμο.

Την **Κυριακή 3 Σεπτεμβρίου** έγινε η καθιερωμένη μεγάλη πανήγυρις της **Αγ. Παρασκευής** στο Καραγάτσι.

Στις **8 Σεπτεμβρίου**, ημέρα **Παρασκευή**, γιορτάσθηκε το **Γενέθλιο της Παναγίας** μας στα εξωκκλήσια της Παλιακκλησιάς και στην Άμαξο με συμμετοχή αρκετού κό-

σμου, όπως γίνεται κάθε χρόνο.

Στις **20 Σεπτεμβρίου** έγινε πανηγυρική θεία λειτουργία στο εξωκκλήσι του **Αγίου Ευσταθίου** στη θέση Άμαξος, που πάντα συμμετέχουν προσκυνητές από το Πλωμάρι και το Παλαιοχώρι.

Στις **26 Σεπτεμβρίου** γιορτάστηκε στον αύλειο χώρο του Ιστορικού **Ι. Ναού Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου Μεγαλοχωρίου η εορτή του Αγίου.**

Στις **2 Οκτωβρίου** εορτή του **Αγ. Κυπριανού**, έγινε πανηγυρική θεία λειτουργία με αγιασμό και αρτοκλασία στο παρεκκλήσι του Αγ. Κυπριανού, που βρίσκεται στον αύλειο χώρο του Αγ. Νικολάου.

Στις **26 Οκτωβρίου**, εορτή του **Αγ. Δημητρίου**, τελέστηκε πανηγυρική θεία λειτουργία στον Αγ. Δημήτριο Πλωμαρίου και στον Άγιο Δημήτριο Μεγαλοχωρίου με συμμετοχή αρκετού κόσμου.

Στις **28 Οκτωβρίου**, ημέρα **Σάββατο**, η δοξολογία για την **Εθνική μας εορτή** έγινε στον Ι. Ναό Αγ. Παρασκευής Πλωμαρίου, διότι είναι ο μόνος ενοριακός Ναός, που δεν έπαθε μεγάλες ζημιές από τον σεισμό, ενώ ο Αγ. Νικόλαος και ο Αγ. Ιωάννης Χρυσόστομος λειτουργούν στα παρεκκλήσια Αγ. Παντελεήμονα και στον Αγ. Δημήτριο 'Ισα Μέσα.

Παραευνέθηκαν οι Τοπικές Αρχές Πλωμαρίου και εκ μέρους της Περιφέρειας Αιγαίου παραευνέθηκε ο συμπατριώτης μας κ. **Κυριάκος Πετρέλης**. Έγινε τρισάγιο στο Ηρώ των Πεσόντων και κατάθεση στεφάνων, επακολούθησε παρέλαση όλων των σχολείων του Πλωμαρίου.

Για τη μεγάλη σημασία και τιμή προς τους αγωνισθέντες συμπολίτες μας το 1940 μίλησε η Καθηγήτρια του Γυμνασίου Πλωμαρίου κ. **Μαρία Στεφανή**. Να σημειωθεί ότι κατά τη διαδρομή και την παρέλαση των σχολείων μας παιάνιζε η παραδοσιακή Φιλαρμονική του Γυμνασίου-Λυκείου Πλωμαρίου.

Την **8η Νοεμβρίου** έγινε δοξολογία στον ενοριακό Ναό της Αγ. Παρασκευής με ομιλία της καθηγήτριας κ. **Γιάνναρου Μαριάννας** για την πρωτοβουλία των Πλωμαριτών αγωνιστών, που το ζήτησαν από τον **Ναύαρχο Κουντουριώτη** πηγαίνοντας στη Λήμνο κρυφά με σφραγίδα της **Δημο-**

γεροντίας Πλωμαρίου "Να ελευθερώσετε τη Λέσβο από τους Τούρκους". Αυτή την ώρα σκεπτόμαστε ότι από το 1912 υπήρχε Δήμος Πλωμαρίου και σήμερα έμεινε όλο το νησί μ' ένα μόνο Δήμο. Κρίμα.

Στις **13 Νοεμβρίου**, εορτή του **Αγ. Ιωάννου του Χρυσοστόμου**, η γιορτή και η πανηγυρική θεία λειτουργία τελέστηκε στο παρεκκλήσι του Αγ. Δημητρίου, λόγω που ο Ναός έχει κι αυτός μεγάλες ζημιές από τον φοβερό σεισμό.

Στις **21 Νοεμβρίου**, ημέρα **Τρίτη**, εορτή των Εισοδίων της Θεοτόκου, έγινε στον πανηγυρίζοντα Ναό των Κουτρουλίων πανηγυρική θεία λειτουργία.

Στις **30 Νοεμβρίου**, στον πανηγυρίζοντα παλαιό και Ιστορικό Ναό του Αγ. Ανδρέου Κάτω Χωρίου έγινε πανηγυρική θεία λειτουργία και αρτοκλασία.

Στις **4 και 5 Δεκεμβρίου** τελέστηκε πανηγυρική θεία λειτουργία στα εξωκκλήσια Αγ. Βαρβάρας και Αγ. Σάββα στο Σπορδελλό και Αγία Βαρβάρα.

Στις **6 Δεκεμβρίου**, ύστερα από τούς μήνες έγινε πανηγυρική αρχιερατική θεία λειτουργία παρουσία του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη μας κ. **Ιακώβου** και αρκετών Ιερέων στον Άγιο Νικόλαο, πολιούχο της πόλης του Πλωμαρίου, με συμμετοχή αρκετών προσκυνητών από Πλωμάρι, τα γύρω χωριά, τη Γέρα και τη Μυτιλήνη. Στο τέλος της θείας λειτουργίας έγινε δοξολογία για τις Ναυμαχίες Έλλης και Λήμνου και μίλησε εκπρόσωπος του Πολεμικού μας Ναυτικού.

Παραευνέθηκαν οι Τοπικές Αρχές της Μυτιλήνης και του Πλωμαρίου και κατά τη λιτάνευση της Ιεράς Εικόνας και των Αγ. λειψάνων απέδωσαν τιμές και η Φιλαρμονική της 98ΑΔΤΕ, διμοιρία στρατού και του Πολεμικού μας Ναυτικού. Επακολούθησε δεξίωση στο καφενείο Αθανασιάδειο Πλωμαρίου.

Και του χρόνου με υγεία και σύντομα να γίνουν οι απαραίτητες διορθώσεις σε όλους τους Ναούς του νησιού μας.

Καλά Χριστούγεννα και καλή και ευλογημένη χρονιά.

π.Ε.Μ.

ΤΙΝΑΖΟΝΤΑΣ ΤΗ ΣΚΟΝΗ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Έρευνα-Επιμέλεια: Αμφιπρίτη Καζάζη-Καπερώνη

Ο ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ ΣΤΟ ΠΛΩΜΑΡΙ

Ο **Ελευθέριος Βενιζέλος** επισκέφτηκε τη Λέσβο τέσσερις φορές. Η πρώτη ήταν στις 25 Απριλίου του 1915, όταν ύστερα από τα πρώτα σύννεφα του εθνικού διχασμού ήρθε στη Μυτιλήνη, όπου και έμεινε έναν ολόκληρο μήνα επισκεπτόμενος πολλά λεσβιακά χωριά (Πλωμάρι, Γέρα, Μόρια, Παναγιούδα, Πάμφιλα, Θερμή, Αγιάσο) για να βρει τους Λέσβιους και τους Μικρασιάτες πρόσφυγες του πρώτου διωγμού, τους πιστότερους ίσως οπαδούς του αγώνα του κατά του βασιλιά **Κωνσταντίνου**.

Η δεύτερη φορά ήταν στις 24 Σεπτεμβρίου 1916, όταν ως επικεφαλής του κινήματος της Εθνικής Άμυνας μετέβαινε στη Θεσσαλονίκη για να πετύχει τη συμμετοχή της Ελλάδας στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο στο πλευρό των δυνάμεων της Entente.

Στις 12 Δεκεμβρίου του 1916 ξαναήρθε χωρίς προαναγγελία στη Μυτιλήνη όπου μετείχε σε σύσκεψη με τις ελληνικές και γαλλικές στρατιωτικές αρχές και επιθεώρησε στον Ταρλά τη Μεραρχία Αρχιπελάγους.

Η τελευταία φορά που επισκέφτηκε τη Λέσβο ήταν το Μάιο του 1934. Ήταν μάλλον ένα ταξίδι αναψυχής, κατά το οποίο ο **Βενιζέλος** συνοδευόμενος από τη γυναίκα του **Έλενα** και τον **Γεώργιο Παπανδρέου** ήρθε να συναντήσει παλιούς φίλους και συνεργάτες. Παρέμεινε 3 μέρες, 13, 14 και 15 Μαΐου, ενώ επισκέφτηκε το Πλωμάρι και τη Γέρα.

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ ΣΤΗ ΛΕΣΒΟ (από τις ανταποκρίσεις που δημοσιεύτηκαν στις εφημερίδες της Μυτιλήνης «Σάλπιγξ» και «Λέσβος»)

Στις 24-4-1915 στην εφημερίδα της Μυτιλήνης «Σάλπιγξ» ο **Στρατής Μυριβήλης** σημειώνει «Ηλθε προχθές η είδησις η μεγάλη και η Λέσβος εφρικίασεν από γλυκυτάτην συγκίνησιν... Ενέτειναν τα μάτια προς την ροδινήν θάλασσαν για να συλλάβουν ένα καπνόν και ένα κατάρτι και ένα καράβι-καραβάκι

που θα φέρει τον μεγάλον Αγαπημένον, τον λατρευτόν Ελευθερωτήν».

Την Κυριακή 26-4-1915, στις 7.20 μ.μ. ο **Βενιζέλος** καταπλέει στο Πλωμάρι με το ατμόπλοιο «Πελοπόννησος». Το ρεπορτάζ από τον κατάπλου του **Βενιζέλου** στο Πλωμάρι φιλοξενείται στο φύλλο της «Σάλπιγξ» της Τρίτης 28-4-1915. Στο ίδιο φύλλο είναι χαρακτηριστικό το χρονογράφημα του **Στρ. Μυριβήλη** «Οι Πλωμαρίτες». Γράφει: «Οι εκδηλώσεις του Πλωμαρίτη έχουν την θερμότητα παιδιάστικης ειλικρίνειας και προχωρούν εις ένα κατακόρυφον ωραίας τρέλλας. Θέλετε μερικά δείγματα; Έπεσαν στη θάλασσα για να σύρουν έξω μία ώρα αρχύτερα την βάρκα του Βενιζέλου και έπειτα τον εσήκωσαν στα χέρια επάνω εις μίαν θριαμβικήν πυραμίδα στιβαρών νεανικών μπράτσων».

Εφημερίδα «Λέσβος», Κυριακή, 26 Απριλίου 1915

ΠΛΩΜΑΡΙΟΝ 25 Απριλ. Ωρα 9.30 μ.μ. (του τακτικού ανταποκριτού μας. Τηλεγραφικώς) - Όπως σας ετηλεγράφησα την μεσημβρίαν, το ατμόπλοιο τον φέρον τον κ. **Βενιζέλον** θα ήρχετο πρώτον εις την πόλιν μας. Το πλήθος από της δευτέρας απογευματινής ήρχισε να καταπλημμυρή ολόκληρον την παραλίαν. Αι πρόχειροι διακοσμήσεις ετέθησαν εις ενέργειαν και σχεδόν εντός δύο ωρών η πόλις μας παρουσίασεν όψιν εορτάσιμον. Ο κόσμος ανυπομονών περιμένει την εμφάνισιν του πλοίου εντός του οποίου ευρίσκεται ο Μέγας πολιτικός μας. Δύο τρεις λέμβοι αποφασίζουν κατά τας 4 το απόγευμα να εξέλθουν εις προύπαντησίν του.

Κατά τας 6.30 διακρίνεται η «Πελοπόννησος» και το πλήθος υποδέχεται την εμφάνισίν του με φρενιτιώδεις ζητωκραυγάς.

Άνδρες, γυναίκες, παιδιά συνωθούνται εις την προκυμαίαν δια να μπορέσουν να αποκτήσουν μια θεσούλα να ιδούν καλύτερα τον Πατέρα των, τον ελευθερωτήν των. Την 7ην

ακριβώς η «Πελοπόννησος» συρίζουσα δαιμονιωδώς αγκυροβολεί υπό πανζουρλισμόν ζητωκραυγών. Δεκάδες σημαιοστολισμένων λέμβων διασχίζουν τον λιμένα και κατευθύνονται προς την «Πελοπόννησον». Επί της ανθοστολιστού μεγάλης του Πλωμαρίου βενζινακάτου «Άγιος Γεώργιος» ευρίσκονται αι διάφοροι επιτροπαί των σωματείων αίτινες ανέρχονται επί του ατμοπλοίου. Τον κ. **Βενιζέλον** επί του ατμοπλοίου προσεφώνησαν οι κ.κ. **Καλδής** δικηγόρος και **Καλδής** ιατρός εις τους οποίους και απήντησεν ευχαριστών δι' ολίγον. Ο μέγας πολιτικός μας εξέρχεται εις την πόλιν μας μετά του ιδιαιτέρου του γραμματέως κ. **Μαρκαντωνάκη**, του υποψηφίου βουλευτού Μυτιλήνης κ. **Ν. Γιαννουλάτου**, του κ. **Αλεπουδέλη** και πολλών αθηναίων δημοσιογράφων οίτινες συνώδευσαν τον κ. **Βενιζέλον** εξ Αθηνών.

Το αγωνιωδώς αναμένον πλήθος άμα τη εμφανίσει του μεγάλου μας πολιτικού εκσπά εις φρενιτιώδεις ζητωκραυγάς. Εκ των οικιών ραίνουν τον κ. **Βενιζέλον** με άνθη. «Πατέρα μας» αναφωνεί το πλήθος «να σε σηκώσουμε στα χέρια». Και πράγματι 4-5 ρωμαλέοι χωρικοί υψώνουν τον κ. **Βενιζέλον** εις τας χείρας και δια μέσου της ανθρωποπλημμύρας προσπαθούν να τον μεταφέρουν εις το Αναγνωστήριον. Αλλ' είναι αδύνατον να προχωρήσουν, ο συνωστισμός είναι τόσος ώστε αναγκάζεται ο ίδιος ο **Βενιζέλος** να παρακαλέση να κάμουν τόπο διότι είναι αδύνατον να φθάση ως εκεί. Οι δυστυχείς χωροφύλακες μάτην προσπαθούν να πείσουν το πλήθος να αραιωθή ολίγον. Τελικώς κατορθώθη η μετάβασίς του εις το Αναγνωστήριον αφού κατά το διάστημα αυτό τον εκράτουν εις τα χέρια των.

Μόλις εισήλθον εντός του Αναγνωστηρίου το πλήθος ενθουσιωδώς ζητωκραυγάζον επέμενε να εμφανισθή ο **Βενιζέλος** εις τον εξώστην, όστις και πράγματι εμφανίζεται και δι' ολίγον ευχαριστεί το πλήθος εν προφανεί συγκίνησει.

Κατόπιν επιμόνων παρακλήσεων ο κ. **Βενιζέλος** οδηγήθη εις τον Σύνδεσμον των Φιλελευθέρων όπου παρετέθη προς τιμήν του πλουσιώτατον κυλικίον.

Αφού παρέμεινεν περί την ημίσειαν ώραν

επέστρεψεν εις το ατμόπλοιον, ενώ το πλήθος ζητωκραυγάζον ενθουσιωδώς παρακολουθεί. Πολλοί επιχειρούν και πάλιν να τον ανυψώσουν εις τας χείρας και να τον μεταφέρουν εις την αποβάθραν, ο κ. **Βενιζέλος** παρακαλεί, ευχαριστεί και τα χάνει σχεδόν από την συγκίνησιν. Δια της βενζινακάτου φθάνει εις το ατμόπλοιον, ίνα διανυκτερεύσῃ εκεί.

Μετά την επιβίβασιν του κ. **Βενιζέλου** διωργανώθη θαυμασία λαμπαδηφορία. Άνω των πεντακοσίων πολιτών κρατούντες κηρία και χρωματιστούς χαρτίνους φανούς περιέρχονται επί ώραν την πόλιν και κατόπιν εισερχόμενοι εντός λέμβων περικυκλώνουν το ατμόπλοιον ζητωκραυγάζοντες ενθουσιωδώς.

Τα καταστήματα φωταγωγημένα επί το εορταστικώτερον είναι πλημμυρισμένα από διαφόρους ομίλους οίτινες ζητωκραυγάζουν και τραγουδούν. Μουσικά περιέρχονται τας οδούς της πόλεως και σκορπίζουν πατριωτικούς ήχους, οι οποίοι ενούμενοι μετά των ζητωκραυγών αποτελούν ένα πανδαιμόνιον απεριγράπτου ενθουσιασμού. Ο λιμήν με τας καταφώτους λέμβους αίτινες περικυκλούν το ατμόπλοιον, παρουσιάζει μαγευτικόν θέαμα.

Το Πλωμάριον απ' άκρου εις άκρον ζητωκραυγάζει, τραγουδά, κλαίει δια να δείξη την λατρείαν του δια τον Μεγάλον του επισκέπτην. Μία Αγγλίσ δημοσιογράφος παρειρισκομένη εις τον εξώστην του Αναγνωστηρίου, καθ' ήν στιγμήν ηυχारीσται το φρενιτιώδες ζητωκραυγάζον πλήθος τον κ. **Βενιζέλον**, συγκινείται τόσον, ώστε δακρύουσα εγείρει την χείρα της και αναφωνεί με όλην την την δύναμιν!

«Ζήτω ο Βενιζέλος», «Ζήτω ο Σωτήρας μας», «Ζήτω ο Ελευθερωτής μας».

Οι παραπάνω ιστορικές πληροφορίες έχουν αντληθεί από το εξαίρετο έργο του διακεκριμένου μας συμπατριώτη, συγγραφέα, ποιητή, δοκιμογράφου και κριτικού της λογοτεχνίας κ. **Δημήτρη Νικορέτζου**, «Ο ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ ΣΤΗ ΛΕΣΒΟ - Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΓΡΑΦΕΙ Τ' ΟΝΟΜΑ ΤΗΣ» Έκδοση του Δήμου Λέσβου 2012.

ΣΤΗ ΡΕΜΑΤΙΑ ΤΗΣ ΣΙΔΟΥΝΤΑΣ ΠΛΩΜΑΡΙΟΥ

Ερατώ μου, το καλοκαίρι θα περπατήσουμε στη ρεματιά της Σιδούντας, τη μεγαλύτερη του νησιού, στο κέντρο της οποίας αναβλύζει το υπέροχο νερό της “μάνας”, της πηγής με το όνομα “η Σιδούντα”, από όπου αρχίζει ο ποταμός Σιδούντας ή Σεδούντας, που εκβάλλει στην πόλη Πλωμάρι, που αρχικά ονομαζόταν “Ποταμός” επειδή διαπερνούσε τον οικισμό του, ο ποταμός.

Ο **Γιώργος Γιαννουλέλλης** συνδέει τον ποταμό με την αρχαιοελληνική λέξη “η Σίδοις”, (Σιδόεντος, Σιδούντι, Σιδούντα) = *rupiceus* = Φοινικικός, φοινικοβαφής. (“Πλωμάρι Λέσβου”, 1983, σ. 66).

Θα ξεκινήσουμε από τη συνοικία Ίσα-Μέσα, όπου θα φωτογραφήσουμε το τριώροφο σπίτι του παππού μου Αριστείδη, που έχει την είσοδο στο δρόμο της αγοράς και τα υπνοδωμάτια στην ανατολική όχθη. Θα προσέξεις τα παράθυρα του δευτέρου ορόφου, που βλέπουν στον ποταμό, όπου ο παππούς, η γιαγιά, οι θείοι και θείες, μαζί κι εγώ δωδεκάχρονος φιλοξενούμενος, στις 11 του πρωί της Πέμπτης 23-1-1958, παρακολουθούσαμε έντρομοι και φοβισμένοι να κατεβαίνει ορμητικά βουίζοντας, μαινόμενος, ο φοβερός και τρομερός Σεδούντας που, όταν φούσκωσε, μας υποχρέωσε να

ανεβάσουμε εσπευσμένα στο δεύτερο όροφο όλο το βιος και τα έπιπλα από το υπόγειο και τον πρώτο όροφο, ελπίζοντας ότι το νερό που πάτησε τον πρώτο όροφο δεν θα ανεβεί παραπάνω, ώστε να μας αναγκάσει να διαφύγουμε με σεντόνια, από το μοναδικό παράθυρο του δευτέρου ορόφου που βλέπει στην αγορά!

Όπως γράφει ο **Δημήτρης Παπάζογλου**: «Μεγάλη σε έκταση πλημμύρα. Το νερό στα σπίτια πάνω από δύο μέτρα. Κιούπια και στέρνες γεμάτες λάδι άδειασαν. Ένα στρώμα λαδιού σκέπασε ποτάμι και θάλασσα. Σπίτια κοντά στο ποτάμι γκρέμισαν. Πνίγηκαν ο **Στρατής Σοφιανός**, η γυναίκα του **Μαρία** και ο **Δημήτρης Φ. Ανδριώτης**. Τα πτώματά τους βρέθηκαν μετά τρεις μέρες στη θάλασσα. Πολλοί για να σωθούν πηδούσαν από στέγη σε στέγη. Χωρίς φως και χωρίς νερό πόσιμο πολλές μέρες». (“Πλωμάρι”, 1976, σ. 72).

Ο **Ιωάννης Μουτζούρης** προσθέτει: «Το 1958, δυστυχώς το ένα από τα τρία παλιά αρχεία, του Αγίου Νικολάου Ποταμού, καταστράφηκε ολοκληρωτικά από την πλημμύρα του ποταμού Σεδούντα». (“Πλωμάρι, οι οικισμοί του Μεσαίωνα και της Τουρκοκρατίας”).

«Δεν φταίει ο ποταμός αλλά τα όριά του», θα ήθελα σήμερα να είχα απαντήσει τότε στον αείμνηστο παππού μου, όταν μου εξιστόρησε τις πλημμύρες, στις 22-10-1904, 27 και 3-11-1937, καθώς και 16-11-1939, που τις απέδωσε στο κτίσιμο των σπιτιών στις όχθες και στον μη καθαρισμό της κοίτης από τα μπάζα.

Αυτός ο τρομερός και φοβερός ποταμός, είναι ο αιώνιος ευεργέτης που ποτίζει το Πλωμάρι και παλαιότερα 20 νερόμυλους, το ελαιοτριβείο (**Τάκης Ψαρράς**, “Πλωμαρίτικοι Αντίλαλοι”, τ. 241 του 2013) και άλλα τέσσερα χωριά: Το Άνω και Κάτω Λιμνί, τη Μέσουνα και τη “Σιδούντα”, στα ανατολικά του Μεγαλοχωρίου, η οποία σύμφωνα με τα Οθωμανικά Κατάστιχα Φορολογίας είχε 26 σπίτια το 1548, όλα χριστιανών, και το 1672 πλήρωνε φόρους μαζί με το τότε Πλωμάρι (σημερινό Μεγαλοχώρι) για τα 17.154 ελαιόδενδρα χριστιανών και 620 μουσουλμάνων των δύο χωριών καθώς και για τα συνολικά 13 λιотρίβια χριστιανών. (Αριστείδης Κυριαζής, “Λεσβιακό Ημερολόγιο 2015”, σ. 256 και 259).

Ερατώ μου, περπατώντας στον ασφαλτοστρωμένο δρόμο, παράλληλα με τον ποταμό, θα θαυμάσουμε τα απόκρημνα κατακόρυφα κομμένα βράχια, από όπου ξεπηδώντας θα μας προϋπαντούν ολοένα οι καρποφόρες ασημόχρωμες ελιές και τα βαθυηράσινα πεύκα, που υπερίππνται υπεροπτικά πάνω από πλατάνια και κισσούς, που με τη σειρά τους εγκλωβίζουν τις ακτίνες του ζωοδότη ήλιου, εκεί όπου ποτίζονται από τον ζωογόνο Σεδούντα οπωροφόρα, μπαξέδες και θαυμαστά αγριολούλουδα, δώρα για σένα, σε μια οργιαστική παρθένα βλάστηση, που οφείλεται στον ποταμό ο

οποίος όσο ανεβαίνουμε τη ρεματιά, τόσο γίνεται φιλικός και τελικά αξιαγάπητος, στη "μάνη" του, μιας και εκεί δεν πειράζονται τα όριά του!

Εκεί όπου θα σου πω, πως είσαι:

«Ωραία σαν το μήλο, που πορφυρό μεγαλώνει // στις αργιλώδεις όχθες της μικρής Σιδούντας».

(Αθήναιος. Δειπνοσοφιστές 3.22, στην αναφορά του για την κώμη Σιδούντα της Κορίνθου).

Αριστείδης Κυριαζής
aristeidis2007@gmail.com

ΠΛΗΜΜΥΡΑ 1958

Με την συμπλήρωση 60 χρόνων από την καταστροφική πλημμύρα του 1958 πήραμε και δημοσιεύουμε από τον συνεργάτη μας και τέως πρόεδρο του Συνδέσμου μας κ. Τάκη Ψαρρά επιστολή, που του έστειλε φοιτητή στη Θεσσαλονίκη ο πατέρας του. Είναι βέβαιο ότι πληρέστερη και πιστότερη περιγραφή των τραγικών γεγονότων δεν θα μπορούσε να υπάρξει:

Εν Πλωμαρίω τη 28 Ιανουαρίου 1958

Αγαπητό μου παιδί Στράτο

Καλημέρα

Χθες βράδυ πήρα το γράμμα σου, χάγκα που είσαι καλά...

Και τώρα σου γράφω εν περιλήψει την τραγωδία του Πλωμαριού μας.

Ήταν πρωί της Πέμπτης 23 Ιανουαρίου 1958. Από βραδύς όμως είχαμε βροχή η οποία κατά αραιά διαστήματα έπαυε. Το πρωί όμως πάλη άρχισε και από την 10ην πρωινήν και πέρα καταρρακτώδης. Ως μάθαμε αργότερα, στο Καραγάτσο έπεσαν τρούμπες, που λέμε, και αμέσως άρχισε να κατέρχεται το νερό. Μαζί του παρέσυρε ό,τι έβρισκε. Δένδρα, γεφύρια. Το εργοστάσιο του Τυροπώλη στη Σεδούντα το παρέσυρε και όλα αυτά τα συντρίμμια έφθασαν στην πόλη. Χαλάει όλους τους δρόμους που πηγαίνουν στο ίσα μέσα, Άγιο Αντώνη και

μέσα, παίρνει το γεφύρι του Αγίου Ιωάννου και κατεβαίνοντας παίρνει απ' όλα τα σπίτια ό,τι έβρισκε. Λάδια, ζώα κ.λπ. Μπαίνει στο εργοστάσιο ηλεκτροφωτισμού, καλύπτει τις μηχανές, οι οποίες έμειναν άχρηστες. Έτσι μείναμε χωρίς φωτισμό και να ιδούμε μέχρι τότε. Χθες μπόρεσαν και τα πήραν στην Μυτιλήνη προς επιδιόρθωσιν.

Από εκεί τα ξύλα φράξαν όλες τις γέφυρες μέσα στην πόλη και έτσι το νερό καλύπτει όλα τα καταστήματα που βρίσκονται από την αγορά μέχρι του Παραντέλη το γεφύρι σε ύψος 2-4 μέτρα. Παράδειγμα: στου θείου σου Γιάννη το μαγαζί το νερό έφθασε μέχρι την σκεπή, τον δε Κώστα και το κορίτσι του Αριστείδη Βερδούκα, την Μαρίκα, τους έβγαλαν ως εκ θαύματος από το σπίτι του Β. Πιτσιλαδή, αφού σπάσανε το πάτωμα. Το εμπόρευμα κατεστράφη από την λήσση και τα λάδια που έτρεχαν. Από κείνη τη μέρα η μαμά σου και άλλες γυναίκες

ξεπηλύνουν στη θάλασσα τα ρούχα και τα πηγαίνουν στον ταρσανά σε ένα πηγάδι που βρέθηκε γλυκό νερό και τα ξεβγάζουν. Μετά άπλωμα και δίπλωμα. Να ιδούμε πού και πώς θα μπορέσουν να πουληθούν. Τα ίδια με όλη τα καταστήματα· Αθηναϊκή, Κοκκίνου κ.λπ. Όταν δε με κάλεσες την επομένη στο τηλέφωνο εγώ βρισκόμουν από το ηρώι μέσα στη λάσπη, στο μαγαζί του θείου σου, για να μπορέσουμε να σώσουμε ό,τι μπορούμε. Τα ίδια και η μαμά σου, ο Παναγιώτης, η θεία σου η Χαρίκλεια και άλλοι. Είχαμε τρία ζώα και κουβαλούσαμε το εμπόρευμα στον ταρσανά από της γιαγιάς σου το σπίτι, από το Ραϊδέλι.

Το νερό έφυγε προς της θείας Άρτεμις το σπίτι, διότι όπως είπαμε έφραξε η γέφυρα του Πλατάνου. Όλα τα καταστήματα του Πλατάνου επλημμύρισαν, δεν έμεινε ούτε πόρτα ούτε έπιπλο. Γκρεμίζει το κτίριο που ήταν το ζαχαροπιασείο του Ευστρατίου Σοφιανού και παρέσυρε αυτόν και την γυναίκα του. Ήξεασα να γράψω ότι πηλά στο Δερματοπωλείο του Πανανέλη ήταν ένα μικρό υποδηματοποιείο. Μέσα βρέθηκε πνιγμένος ο Δ. Ανδριώτης ή Τσακνιά που λέμε και έτσι είχαμε τρία (3) θύματα. Από ζώα πηγαί άστα. Όλα όσα βρέθηκαν μέσα στα υπόγεια πνίγηκαν, μικρά, μεγάλα.

Η θεία Άρτεμις και η Πανούλα επί μισή ώρα βρισκόντανε κάτω στο υπόγειο, μέσα στο νερό κολυπούσανε. Ο σωτήρας τους ήταν ο Γιάτρος Βουνάτσος, αηλέως θα πνιγόντανε. Έχασαν όλα τα λάδια τους, περί τις 4 - 4 ½ χιλιάδες οκάδες. Ο Ηρακλής Καμνορώκης και αυτός έχασε πολύ λάδι.

Υπολογίζεται ότι γύρω από 400-500 χιλιάδες οκάδες λάδι έφυγε στη θάλασσα. Όλα τα λαδάδικα έπαθαν ζημιές μεγάλες, αηλιά το κακό είναι στον κοσμάκη που βρέθηκε σε κείνη τη λεκάνη. Δεν του έμεινε ούτε για το κανδύλι.

Ο Μίμης Καπανής δεν έπαθαν τίποτα, διότι είναι αψηλά. Έτσι μου έλεγε ο θεός του Μανώλης. Μόνον η θεία του Μαρία έχασε τα λάδια της.

Τα υδραγωγεία της πόλεως κατεστράφησαν. Νερό μας φέρνουν από την Μυτιλήνη με βυτία πυροσβεστικά. Ελπίζουν

όμως να επισκευάσουν το ένα του Προφήτη Ηλία και έτσι θα έχουμε μέρα παρά μέρα.

Από τρόφιμα όλο και μας φέρνουν. Ψωμί τες δύο πρώτες μέρες δυσκολευθήκαμε. Ουρά στα Αρτοποιεία Ταρσανά, με αδυναμία, μία μία οκά.

Δεν μπορώ να σου παραστήσω την εικόνα, όταν έβλεπες την Αγορά. Τόση πηλατεία και το νερό ήτανε τόσο πολύ που έσπασε τες πόρτες των καφενείων, Αθανασιάδειον, Αυτουσμή και ξεχύνετο από μέσα και εν συνέχεια από το ζαχαροπιασείο του Αντωνάκα, αφού χάλασε τον δρόμο του ζαχαροπιασείου που είχαν κάνει και κατέβαινες στην πηλατεία. Τον έσκαψε τελείως, όπως ήταν παλιά αν θυμάσαι. Έτσι είναι τώρα.

Στην εκκλησία Αγ. Νικολάου το νερό έφθασε μέσα σε ύψος 1 ½ μέτρο. Εικόνες, εικονοστάσια όλα μέσα στη λάσπη· άλλο να σου πω και άλλο να ιδής· πραγματικά λείψανα· μέρες τώρα όλες οι γυναίκες πέρασαν μέσα στην εκκλησία και καθαρίζουν. Ο αυλόγυρος, τόσα υψηλά τείχη, όλα τα παρέσυρε· δεν έμεινε τίποτα.

Έξεασα πηγιο πάνω να σου γράψω ότι δύο σπίτια του Στράτου Αντωνάκα (εφοριακού) που είναι κοντά στο ποτάμι, ίσως τα ξεύρεις, τα παρέσυρε. Οι δύο αδελφές του εσώθηκαν από κάτι εργάτες του Σαπωνοποιείου του Πούλια που είναι πηλά· μόνο με το μπόι τους βγήκαν· δεν έσωσαν τίποτα από μέσα, τα παρέσυρε όλα το ποτάμι.

Αυτά είναι τα λιπηρά που έπαθε το Πλωμάρι. Εν συνέχεια δε τώρα έχωμε και χιόνι· όλα τα βουνά γύρω γέμισαν.

Εκτός από τας ζημίας που έχει η πόλις, ζημίας πολλής έχουν τα κτήματα που βρίσκονται στο αριστερόν του ποταμού, δηλαδή από του Βουνάτσου τον πύργο στο Αμμουδέλι και μέχρι το Καραγάτο· αυτή όλη η πηλαγιά έχει πάθει μεγάλες ζημιές στα κτήματα.

Να δοξάζωμε τον Θεό που ήταν ημέρα. Αν ήταν νύχτα θα είχαμε πολλά θύματα.

Χαιρετισμούς σε όλα τα παιδιά. Ιδιαίτερος στο Βάσσο και οικογένειά του.

Σε φιλώ ο πατέρας σου

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΑΜΑΡΑΣ

Την 1 Αυγούστου 2017 στις 8 το πρωί έφυγε από τη ζωή ο **Νικόλαος Σαμαράς** σε ηλικία 95 ετών.

Ο **Νικόλαος Σαμαράς** γεννήθηκε τον Ιανουάριο του 1922 στο παλαιό Πλωμάρι στην αγροικία των γονιών του στη θέση «Απδούλια». Ήταν το πέμπτο παιδί από τα οκτώ του **ΙΩΑΝΝΟΥ ΣΑΜΑΡΑ** και της **ΒΕΝΕΤΙΑΣ** (το γένος Βασ. Κουντουρή). Σχολείο πήγε στο Πλωμάρι μέχρι την Τρίτη τάξη. Σταμάτησε το σχολείο για να βοηθήσει τον πατέρα του στις αγροτικές εργασίες. Σε ηλικία 14-15 ετών μαζί με την οικογένειά του έφυγε για την Αθήνα.

Ο πόλεμος του '40 τον βρήκε εργαζόμενο στο αεροδρόμιο στο Τατόι ως υδραυλικό. Μετά την απελευθέρωση μαζί με τον

αδελφό του Βασίλη συνέχισαν να εργάζονται ως υδραυλικοί. Με την πάροδο του χρόνου άρχισαν να κατασκευάζουν τους πολυμερείς λέβητες κεντρικής θέρμανσης (χαλύβδινους) και πήραν για αυτό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας.

Ήταν οι πρώτοι που κατασκεύασαν αυτόν τον τύπο λέβητα.

Παντρεύτηκε την Μοσχούλα Σάρδη και απέκτησαν δυο παιδιά

την Αγγελική και τον Γιάννη. Είχε την ευτυχία να δει εγγόνια και δισέγγονα. Εύχομαι ο Παντοδύναμος να τους δίνει κουράγιο και υπομονή.

Αδελφέ ας είναι ελαφρύ το χώμα της Κυκλαδίτικης γης που σε σκέπασε.

Αιωνία σου η μνήμη **ΑΔΕΛΦΕ ΜΟΥ**.

Παράσχος Σαμαράς

ΑΘΑΝΑΤΟΣ

Ο **Νικόλαος Σαμαράς** γεννήθηκε στο Παλιό Πλωμάρι Μυτιλήνης, στο καμμένο Χωριό όπως λέγεται σήμερα, στην περιοχή Απδούλια, εκεί μεγάλωσε και ήταν αγρότης. Έκανε σκληρές δουλειές από 5 χρονών παιδί. Η αφήγηση που κάνει στον Χρήστο Ευαγγέλου στις 12-2-2006 με την ευκαιρία της έκδοσης του βιβλίου «Ο Ιερολοχίτης Νικόλαος Σαμαράς και η δράση του Ιερού Λόχου σε Κίμωλο - Μήλο - γύρω Νησιά», από τον Δήμο Κιμώλου, είναι συγκλονιστική.

Λέει κάπου: «ανεβοκατέβαζα το γαϊδουράκι με τις ελιές. Μέχρι που για μια στιγμή έπιανα την ουρά του γαϊδάρου για να με οδηγήσει από τα χιόνια διότι εκκλίνει τα μάτια μου από τα χιόνια. Ο γαϊδαρος οδηγούσε εμένα και όχι εγώ τον γαϊδαρο και ήμουν ξυπόλυτος μέχρι 15 χρονών που ήρθα στην Αθήνα.

Αναγκάστηκε ο πατέρας μου να πουλήσει τον γαϊδαρο να μου πάρει ένα ζευγάρι παπούτσια τζοχανταρέικα μντερά από την Τουρκία. Μου τα έστειλαν στην Αθήνα αλλά ήταν πολύ μικρά στενά και τα πετάξαμε και αυτά».

Κάπου αλλού λέει: «Στο σπίτι μας στο Πλωμάρι δεν υπήρχε τίποτα μόνο ένα γουδί και ένα τηγάνι. Στο μεταξύ είχε έλθει στο Πλωμάρι από την γερμανική κομεντατούρα

ένταλμα συλλήψεως γιατί μάθανε ότι ήμουν στο Πλωμάρι και στείλανε να με συλλάβουν. Έπιανα το βουνό την νύχτα».

Είναι τόσα πολλά που θα μπορούσε να πει κανείς για τον Νίκο τον Σαμαρά τον Ιερολοχίτη, τον φίλο της Κιμώλου ή καλύτερα τον Κιμωλιάτη που θα θέλαμε ώρες πολλές.

Ανέφερα τα παραπάνω για να δείξω, πώς ένα φτωχό παιδί μετά από τόσα πολλά βάσανα κατάφερε να γίνει ένας άριστος οικογενειάρχης, ένας άριστος επαγγελματίας και ένας τέλειος πατριώτης, ένας Ιερολοχίτης, ο οποίος έπαιξε πολλές φορές την ζωή

του κορώνα γράμματα για την λευτεριά της πατρίδας.

Εγώ μεταφέρω τα θερμά συλλυπητήρια, προς την οικογένειά του, τόσο του Δημάρχου όσο και των μελών του Δημοτικού Συμβουλίου Κιμώλου, είμαστε υπερήφανοι που η Κιμωλιακή γη θα “δεχτεί” έναν ήρωα Ιερολοχίτη, στα σπλάχνα της.

Αγαπητέ Νίκο ας είναι ελαφρύ το Κιμωλιάτικο χρώμα που θα σε σκεπάσει.

Παναγιώτης (Τάκης) Σάρδης
Αντιδήμαρχος Κιμώλου
Κίμωλος 3-8-2017

ΠΕΡΣΑ ΜΙΧΑΛΕΛΗ

Έφυγε από τη ζωή στις 13-12-2017 η αγαπημένη μας συμπατριώτισσα και δασκάλα **Πέρσα Μιχαέλη**, που δίδαξε πολλές γενιές Πλωμαριτών και όχι μόνο. Για τις ικανότητές της και το ήθος της ας μιλήσουν οι μαθητές της, που είχαν αυτή την τύχη να τους οδηγήσει στα πρώτα μαθητικά χρόνια. Εγώ την γνώρισα τα τελευταία χρόνια και την αγάπησα σαν άνθρωπο, που είχε μέσα από τις συζητήσεις της να δώσει πολλά...

Καλό ταξίδι αγαπημένη μας δασκάλα!
Τούλα Ανδριώτου-Χωριανοπούλου

Ο Σύνδεσμός μας αντί στεφάνου θα αποστείλει είδη για τις ανάγκες των τροφίμων του Μιχαéléιου Γηροκομείου Πλωμαρίου.

Έφυγε από τη ζωή η Πέρσα Μιχαέλη. Η Πέρσα η ΔΑΣΚΑΛΑ!!!!.... Πλήρης ημερών, στα 97 η αγαπημένη μας Πέρσα πέρασε στην αιωνιότητα και σκόρπισε τη θλίψη. Από κείνη την ώρα συγκλονίστηκα... Ένα σωρό σκέψεις κατακλύζουν το νου μου, χίλιες εικόνες βλέπω μπροστά μου.

Δασκάλα δεν ευτύχησα να την έχω

αφού τα χρόνια που πήγαινα στο δημοτικό εκείνη ήδη είχε φύγει απ' το Πλωμάρι και δίδασκε στην Αθήνα. Τη γνώρισα ως οικογενειακή φίλη απ' τον μπαμπά μου, την ένιωσα προσωπική φίλη στην εξέλιξη του χρόνου... Η Πέρσα του καλοκαιριού!!!! Όταν τύχαινε να φτάσω πριν από κείνη στο Πλωμάρι για τις καλοκαιρινές διακοπές

κοίταζα πότε θα ανοίξουν τα παράθυρα στο σπίτι της στον παραλιακό για να καταλάβω πως ήρθε και να περάσω να τη δω, να την καλωσορίσω, να πούμε δυο λόγια.... Αγέρωχη πάντα, ανοιχτός άνθρωπος η Πέρσα, χαιρόμουν να μιλώ μαζί της και να λέμε τα πριν και τα μετά.... Να μαθαίνω ιστορία εκπαίδευσης από τα χρόνια τα παλιά, τότε που οι δάσκαλοι πήγαιναν πρωί απόγευμα, που δούλευαν το Σάββατο, με 45-60 παιδιά η πρώτη τάξη κ.ά., κ.ά. ... Να ακούω από κείνη χίλιες δυο ιστορίες απ' τα σχολεία του Πλωμαρίου...

«Η Πέρσα ήταν ΔΑΣΚΑΛΑ!!!!», «Από τότε που πήρε μετάθεση στην Αθήνα, το Πλωμάρι έχασε μια ΔΑΣΚΑΛΑ» μου είχε πει κατ' επανάληψη ο πατέρας μου.

Όπως και να έχει για μένα είναι η Πέρσα του καλοκαιριού, η αγαπημένη!!!! Με το χαμόγελο, με τον γάργαρο λόγο της, με

κάθε εκδήλωση αγάπης σε μένα....

Τα τελευταία τρία καλοκαίρια στερηθήκαμε την παρουσία της.

«Καλά είναι, αλλά το γήρας την αδυνατίσει και δε θέλει να έρθει στο Πλωμάρι, για να τη θυμούνται όπως ήταν» μου είπε ο ανεψιός της και καλός φίλος Νικήτας όταν το πρώτο καλοκαίρι που σταμάτησε να έρχεται τον ρώτησα με αγωνία «Πότε θα έρθει η Πέρσα, γιατί δεν την έφερες;»

Και έμεινε η θύμησή της πρόσφατη με το ψάθινο καπέλο να κατεβαίνει τα πρωινά και να περνά την ώρα της στο φως του ήλιου αφού από τη βραδινή ζωή είχε αποσυρθεί.

Έμεινε να κάθεσαι αρχόντισσα κυρά στο σπίτι της στον παραλιακό, στον ταρανάν να απολαμβάνει τα δειλινά και τις βραδιές του καλοκαιριού....

Αγαπημένη Πέρσα!!!!!!....

Δική της οικογένεια μπορεί να μην

έκανε για να την αποχαιρετήσει στο στερνό κατευόδιο, την αποχαιρετούν όμως οι Πλωμαρίτες όλοι!!!! Με θλίψη και συγκίνηση...

Σίγουρα θα βρει πολλούς τώρα πια να την περιμένουν για να κουβεντιάσουν στου ουρανού τις γειτονιές και πρώτους-πρώτους την άλλη πολυαγαπημένη, αεράτη και γλυκιά Φρόσω, τον πατέρα μου (μ' αυτόν κι αν έχουν να πουν... και να κουτσομπολέψουν...), η Πέρσα που όμως ήταν βαφτισμένη Σταυρούλα αλλά το ξέραμε οι λίγοι κοντινοί (όπως μάς χαρακτήριζε και γελούσε δυνατά κάθε φορά του Σταυρού που της ευχόμουν και το απολάμβανε, το χαιρόταν που το θυμόμουν...).

Οι Πλωμαρίτες της Αττικής τη συνόδευσαν και την αποχαιρέτησαν στο κοιμητήριο Χαλανδρίου.

Καλό Παράδεισο Πέρσα!!!!!!

Μαριάνθη Βάμβουρα

ΚΩΣΤΑΣ ΜΑΘΑΙΟΥ

Ο οικογενειακός μου φίλος γεννήθηκε στα Λιβερά Κυρήνειας (κατεχόμενα στην Κύπρο) στις 22-9-1949.

Σπούδασε στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης ως Κτηνίατρος, τον κλάδο Ιατρικής Σχολής, που υπεραγαπούσε.

Απεφοίτησε το Μάιο του 1974 και επέστρεψε στη γενέτειρά του. Εκεί τον βρήκε η Τουρκική εισβολή και πολέμησε ως έφεδρος Αξιωματικός του Πυροβολικού.

Ήρθε προσφυγόπουλο πλέον στην Ελλάδα το φθινόπωρο για εργασία.

Με του Μαγιού τις μυρωδιές του Αγ. Ισιδώρου, Πρωτομαγιά, παντρεύτηκε την αγαπημένη του Μυρσίνη Παναγιώτου και Ζαφειρούλας Τραγάκη (Πασγιανέλ(η)), στέλεχος του Δημόσιου Ταμείου Πλωμαρίου.

Εγκαταστάθηκε στον Άγιο Ισιώρο και ως δεύτερή του πατρίδα, τη λάτρεψε και υπηρέτησε με πραγματικά αξιολάτρευτο ζήλο και αφοσίωση τον όρκο που έδωσε «για τα ζώα» με αξιοθαύμαστη αγάπη, με όποιες καιρικές συνθήκες και αν επικρατούσαν στο κάλεσμά τους.

Καύσωνες, βροχές, χιόνια, νύχτα, μέρα, ήταν εκεί που το καθήκον τον καλούσε, πάντα με προθυμία, σε όλα τα χωριά, τα βουνά, της επαρχίας Πλωμαρίου και Γέρας.

Από το γάμο τους απέκτησαν τη Λαμπριανή (Ανη) οδοντίατρο, σύζ. Παναγιώτου Αϊβαλιωτέλλη, φαρμακοποιού Πλαγιάς, και τη Ζαφειρούλα (Ζέφη) Δημ. Υπάλληλο σύζ. Γιάννη Τσαμαλδούπη, λιμενικού χαρίζοντάς του τέσσερα εγγόνια, τη

Μυρσίνη, τον Ανδρέα, την Κωνσταντίνα και τη νεοφώτιστη Ειρήνη, αντιστοίχως, από δύο.

Έτσι ξαφνικά την Πρωτομαγιά του 2017 πέταξε η διάφανη ψυχή του εκεί ψηλά, συνοδευόμενη από τα αρώματα των λουλουδιών από τα περιβόλια του Αγ. Ισιδώρου.

Μια αδιαθεσία, δυσφορία, η καρδιά του τον πρόδωσε, χωρίς να έχει ιδέα, στην αγκαλιά της λατρευτής του γυναίκας.

Τέτοιοι αποχαιρετισμοί είναι ότι χειρότερο, γι' αυτούς που μένουν. Ο οδυρμός κι ο σπαραγμός δεν περιγράφονται.

Είναι δυσαναπλήρωτο το κενό στις ψυχές συζύγου, παιδιών και εγγονών, που δεν θέλουν να πιστέψουν, περιμένοντας να ανοίξει

η πόρτα και να τους αγκαλιάσει, να τα ανεβάσει στις κούνιες και στα ποδήλατα, να παίξει μαζί τους.

Όσοι τον γνώρισαν θα θυμούνται με πολλή αγάπη και εκτίμηση τον ακέραιο, έντιμο άνθρωπο και συνεργάτη. Πάντα πρόθυμος να συμπαραστέκεται στο πρόβλημα του καθενός, με αυταπάτηση.

Ποτέ δεν λύπησε κανέναν, παρά μονάχα με την ξαφνική φυγή του, τόσο νέος. Είχε τόσα πολλά να κάνει και να δώσει, αλλά και να πάρει!

Αν και το σώμα του βρισκόταν στη Λέσβο, η ψυχή του και η σκέψη του ήταν στη γενέτειρά του.

Προσδοκούσε με πόνο ψυχής, να ζήσει την απελευθέρωση της γενέτειράς του, στην ΚΥΠΡΟ.

Εύχομαι Μυρσινούλα και κορίτσια ο Θεός να σας δίνει δύναμη και κουράγιο.

«Το πεπρωμένο φυγείν αδύνατον».

Κώστα,
Αφιερώνω στη μνήμη σου τρία δίστιχα μοιρολόγια συντετριμμένη, και το εννοώ.

— Νάτανε τρόπος τον Θεό,
άνθρωπο να σιμώσει
και για τον Κώστα να του πει,
αν τό 'χει μετανιώσει.

— Όταν στερέψει η θάλασσα,
κι έχει στον πάτο σκόνη
τότε θα σε ξεχάσουμε,
ως κι αν περνούν οι χρόνοι.

— Δεν σου τον κάνουμε Χάροντα,
τον Κώστα μας χαλάλι
γιατί ήταν λεβεντόπαιδο,
ήτανε παλληκάρι.

Αιώνια η μνήμη σου Κώστα.

Χριστίνα Ι. Σπήλιου

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΦΩΤ. ΣΚΑΡΛΑΤΟΣ

Γεννήθηκε στην Πλαγιά Πλωμαρίου στις 12-10-1924 από ευσεβείς γονείς, αγρότες. Αδερφός του δάσκαλου Δημήτρη Σκαρλάτου.

Μέχρι να πάει στο σχολείο ζούσε στην εξοχή στα «Καφενεδέλια» στη Λαγκάδα. Το υγιεινό περιβάλλον, ο καθαρός αέρας του βουνού, οι τροφές από τα οικόσιτα ζώα τους, τον διατήρησαν ακμαίο και υγιή μέχρι την τελευταία του πνοή.

Ένα απλό ατύχημα που σύντομα το προσπέρασε. Όλως ξαφνικά και αναπάντεχα και ενώ μιλούσε άφησε την τελευταία του πνοή αφήνοντας άφωνους την πολυαγαπημένη του γυναίκα και τα παιδιά του, στις 2-10-2017 στο σπίτι του στην Αθήνα, όπου έζησε και εργάστηκε σκληρά για την οικογένειά του.

Οικογενειακός φίλος και ο πλέον καλοκάγαθος άνθρωπος που γνώρισα. Πάντα με ένα πλατύ χαμόγελο «μέχρι τ' αυτιά».

Ήταν ένα από τα ευλογημένα ζευγάρια της Πλαγιάς. Παντρεύτηκε και πορεύθηκε

χέρι-χέρι για 60 χρόνια και πλέον την Παρασκευούλα (Βούλα) Φωτίου Βούρου, αδερφή του γυμναστή Μανώλη και του φούρναρη Περικλή, που τον υποδέχτηκαν.

Υπήρξε αξιοπρεπής, καλός και πιστός σύζυγος, στοργικός πατέρας, δίκαιος και καλός φίλος.

Βούλα να δοξάζεις τον Θεό που σου χάρισε αυτόν τον άνθρωπο με αυτόν τον χαρακτήρα να πορευθείς στη ζωή σου για τόσα πολλά χρόνια, με υγεία και ευτυχία, ξεπερνώντας και τα δύσκολα.

Γι' αυτό σου αφιερώνω ένα δίστιχο Πλαγιώτικο τραγουδι.

*Πάψε καρδιά μου να πονάς
να κλαις απελπισμένα
κανείς να σβήσει δεν μπορεί
της τύχης τα γραμμένα.*

Ας είναι ελαφρύ το χώμα της Αττικής γης που τον σκεπάζει.

Χριστίνα Σπήλιου

ΑΝΤΩΝΙΟΣ Δ. ΒΟΥΡΟΣ

Έφυγε από τη ζωή, ύστερα από ατύχημα, ο συμπατριώτης μας **Αντώνης** από την Πλαγιά Λέσβου, που είχε κτίσει στο κτήμα του στη Λαγκάδα εξωκκλήσι του Αγίου Στεφάνου.

Στη γυναίκα, στα παιδιά και τους λοιπούς συγγενείς του εκφράζω τα θερμά συλλυπητήριά μου.

Χριστίνα Ι. Σπήλιου

ΣΠΥΡΟΣ Ι. ΣΠΗΛΙΟΣ

Ο εξάδελφός μου **Σπύρος Σπήλιος**, του Γιάννη και της Βικτώριας, γεννήθηκε στην Πλαγιά Λέσβου. Μετά την αποφοίτησή του από το Δημοτικό Σχολείο της Πλαγιάς, ασχολήθηκε με αγροτικές εργασίες. Κι αφού τελείωσε το στρατιωτικό του, δούλεψε κασμά σπάζοντας πέτρες στα μάρμαρα, στο κτήμα του Παναγιώτη Βαλάκου στην περιοχή «Κόκαλα», στον Άγιο Ισίδωρο. Η σκληρή δουλειά κάτω από αντίξοες συνθήκες τον έκανε να πάρει την απόφαση να ξενιτευτεί στην Αυστραλία, πετώντας καταγής τον κασμά.

Εκεί παντρεύτηκε τη Βαγγελιώ από το Καλαμίτσι Λευκάδας κι απέκτησαν τρεις γιους, το Γιάννη, το Δημήτρη και τον Πέτρο. Δούλεψε πολύ σκληρά μαζί με τη γυναίκα του κι έκανε μια καλή οικογένεια.

Ένα ακόμα Ελληνόπουλο αναγκάστηκε να πάρει το δρόμο της ξενιτιάς με πόνο ψυχής και με παράπονο για την Πατρίδα που δεν μπορεί να θρέψει τα παιδιά της. Από εκεί μακριά στα ξένα έμαθε για το θάνατο της μητέρας και του πατέρα του, της αδελφής του Μυρσίνης και του αδελφού του Δημήτρη.

Πριν μερικούς μήνες, άφησε την τελευταία του πνοή στη Βικτώρια της Αυστραλίας. Υπήρξε υπόδειγμα ήθους, υπομονής και σεβασμού προς τους νόμους της δεύτερης πατρίδας του.

Θερμά συλλυπητήρια στη γυναίκα, στα παιδιά, στα εγγόνια και στον αδελφό του στην Πλαγιά. Ας είναι ελαφρύ το χώμα που σε σκέπασε, αλησμόνητε εξάδελφε Σπύρο.

Χριστίνα Ι. Σπήλιου

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Συγχαίρω από καρδιάς τον **Παναγιώτη Δ. Βούρο**, με καταγωγή από τον Τρίγωνο Λέσβου, ο οποίος πήρε με άριστα το διδακτορικό του στην Περιβαλλοντολογία.

Η απονομή του μεταπτυχιακού τίτλου έγινε από τον πρύτανη του Πανεπιστημίου Αιγαίου το Μάιο του 2017.

Ο αείμνηστος πατέρας του **Δημήτριος** θα τον καμαρώνει από ψηλά, η δε μητέρα του **Μαρίκα Μαυροειδή** θα είναι πολύ υπερήφανη για το προικισμένο παλικάρι της.

Ευχόμαστε «Και εις ανώτερα».

Χριστίνα Ι. Σπήλιου

ΓΕΝΝΗΣΗ

Στην Αθήνα, ο **Νίκος Μητσοκάπας** και η **Ιωάννα Κάπελα**, με καταγωγή από την Πλαγιά Λέσβου, απέκτησαν στις 27 Δεκεμβρίου 2017 το πρώτο τους παιδί, ένα υγιέστατο **αγοράκι**, το εγγονάκι μου.

Εύχομαι να είναι γερό και καλότυχο, να ανατραφεί με αγάπη σε έναν καλύτερο κόσμο και να γίνει καλός άνθρωπος. «*Να μας ζήσει!*»!

Η γιαγιά Χριστίνα Ι. Σπήλιου

Ευστράτιος Ι. Αθανασιάδης, ο Πλωμαρίτης ιδρυτής της Λεσβιακής Φάλαγγας

Αναδημοσιεύω ένα απόσπασμα από τη συνέντευξη στις 28-12-1912, (15 Δεκεμβρίου με το παλιό ημερολόγιο που ίσχυε στην Ελλάδα), στην εφημερίδα **New York Herald**, του εικονιζόμενου Πλωμαρίτη **Ευστράτιου Ι. Αθανασιάδη**, ιδρυτή της Λεσβιακής Φάλαγγας, των 210 Λέσβιων εθελοντών που ήλθαν στην Ελλάδα από την Αμερική και πολέμησαν με επιτυχία στην πρώτη γραμμή της απελευθερωτικής για τη Λέσβο μάχης του Κλαπάδου, στις 5-8 Δεκεμβρίου 1912, πληρώνοντας τα έξοδα εισιτηρίου, οπλισμού, στολής και διατροφής:

«Από την πληθώρα των 500 αιτήσεων επιλέξαμε μόνο 210 άνδρες από Νέα Υόρκη, Hartford, Lynn, Haverhill, Norwich, Ansonia, Thompsonville, Worcester, South Framingham, Watertown, Laconia και St. Louis, οι οποίοι στις 16 Νοεμβρίου, (3-11-1912) ταξίδεψαν στην Ελλάδα με το ατμόπλοιο Martha Washington. Όλοι είναι άνδρες με θάρρος και αποφασιστικότητα, εμπνευσμένοι με τα υψηλότερα ιδανικά και όλοι έχουν κάνει μεγάλες θυσίες, με σκοπό να υπερασπίσουν την πατρίδα τους και να πολεμήσουν για την απελευθέρωση του όμορφου και ιστορικού αυτού νησιού.

Οι περισσότεροι από αυτούς είχαν φύγει από τη Λέσβο, για να αποφύγουν τη στρατιωτική θητεία στον τουρκικό στρατό και την τυραννική συμπεριφορά της οθωμανικής κυβέρνησης και ήλθαν στην Αμερική για να βρουν καταφύγιο από τη διαρκή δίωξη. Τώρα αφήνοντας την Αμερική για να πολεμήσουν στη Λέσβο εγκατέλειψαν τις δουλειές τους και άφησαν αποδοτικές θέσεις.

Η ελληνική κυβέρνηση υποδέχτηκε με χαρά τη Λεσβιακή Φάλαγγα. Κατά την άφιξή της στην Αθήνα Έλληνες αξιωματούχοι ανέλαβαν να διοικήσουν τους λεγεωνάριους και είμαι ευτυχής πέρα από κάθε έκφραση να γνωρίζω ότι η Λεσβιακή Φάλαγγα έχει μια τιμητική θέση στην εμπροσθοφυλακή των ελληνικών δυνάμεων που νίκησε τους Τούρκους στο εσωτερικό της Λέσβου και ότι επιτέλους οι

προσπάθειές μας στέφθηκαν από επιτυχία».

Σύμφωνα με τη σύζυγό μου, **Κωνσταντίνα Βάκκα**, απόσπασμα της παραπάνω συνέντευξης αναδημοσιεύθηκε την 1-1-1913 (19-12-1912) στην εφημερίδα **Norwich Bulletin** με την εξής εισαγωγή:

«Πρόσφατα τηλεγραφήματα που έρχονται στο Norwich από την Ελλάδα, καταγράφουν ότι στους εθελοντές από τις Ηνωμένες Πολιτείες έχει δοθεί μια τιμητική θέση στην πρώτη

γραμμή των δυνάμεων που νίκησαν τους Τούρκους στο εσωτερικό της Λέσβου. Οι παραπάνω άνδρες που πήραν τον τίτλο "Λεσβιακή Φάλαγγα", είναι ένα από τα καλύτερα σώματα ανάμεσα στα ελληνικά στρατεύματα, αριθμούν τους 210 και γύρω στους 25 από αυτούς είναι άνδρες του Norwich, που προσφέρθηκαν εθελοντές και έγιναν αποδεκτοί.

Ένα τηλεγράφημα ενός από αυτούς, του **Ιωάννη Βαρτή**, παραλήφθηκε στο Norwich την τρέχουσα εβδομάδα από τον αδερφό του, **Γεώργιο Βαρτή**, που ανακοίνωνε τη θαυμάσια νίκη εναντίον των 1.800 Τούρκων, που η Λεσβιακή Φάλαγγα, μαζί με άλλα ελληνικά στρατεύματα, περικύκλωσαν και απέκοψαν από κάθε εξωτερική βοήθεια. Επίσης ένα γράμμα από την Αθήνα σταλμένο από τον Ιωάννη Βαρτή, μόλις οι άνδρες του Norwich αναχωρούσαν από την Αθήνα για το μέτωπο της Λέσβου, παραλήφθηκε από τον αδελφό του στο Norwich πριν από τρεις μέρες.

Το ενδιαφέρον των Ελλήνων του Norwich κορυφώνεται σχετικά με τον πόλεμο, στους εκατοντάδες άνδρες αυτής της πόλης, που πήγαν να πολεμήσουν στη μητρική πατρίδα τους πριν από μερικούς μήνες και σε εκείνους που, αναγκασμένοι να μείνουν στα σπίτια τους, προσέφεραν πολλά χρήματα. Το ίδιο πατριωτικό πνεύμα αισθάνθηκαν και οι Έλληνες των γειτονικών πόλεων New London, Westerly και Willmantic, που όλοι έστειλαν βοήθημα για τις έκτακτες ανάγκες».

Αριστείδης Κυριαζής
aristeidis2007@gmail.com

Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΟΥΧΟΥ ΜΑΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Την Κυριακή 3 Δεκεμβρίου 2017 ο Σύνδεσμός μας τέλεσε αρτοκλασία στη μνήμη του πολιούχου μας Αγίου Νικολάου στον Ιερό Ναό του Αγίου Κωνσταντίνου στην Ομόνοια. Κατόπιν στην αίθουσα του Συνδέσμου μας οδός Ζήνωνος 29-31 απονεμήθηκε Έπαινος στην Αριστούχο απόφοιτο Λυκείου **Ειρήνη Αλεξανδρή** και εκφράστηκαν συγχα-

ρητήρια στους επιτυχόντες στα ΑΕΙ και ΤΕΙ. Απονεμήθηκαν Τιμητικά Διπλώματα στα Μέλη μας κ.κ. **Παρασκευά Σαμαρά** και **Μιχαήλ Μπελά** για την μακροχρόνια και σημαντική προσφορά τους στο Σύνδεσμό μας.

Ακολούθησε κέρασμα με ούζο, κρασί και πλούσιους μεζέδες για τα οποία ευχαριστούμε τις Ποτοποιίες μας **Βαρθαγιάννη, Αρβανίτη και Γιαννουλέλη**, το ζεύγος **Μυρσίνης**

και Κώστα Μιχαλάκη και τις κυρίες που βοήθησαν στην εξυπηρέτηση των μελών και την τακτοποίηση της αίθουσας.

Στον εορτασμό παραβρέθηκαν ο Αρχιερατι-

κός Επίτροπος π. **Ευστράτιος Μανωλέλλης**, ο επίτιμος Πρόεδρος της Ομοσπονδίας κ. **Χριστόδουλος Τσακιρέλης**, ο τέως Πρόεδρος της Ομοσπονδίας κ. **Νεκτάριος Βακάλης**, η Πρόεδρος του Συλλόγου «Χρούσος» κ. **Χριστίνα Γιαννουκάκου**, η Πρόεδρος του Συλλόγου «το Πόλιον» κ. **Μυρσίνη Βαρτή-Ματαράγκα**, ο τ. Αντιπρόεδρος της «Λεσβιακής Παροικίας» κ. **Ευάγγελος Ντογραματζής** και τα παλαιότερα και νέα Μέλη του Δ.Σ. της ΟΛΣΑ κ.κ.

Καίτη Παυλή, Παναγιώτης Πελεκάνος και Λάμπης Κοκκινογούλης.

Σε σύντομη επίσης συζήτηση με τον κ. **Γεώργιο Παζαίτη** διευθυντή του Ωδείου «**Νίκος Σκαλκώτας**» τέθηκαν οι βάσεις για την δημιουργία παλλεσβιακού τμήματος Χορωδίας και Ορχήστρας ΟΛΣΑ.

Στη γιορτή συμμετείχε με πολύ κέφι και ζωντάνια το νέο Χορευτικό Τμήμα της «**Πολιτιστικής Κίνησης ΟΛΣΑ**» με Δάσκαλο το **Φραγκίσκο Βόμβυρα**, που άφησε τις καλλίτερες εντυπώσεις και απέσπασε τις ευμενέστερες κριτικές.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΛΕΣΒΙΑΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΠΟΣΟΣΤΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥΣ ΤΗΣ ΛΕΣΒΟΥ ΣΤΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Στις 18 Ιουλίου 2017 το Δ.Σ. της Ομοσπονδίας Λεσβιακών Συλλόγων Αττικής σε έκτακτη του συνεδρίαση, αφού έλαβε υπόψη του ότι ο καταστροφικός σεισμός της 12ης Ιουνίου 2017 που έπληξε το νησί της Λέσβου με ανθρώπινα θύματα και αμέτρητες υλικές ζημιές, δημιούργησε και τεράστιο πρόβλημα στους μαθητές, που βρισκόταν σε περίοδο Πανελληνίων Εξετάσεων και είχαν να αντιμετωπίσουν τα αισθήματα φόβου και ανασφάλειας, το μεγάλο διάστημα αναμονής και τις δύσκολες καιρικές συνθήκες (καύσωνας) τις ημέρες των εξετάσεων, με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν σοβαρά

προβλήματα τόσο κατά τη διαδικασία των Πανελλαδικών Εξετάσεων όσο και στους μαθητές και τις οικογένειές τους, αποφάσισε ομόφωνα να στηρίξει την πρόταση της Ένωσης Συλλόγων Γονέων και Κηδεμόνων Δήμου Λέσβου προς το Υπουργείο Παιδείας, που τελικά έγινε αποδεκτή, για να ανέρχεται στο 2% επί του αριθμού των εισακτέων το μέτρο της ποσόστωσης για τους μαθητές της σεισμόπληκτης Λέσβου, αυξημένου σε σχέση με αντίστοιχες παρελθούσες περιπτώσεις, λαμβανομένου υπ' όψιν του μεγάλου αριθμού των υποψηφίων, λόγω του μεγέθους της Λέσβου.

«ΣΤΗ ΡΟΤΑ ΤΩΝ ΠΟΥΛΙΩΝ»

Την Κυριακή 24 Σεπτεμβρίου 2017 συμμετείχαμε στην Ημερίδα για τους βιότοπους της Λέσβου **“Στη ρότα των πουλιών”**, μια εκπαιδευτική έρευνα για τους βιότοπους της Λέσβου, που διοργάνωσε ο Σύλλογος Καλλονιατών Λέσβου, η Ομοσπονδία Λεσβιακών Συλλόγων Αττικής, η Διεύθυνση Δευτ/θμιας Εκπ/σης Β' Αθήνας, η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Καλλονής και το Ινστιτούτο Κοινωνικής Δυναμικής, στην κεντρική αίθουσα εκδηλώσεων του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών. Η πρωτοτυπία της Ημερίδας, που εγγράφεται στην προοπτική ενός σχολείου ανοιχτού στην κοινωνία και στην οποία χαιρέτισε ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας μας κ. **Μάκης Κουρ-**

σούνης, ήταν η προβολή των βιότοπων της Λέσβου μέσα από την ομαδική έρευνα, ζωντανή παρατήρηση και καταγραφή των πουλιών από μαθητές τεσσάρων σχολείων του Νησιού μας και τεσσάρων της Αθήνας.

Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΩΝ «ΕΛΕΥΘΕΡΙΩΝ»

Την **Κυριακή 26 Νοεμβρίου 2017** η Ομοσπονδία μας συμμετείχε στον ετήσιο εορτασμό των “Ελευθεριών” του Βορείου Αιγαίου, που εφέτος την σειρά ευθύνης της διοργάνωσης είχε η Ομοσπονδία Χιακών Συλλόγων και πραγματοποιήθηκε στον πολυχώρο του Δήμου Αθηναίων «Αννα & Μαρία Καλουτά». Μετά τους Χαιρετισμούς των Προέδρων μεταξύ των οποίων

και της Ομοσπονδίας μας κ. **Μάκη Κουρσούνη**, ακολούθησε ομιλία από την εκπαιδευτικό **Ευαγγελία Μελαχροινούδη** με θέμα: «Από τα Ελευθέρια στην Ελευθερία», ανάγνωση αποσπασμάτων από τη Χιώτισσα ηθοποιό **Χρύσα Κλούθα** και τραγούδησαν η **Σταματία Χωρεψιμά** και ο **Μάριος Τσόλιας** με πιανίστα τον **Κώστα Τουλικά**.

ΜΕΙΩΜΕΝΟΣ Φ.Π.Α. ΓΙΑ ΤΟ ΝΗΣΙ ΜΑΣ

Στις 29 Νοεμβρίου 2017 με Δελτίο Τύπου της η Ομοσπονδία Λεσβιακών Συλλόγων Αττικής, συντάσσεται με το αίτημα του Λεσβιακού λαού για την διατήρηση του μειωμένου ΦΠΑ στο Νησί μας. Ο μειωμένος ΦΠΑ έχει θεσμοθετηθεί ως ένα αντιστάθμισμα της νησιωτικότητας (του νησιωτικού χαρακτήρα) της Λέσβου, πράγμα που επηρεάζει δυσμενώς την οικονομική και κοινωνική ζωή των κατοίκων της. Ο μειωμένος συντελεστής ΦΠΑ στα νησιά

πρέπει να διατηρηθεί ως μέτρο κοινωνικής δικαιοσύνης με στόχο την άμβλυνση των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων μεταξύ της χερσαίας Ελλάδας και των νησιών της.

Η Λέσβος έχει πληγεί τελευταία σε μεγάλο βαθμό από τις προσφυγικές και μεταναστευτικές ροές και πρέπει να προστατευθεί μέσω του μειωμένου ΦΠΑ για τους ανωτέρω αναφερόμενους λόγους, όπως επίσης και για εθνικούς λόγους.

ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ – ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Με **ψήφισμά** του στις **29 Νοεμβρίου 2017** το Δ.Σ. της Ομοσπονδίας στήριξε το δικαίο αίτημα των συμπατριωτών μας για άμεση αποσυμφόρηση του Νησιού, ώστε να μη μετατραπεί από νησί της ανθρωπιάς και της αλληλεγγύης σε νησί φυλακή.

Εκφράσαμε στις **4 Δεκεμβρίου 2017** σε δώρη **συνάντηση** με τον Υπουργό Μεταναστευτικής

Πολιτικής κ. **Μουζάλα** τα αιτήματά μας να κλείσει το κολαστήριο της Μόριας, να μη δημιουργηθούν νέες δομές αλλά να εξασφαλιστούν ανθρώπινες συνθήκες διαβίωσης στους πρόσφυγες, να τους δοθούν μεταναστευτικά έγγραφα για να ταξιδέψουν στις χώρες προορισμού τους και να κατανεμηθούν οι ευθύνες σε όλα τα κράτη της Ε.Ε.

Στις 5 Δεκεμβρίου 2017 με τους Συλλόγους και τους Δημάρχους του Βορείου Αιγαίου συμμετείχαμε στη συγκέντρωση έξω από το εν λόγω Υπουργείο με τα παραπάνω αιτήματα.

ΠΕΡΘΑ ΚΑΛΕΜΗ

Η **Πέρθα Καλέμη** γεννήθηκε στην Άντισσα της Λέσβου. Είναι απόφοιτη του Εμπορικού Κολlegίου Αθηνών και Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων του Ε.Ο.Τ. Εργάστηκε στον ΟΤΕ, στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου και από το 1987 στο Υπουργείο Οικονομικών. Είναι έγγαμη και μητέρα δύο παιδιών. Είναι πνεύμα ανήσυχο, κοινωνικό και δημιουργικό και ο εθελοντισμός αποτελεί στάση της ζωής της. Ασχολήθηκε με το ερασιτεχνικό Θέατρο. Έπαιξε με τον Ε.Φ.Ο. το «ΜΠΟΥΡΙΝΙ», παρακολούθησε μαθήματα Θεατρολογίας και υπήρξε από τα ιδρυτικά μέλη του «Πολιτιστικού Συλλόγου Εργαζομένων του Υπουργείου Οικονομικών». Ασχολήθηκε σε όλη της τη ζωή με το «Σώμα Ελληνικού Οδηγισμού». Τιμήθηκε με το Χρυσό πτυχίο ΟΛΥΜΠΙΑΣ το 2004, Τιμητικό Δίπλωμα από τη WWF κ.ά. Ο Όμιλος Φίλων του Κλασικού Αθλητισμού «Η ΟΛΥΜΠΙΑΣ» την ανακήρυξε επίτιμο μέλος του Ομίλου για την κοινωνική και ανθρωπιστική δράση της και την υποστήριξή της στο έργο της πνευματικής ΟΛΥΜΠΙΑΔΑΣ. Έχει διατελέσει για πολλά χρόνια στα Διοικητικά Συμβούλια διαφόρων Σωματείων και Συλλόγων. Το ενδιαφέρον της για την ιστορία του τόπου της, την έχει οδηγήσει σε συστηματική έρευνα, συγκέντρωση και αρχειοθέτηση ενδιαφερόντων στοιχείων, με στόχο τη διάσωσή τους, τόσο μέσω της δουλειάς της όσο και σε εθελοντική συνεργασία με τα Γενικά Αρχεία του Κράτους. Σήμερα είναι Πρόεδρος του Κατασκηνωτικού Κέντρου Μυχούς Λέσβου του ΣΕΟ και διατελεί στη Διοίκηση της Επιστημονικής Ένωσης της «Εταιρείας Αιολικών Μελετών». Με την ποίηση ασχολείται από τα μαθητικά της χρόνια. Ποιήματά της έχουν δημοσιευθεί στον τοπικό και Αθηναϊκό τύπο, σε λογοτεχνικές ιστοσελίδες, σε έγκυρα λογοτεχνικά περιοδικά. Πνευματικός της ανάδοχος είναι ο ποιητής, δοκιμογράφος και κριτικός λογοτεχνίας, καθηγητής Δημήτρης Νικορέτζος.

Από το προλογικό σημείωμα του Δημήτρη Νικορέτζου, στην ποιητική της Συλλογή **«Αταξίδευτα όνειρα»:**

... Στην ποίηση της Πέρθας Καλέμη προτάσσεται και προβάλλεται αποκλειστικά ο συναισθηματικός της κόσμος. Τα πάντα εκπορεύονται και ηνιοχούνται από το συναίσθημα, που καθορίζει όλο τον ποιητικό της αμητό, δηλαδή το ποιητικό της σύμπαν. Ο ποιητικός

της λόγος είναι ακραιφνώς λυρικός. Γράφει μόνο όταν θέλει να εξωτερικεύσει προσωπικά συναισθήματα.... Καλλιτεχνική φύση από τα γεννοφάσκια της, παράλληλα με την ποίηση, ασχολήθηκε με το τραγούδι κι' έπαιξε για πολλά χρόνια στο ερασιτεχνικό Θέατρο.

Σταχυολογούμε από την ποιητική της συλλογή **“Αταξίδευτα όνειρα”**:

Στη Λέσβο

Αγέρωχη λαμποκοπάς κι ορθόπλωρη αρμενίζεις
μούσα της Ψάπφας λιόχαρη κι αιώνια πεθυμιά
μια ζωγραφιά της θάλασσας στα μάτια μου ιριδίζεις
λιχνίζοντας στη σκέψη μου μύρα και γιασεμιά.

Με γέννησες κι απάγκιασα σ' απάνεμο λιμάνι
κι άνθισε μύριους έρωτες ο πόθος μου ο κρυφός
τα λιόδεντρα στον λάμπουνε σ' ονείρου πυροφάνι
μια και το χέρι των Θεών σε κέντησε στο φως.

Μεσ' στο Αιγαίο κολυμπάς στ' ακρόγιαλα ανασαίνεις
νησί με χίλια χρώματα γητεύτρας πινελιάς
νανούριες στους κόλπους σου σοφούς της οικουμένης
εσύ θεά της άνοιξης και κόρη της ελιάς.

Είσαι λαχτάρα και καημός νησί μου ευλογημένο
που με το φως σου σκέπασες θάλασσα κι ουρανό
μήτρα της γης απέθαντη, ζαφείρι τιμημένο,
που κάθε ωραίο κάρπισες, μεγάλο και τρανό.

ΚΑΡΤΕΡΙ ΣΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ

Του φεγγαριού τ' αχνόγελο πέφτει στο δειλινό
κι' η κορασιά του Απριλομάη απλώνει την ποδιά της
να μάσει τ' άστρα της νυχτιάς από τον ουρανό
που 'ναι γραμμένοι οι όρκοι της και τα κρυφά όνειρά της.

Έβγα φεγγάρι λυγρό στα πλάτη να σε δω
καρτέρι σ' ένα διάσελο για σένα έχω στημένο
ν' αρχίσω να σε νοιάζομαι και να σου τραγουδώ
καθώς απ' τα μεσουράνα κινάς ξεστρατισμένο.

Σάμπως πουλί πετούμενο δώσε μου τα φτερά
να φτερουγίσω μάγισσα προς τη χρυσή μορφή σου
ξέρεις εσύ, φεγγάρι μου, πως μου 'λειψε η χαρά
και τρυφερά στον κόρφο μου παίξε τη μουσική σου.

**Φιλολόγος με εμπειρία, παραδίδει μαθήματα σε παιδιά Δημοτικού,
Γυμνασίου και Λυκείου. Διαθέσιμο έντυπο υλικό και σημειώσεις.
Τηλέφωνο επικοινωνίας: 6981722717 Παυλίνα**

Ούζο Πλωμαρίου Γιαννουλέλη
από το 1895 εξ αποστάξεως 100%
με επιλεγμένες πρώτες ύλες και
αρωματικούς σπόρους της Λεοβιακής γης.

Ούζο Πλωμαρίου Γιαννουλέλη
Γιατί η ποιότητα έχει ένα όνομα

Τηλ: 22520 32150 - 693 400 3004 - 697 745 7743

Email: apostagmata.plomari@gmail.com

Site: www.ouzoplomariou.com

Facebook: Ούζο Πλωμαρίου Γιαννουλέλη

Ζητούνται αποκλειστικοί αντιπρόσωποι
σε όλη την Ελλάδα και το εξωτερικό

Πλωμάρι Λέσβου
Τ.Κ. 81200

Υπεύθυνος Τμήματος
Χειρουργικής Τραχήλου-Θυρεοειδούς
και Παραθυρεοειδών Αδένων
Γενικής Κλινικής και Παιδών

ΜΗΝΑΣ Ν. ΑΡΤΟΠΟΥΛΟΣ Μ.Δ.
Χειρουργός Οtorινοφαρυγγολόγος

Ιατρείο - Κρήτης 72, Νέα Ιωνία
Κιν.: 693 76 73 736 | Φαξ: 210 27 17 924
E-mail: artminas@yahoo.gr

Επικοινωνία
210 68 69 403
6977 123 446

Εκπαιδευθείς εις

Χειρουργική Θυρεοειδούς και Παραθυρεοειδών Αδένων:

Royal College of Surgeons of London (Αγγλία)

Παιδιατρική Οtorινοφαρυγγολογία:

UCL Institute of Child Health of London (Αγγλία)

Ενδοσκοπική Ρινοχειρουργική:

Univ. HNO-Klinik Mainz (Γερμανία)

Alexandria Faculty of Medicine (Αίγυπτος)

Ρινοπλαστική:

Univ. HNO-Klinik Ulm (Γερμανία)

Univ. HNO-Klinik Erlangen (Γερμανία)

Χειρουργική με Laser & Radiofrequency

ΕΝΑΣ ΟΛΟΚΛΗΡΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΑΝΟΙΓΕΙ ΤΙΣ ΠΟΡΤΕΣ ΤΟΥ

Επισκεφθείτε τον «Κόσμο του Ούζου»!

Μουσείο Ούζου «Ο Κόσμος του Ούζου».
Αποστακτήριο Ούζου Πλωμαρίου Ιστιάριου Αρβανίτου.
Οργανωμένη Εξήγηση και γευματική. Εισόδος 2€.
Γιόση Κάμπος Πλαγιάς, Πλωμάρι, Λέσβος.
www.theworldofouzo.gr

Κάρτες Έντυπα Αυτοκόλλητα
Αφίσες Ιδιοχείρα Προσκλητήρια
Επιγραφές Εκτύπωση σε ρούχα

ΑΤΕΛΙΕ ΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

Me Styl

ΝΕΑ ΕΔΡΑ: Λ. ΛΑΥΡΙΟΥ 131, Παιανία

Τ. 210 6641011, Υπεύθ.: Γ. Μουτζούρης

ΨΑΡΑΔΕΛΛΗΣ

ΕΙΔΗ ΥΓΙΕΙΝΗΣ - ΠΛΑΚΑΚΙΑ - ΧΡΩΜΑΤΑ

ΝΙΠΤΗΡΑΣ
ΚΟΛΩΝΑ
35€

ΧΡΩΜΑΤΑ
ΘΕΡΜΟΜΟΝΩΤΙΚΑ

Πλακάκια
Τοίχου Δαπέδου από 4.50 €

ΛΕΚΑΝΗ
ΣΕΤ
59€

ΜΟΝΟ **17€**

ΜΟΝΟ **25€**

ΜΟΝΟ **20€**

ΣΕ ΜΑΣ ΘΑ ΒΡΕΙΤΕ
ΟΛΑ ΤΑ ΚΑΤΗΓΗΓΜΕΝΑ
ΕΙΔΗ ΑΠΟ ΤΟ 1950

ΤΗΛ. ΚΕΝΤΡΟ: 2105240474 www.psaradellis.gr

ΑΘΗΝΑ - ΤΑΥΡΟΣ - ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ - ΑΧΑΡΝΑΙ - ΠΕΙΡΑΙΑΣ - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - ΠΑΤΡΑ

ΟΥΖΟ
ΒΑΡΒΑΓΙΑΝΝΗ
ΠΟΤΟΠΟΙΪΑ
“ΒΑΡΒΑΓΙΑΝΝΗΣ ΕΠΕ”

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1860

Πλωμάρι, 81200
Λέσθος
Νησιά ΒΑ Αιγαίου

Τηλ. 22520 32741
ή 22520 33300
Fax: 22520 32231

Sellados Beach Villas

MEDITERRANEAN LUXURIOUS VILLAS

+306946156470 info@sellados.gr

www.Sellados.gr